

Grue kontrollutvalg 2019-2023

Dato: 23.06.2020 08:30

Sted: Grue rådhus, kommunestyresalen

Notat:

Eventuelle forfall meldes sekretæren på mobil evt.
på e-post .

Varamedlemmer skal ikke møte uten særskilt innkalling.

<Sted> 15.06.2020

For leder i Grue kontrollutvalg 2019-2023, Stein Bruno Langeland

Saksliste

Møteinnkalling

Møteinnkalling Grue kontrollutvalg 2019-2023 23.06.2020

3

Saker til behandling

24/20 Sak G-24/20 Referater, orienteringer og diskusjoner.	5
25/20 Sak G-25/20 Samtale med ordføreren.	12
26/20 Sak G-26/20 Kort orientering om risiko-og vesentlighetsvurdering og plan for eierskapskontroll.	13
27/20 Sak G-27/20 Årsregnskap og årsberetning 2019.	15
28/20 Sak G-28/20 Kommunens årsavslutningsbrev 2019.	107
29/20 Sak G-29/20 Samtale med kommunedirektøren.	115
30/20 Sak G-30/20 Ytterligere oppfølging av forvaltningsrevisjon sykehjemmet jf. KU sak 53/19.	116
31/20 Sak G-31/20 Ytterligere oppfølging av forvaltningsrevisjon NAV, jf. KU sak 29/19	118
32/20 Sak G-32/20 Revurdering av kontrollutvalgets bestilling av forvaltningsrevisjon.	144
33/20 Sak G-33/20 Oppdragsansvarlig forvaltningsrevisors vurdering av uavhengighet.	156
34/20 Sak G-34/20 Eventuelt.	160
35/20 Sak G-35/20 Evaluering av kontrollutvalgets møte.	161

MØTEINNKALLING

Grue kontrollutvalg 2019-2023

Dato: 23.06.2020 kl. 08:30
Sted: Grue rådhus, kommunestyresalen
Arkivsak: 18/00086

Kontrollutvalgets medlemmer:	Stein Bruno Langeland (SP) – leder Inger Marie Hvithammer (AP) - nestleder Erik Ødegård (BL) Geir Kvisler (SP) Inger Kristiansen (H)
Ordfører:	Ordfører Rune Grenberg
Revisor:	Hedmark Revisjon IKS v./oppdr.ansv. regnsk.rev. Tommy Pettersen/ oppdr.ansv.forv.revisor Lina Høgås-Olsen/Magnus Michaelsen/Jo Erik Skjeggstad
Kopi av innkallingen sendes:	Kommunedirektør Ole Frode Mikkelsgård Daglig leder i Hedmark Revisjon IKS, Morten Alm Birkelid
Kopi av sakslstens framside på e-post til:	Varamedlemmene (til orientering). Varamedlemmene møter ikke uten nærmere innkalling.
Sekretær:	Sekretariatsleder Torgun M. Bakken (Forfall må meldes så snart som mulig til tlf. 977 36 379, TorgunM.Bakken@gs-iks.no)
Invitert til sak:	Ordfører Rune Grenberg til sak 25/20
Innkalt til sak:	Kommunedirektør Ole Frode Mikkelsgård til sakene 27/20-31/20
Hele sakslisten med vedlegg legges på	http://www.gs-iks.no/kontrollutvalgene/grue-kommune/ og på kommunens hjemmeside.

SAKSKART			Ca tid for beh.	Hvem deltar?
Saker til behandling				
24/20	19/00013-13	Sak G-24/20 Referater, orienteringer og diskusjoner.	08.30	
25/20	18/00100-27	Sak G-25/20 Samtale med ordføreren.	09.15	Ordfører
26/20	18/00005-9	Sak G-26/20 Kort orientering om risiko- og vesentlighetsvurdering og plan for eierskapskontroll.	10.00	

27/20	18/00032-37	Sak G-27/20 Årsregnskap og årsberetning 2019.	10.15	Kommune- direktør/ Revisor
28/20	18/00032-38	Sak G-28/20 Kommunens årsavslutningsbrev 2019.	11.00	Kommune- direktør/ Revisor
		Lunsj	11.30	
29/20	18/00062-100	Sak G-29/20 Samtale med kommunedirektøren.	12.00	Kommune- direktør
30/20	19/00001-19	Sak G-30/20 Ytterligere oppfølging av forvaltningsrevisjon sykehjemmet jf. KU sak 53/19.	12.45	Kommune- direktør
31/20	18/00199-13	Sak G-31/20 Ytterligere oppfølging av forvaltningsrevisjon NAV, jf. KU sak 29/19	13.15	Kommune- direktør
32/20	19/00029-4	Sak G-32/20 Revurdering av kontrollutvalgets bestilling av forvaltningsrevisjon.	13.45	
33/20	18/00004-54	Sak G-33/20 Oppdragsansvarlig forvaltningsrevisors vurdering av uavhengighet.	14.15	
34/20	18/00102-27	Sak G-34/20 Eventuelt.	14.15	
35/20	18/00103-29	Sak G-35/20 Evaluering av kontrollutvalgets møte.	14.30	

Stein Bruno Langeland (sign.)
kontrollutvalgets leder

Kongsvinger, 15.6.20
Torgun M. Bakken
sekretariatsleder

Arkivsak-dok. 19/00013-13
Saksbehandler Nina Bolneset

Saksgang

Møtedato

Grue kontrollutvalg 2019-2023

23.06.2020

SAK G-24/20 REFERATER, ORIENTERINGER OG DISKUSJONER.

Forslag til vedtak/innstilling:

Kontrollutvalget tar referatene og informasjonen til orientering.

Vedlegg:

Referater/vedlegg

1. Oversikt over tilsynssaker/rapporter.
2. Kontrollutvalgets tiltaksplan for 2020.

Saksframstilling:

Orienteringer/diskusjoner

- Gjensidig orientering fra kontrollutvalgsmedlemmene (**hvert enkelt medlem forbereder en orientering til de øvrige**).
 - Saker fra formannskapet – Stein Bruno Langeland
 - Saker fra administrasjonsutvalget og AMU – Erik Ødegård
 - Saker fra samfunn og næring – Inger Marie Hvithammer
 - Saker fra helse og velferd – Inger Kristiansen
 - Oppvekst – Geir Kvisler
- Kommunestyrets saker og vedtak.
- Referat fra kommunestyremøte. Kontrollutvalgets medlem i KS ev. kontrollutvalgets leder oppfordres til å orientere om sakene i møtet, spesielt kontrollutvalgets saker.
- Oversikt over oppfølging av KU-saker, hva er mottatt og hva er restansene? En oppdatert oversikt over oppfølging av KU-saker ligger på <https://www.gsi.no/kontrollutvalgene/grue-kommune/>
- Eventuelle mediasaker.
- Innspill fra kontrollutvalgsmedlemmene, jf. tiltaksplanen og temaer.
- Tilsynssaker. Sekretariatet tar fortløpende med tilsynsrapporter i møtene, hvert halvår får kontrollutvalget et sammendrag av tilsynene som har vært i kommunen.

Tilsyn og tilsynssaker i Grue kommune pr. 28.5.20

10.5.19: Tilbakemelding på oppfølging av tilsyn – Sosial og omsorgstjenester

24.5.19: Avslutning av tilsyn Grue kommune, Grue barne- og ungdomsskole – elevenes utbytte av opplæringen

31.5.19:Sak 18/191 Sendt tilbakemelding på plan for retting av avvik - Tilsyn - Hjemmetjenesten i HDO

2.7.19 : Sak 18/191:Avslutning av tilsyn Hjemmetjenesten og HDO legemiddelhåndtering og ernæring.

5.6.19: Varsel om tilsyn med **kommunal beredskapsplikt** i Grue kommune, 11. desember 2019.

20/552 - Oversendelse - Endelig rapport etter tilsyn med kommunal beredskapsplikt i Grue kommune 11. og 16. desember 2019

Arkivsak: 19/778 - Beredskap 2019-2020

Brevdato: **03.02.2020**

Saksbehandler: **Ole Frode Mikkelsgård**

sendt KU 4.3.20

28.3.20,dok. 20/1842 Varsel – tildelingskontoret Unnt.Off.

21.4.20, dok. 20/2266 Anmeldt forhold unnt. Off.

KONTROLLUTVALGET I GRUE KOMMUNE

TILTAKSPLAN 2020

KONTROLLUTVALGET I
GRUE KOMMUNE

Revidert 9.6.20

Glåmdal sekretariat IKS

Kontrollutvalgssekretariat for kommunene Eidskog, Grue, Kongsvinger, Nord-Odal, Sør-Odal, Våler, Åsnes

Kontrollutvalget i Grue kommune

Kontroll med forvaltningen

Møte	Oppgaver knyttet til kontroll med forvaltningen
Fortløpende rapportering	- Samme økonomiske rapportering som formannskapet får. - Kontrollutvalgsmedlemmene skal ha tilgang til dokumenter fra alle politiske utvalg. - Kontrollutvalget har valgt å fordele følgende utvalg mellom seg (oppfølging): - Saker fra formannskapet – Stein Bruno Langeland - Saker fra administrasjonsutvalget og AMU – Erik Ødegård - Saker fra utvalg for samfunn og næring – Inger Marie Hvithammer - Saker fra oppvekst – Geir Kvisler - Saker fra helse og velferd – Inger Kristiansen - Stein Bruno Langeland og Erik Ødegård er kontrollutvalgets representanter i kommunestyret.
I hvert møte eller når kontrollutvalget bestemmer det	- Samtale med ordfører og rådmann. - Rapporteringer fra rådmannen: - Økonomisk situasjon – inkludert byggeprosjekter. - Anmeldelser og varsling (rutiner for varsling). - Oppfølging av kommunestyrevedtak (hvert halvår) - Sykefravær. - Tilsynssaker. - Informasjon fra enhetene/virksomhetene/tjenestene (<i>spesifisert under hvert enkelt møte</i>). - Sekretariatsleders oversikt over kontrollutvalgets saker med vedtak og oppfølgingen av disse (en oppdatert oversikt ligger på http://www.gsi.no/kontrollutvalgene/grue-kommune/ (under «Sentrale dokumenter)) - Rapporter fra andre tilsynsorganer og kommunens svar/oppfølging
Aktuell informasjon	I den grad følgende temaer/områder ikke blir undersøkt gjennom bestilling av forvaltningsrevisjon, kan det være aktuelt å be om tilbakemeldinger fra administrasjonen på ulike områder, bl.a. ut fra risiko- og vesentlighetsanalysen for forvaltningsrevisjon. Slik informasjon blir spesifisert under hvert enkelt møte.
Tirsdag 11.2.20	- Oppfølging av KS-saker, ikke oppfulgte saker. - Revidering av kontrollutvalgets reglement. - Praktisering av «leksefri skole», hvordan fungerer dette og hvordan påvirker dette skolerresultatene. - Sykehjemmet, oppfølging av utviklingen, kontrollutvalget ønsker at rådmannen gir en orientering i hvert møte framover. - Rådmannen orientere om det nye delegasjonsreglementet. - Brannsikring kommunale eiendommer (jf. KU-sak 17/19) (utsettes til neste møte, på grunn av mange saker). - Boligsosial handlingsplan (jf. KU-sak 18/19). (utsettes til neste møte)
Tirsdag 24.3.20 AVLYST	- Behandle skatteoppkrevers årsrapport for 2019 og kontrollrapport fra Skatteetaten. - Informasjon om eiendomsskatt, taksering og beskatningsgrunnlag (be om en oversikt over prosessen hittil, som sendes kontrollutvalget i forkant). - Brannsikring kommunale eiendommer (jf. KU-sak 17/19) (utsettes til neste møte etter avtale med KU-leder) - Kommunens varslingsrutiner, hvordan fungerer disse (kommunedirektøren)? Hva med eksterne henvendelser/varslinger (eks. foreldre på skole/barnehage og pårørende på omsorgssektoren). - Beboerregnskaper, er det ingen slike i Grue kommune (kommunedirektøren). - Psykisk utviklingshemmede – informasjon om dette området.
Tirsdag 12.5.20	- Behandle skatteoppkrevers årsrapport for 2019 og kontrollrapport fra Skatteetaten. - Informasjon om eiendomsskatt, taksering og beskatningsgrunnlag (be om en oversikt over prosessen hittil, som sendes kontrollutvalget i forkant) (utsettes til september). - Brannsikring kommunale eiendommer (jf. KU-sak 17/19). - Kommunens varslingsrutiner, hvordan fungerer disse (kommunedirektøren)? Hva med eksterne henvendelser/varslinger (eks. foreldre på skole/barnehage og pårørende på omsorgssektoren) (utsettes til september).

Kontrollutvalget i Grue kommune

Møte	Oppgaver knyttet til kontroll med forvaltningen
	- Beboerregnskaper, er det ingen slike i Grue kommune (kommunedirektøren) (utsettes til neste møte) - Psykisk utviklingshemmede – informasjon om dette området (utsettes til september).
Tirsdag 23.6.20	- Beboerregnskaper, er det ingen slike i Grue kommune (kommunedirektøren). - Oppfølging informasjon om anbud på eksternt varslingsmottak (kommunedirektøren).
Tirsdag 8.9.20	- Informasjon om eiendomsskatt, taksering og beskatningsgrunnlag (be om en oversikt over prosessen hittil, som sendes kontrollutvalget i forkant). - Kommunens varslingsrutiner, hvordan fungerer disse (kommunedirektøren)? Hva med eksterne henvendelser/varslinger (eks. foreldre på skole/barnehage og pårørende på omsorgssektoren). - Psykisk utviklingshemmede – informasjon om dette området.
Tirsdag 20.10.20	Boligsosial handlingsplan (jf. KU-sak 18/19).
Tirsdag 1.12.20	
2021	

Kontrollutvalgets oppgaver i forbindelse med regnskapsrevisjon.

Møte	Oppgaver knyttet til regnskapsrevisjon
	Utgangspunktet for oppgavene er bl.a. relatert til bestemmelsene i § 3 i forskrift om kontrollutvalget og revisjon og koml. § 24-9.
Tirsdag 11.2.20	- Interimrapport regnskapsrevisjon, regnskapsår 2019. - Orientering om revisjonsstrategien 2019
Tirsdag 24.3.20 AVLYST	
Tirsdag 12.5.20	- Kontrollutvalgets uttalelse til årsregnskapet for 2019, for både kommunen og kommuneskogen (utsettes til juni). - Årsavslutningsbrev for revisjonsåret 2019 (utsettes til juni).
Tirsdag 23.6.20	Rapportering til kontrollutvalget om "Forenklet etterlevelseskontroll med økonomiforvaltningen".
Tirsdag 8.9.20	- Rapportering til kontrollutvalget om "Forenklet etterlevelseskontroll med økonomiforvaltningen". - Oppfølging av årsavslutningsbrev og interimrapport 2019 (?)
Tirsdag 20.10.20	Orientering om revisjonsstrategien for revisjonsåret 2020.
Tirsdag 1.12.20	
2021	

Kontrollutvalgets oppgaver i forbindelse med forvaltningsrevisjon.

Møte	Oppgaver knyttet til forvaltningsrevisjon
	Utgangspunktet for oppgavene er bl.a. relatert til bestemmelsene i koml. § 23-3, samt plan for forvaltningsrevisjon.
Tirsdag 11.2.20	Bestilling av forvaltningsrevisjon i tråd med plan for 2019-2020, eller aktivere bestillingen knyttet til IKT-sikkerhet.
Tirsdag 24.3.20 AVLYST	Prosjektplan forvaltningsrevisjon personalledelse/kompetanse.
Onsdag 15.4.20	Prosjektplan forvaltningsrevisjon personalledelse/kompetanse.
Tirsdag 12.5.20	- Ytterligere oppfølging av forvaltningsrevisjon sykehjemmet (utsettes til juni) - Ytterligere oppfølging av forvaltningsrevisjon NAV (mai 2020), jf. KU-sak 29/19 (utsettes til juni)
Tirsdag 23.6.20	- Ytterligere oppfølging av forvaltningsrevisjon sykehjemmet. - Ytterligere oppfølging av forvaltningsrevisjon NAV (mai 2020), jf. KU-sak 29/19. - Revurdering av bestilling av forvaltningsrevisjon etter kommunestyrets vedtak.

Kontrollutvalget i Grue kommune

Møte	Oppgaver knyttet til forvaltningsrevisjon
Tirsdag 8.9.20	Underveisrapportering fra Hedmark Revisjon IKS om FR-gjennomgangen av personalledelse/kompetanse (avlyst prosjekt).
Tirsdag 20.10.20	Risiko- og vesentlighetsvurdering/plan for forvaltningsrevisjon for 2021-2024.
Tirsdag 1.12.20	Rapport forvaltningsrevisjon personalledelse/kompetanse (avlyst prosjekt).
2021	

Kontrollutvalgets oppgaver i forbindelse med eierskapskontroll.

Møte	Oppgaver knyttet til eierskapskontroll
	Utgangspunktet for oppgavene er bl.a. relatert til bestemmelsene i koml. § 23-4, samt plan for eierskapskontroll.
Tirsdag 11.2.20	
Tirsdag 24.3.20 AVLYST	
Tirsdag 12.5.20	Risiko- og vesentlighetsvurdering/plan for eierskapskontroll for 2020-2023 (utsettes)
Tirsdag 23.6.20	Kort om risiko- og vesentlighetsvurdering/plan for eierskapskontroll for 2020-2023.
Tirsdag 8.9.20	Risiko- og vesentlighetsvurdering/plan for eierskapskontroll for 2020-2023.
Tirsdag 20.10.20	Eventuelt bestilling av eierskapskontroll.
Tirsdag 1.12.20	
2021	

Kontrollutvalgets påseansvar med revisjonen

Møte	Oppgaver knyttet til kontrollutvalgets påseansvar
	Revisjonen rapporterer om sin virksomhet ved behov. Revisjonens plan for Grue kommune og er til enhver tid tilgjengelig for kontrollutvalget. Utgangspunktet for oppgavene er bl.a. relatert til bestemmelsene i koml. § 23-2.
Tirsdag 11.2.20	- Vurdering av kontrollutvalgets påseansvar for regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon for 2019, jf. NKRFs veiledere. - Oppdragsansvarlige revisorers habilitetserklæring for Grue kommune for 2020 (utsettes til neste møte). - Oppdragsavtale for Grue kommune 2020. - Statusrapport oppdragsavtale for 2019, andre halvår (31.12.19). - Engasjementsbrev for Grue kommune (utsettes)
Tirsdag 24.3.20 AVLYST	- Oppdragsansvarlige revisorers habilitetserklæring for Grue kommune for 2020. - Informasjon om Hedmark Revisjon IKS sin interne kvalitetssikring (ISQC1).
Tirsdag 12.5.20	- Oppdragsansvarlige revisorers habilitetserklæring for Grue kommune for 2020 - Informasjon om Hedmark Revisjon IKS sin interne kvalitetssikring (ISQC1) (utsettes til september).
Tirsdag 23.6.20	
Tirsdag 8.9.20	- Engasjementsbrev for Grue kommune. - Informasjon om Hedmark Revisjon IKS sin interne kvalitetssikring (ISQC1). - Statusrapport oppdragsavtale 1. halvår 2020 (30.6.20)
Tirsdag 20.10.20	
Tirsdag 1.12.20	

Budsjettbehandlingen

Møte	Oppgaver knyttet til budsjettbehandlingen
	Utgangspunktet for oppgavene er bl.a. relatert til bestemmelsen i forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 2.

Kontrollutvalget i Grue kommune

Møte	Oppgaver knyttet til budsjettbehandlingen
	Kontrollutvalget følger opp at kontrollutvalgets forslag følger med til kommunestyrets behandling av budsjettet (jf. reglement for kontrollutvalget § 4).
Tirsdag 11.2.20	•
Tirsdag 24.3.20 AVLYST	•
Tirsdag 12.5.20	•
Tirsdag 23.6.20?	•
Tirsdag 8.9.20	•
Tirsdag 20.10.20	• Forslag til budsjett for kontroll- og revisjonsarbeidet for 2021.
Tirsdag 1.12.20	•

Kontrollutvalgets rapportering

Møte	Oppgaver knyttet til kontrollutvalgets rapportering
	Utgangspunktet for oppgavene er bl.a. relatert til bestemmelsen i koml. § 23-5.
Tirsdag 11.2.20	• Kontrollutvalgets årsrapport for 2019 behandles og oversendes deretter kommunestyret til behandling. • Kontrollutvalgets rapportering til kommunestyret av resultatet av gjennomført forvaltningsrevisjon og selskapskontroll (rådmannens oppfølging av eventuelle anbefalinger), skal gå fram av kontrollutvalgets årsrapport. • Eventuelle omprioriteringer av prosjekter skal også framgå av årsrapporten.
Tirsdag 24.3.20 AVLYST	•
Tirsdag 12.5.20	•
Tirsdag 23.6.20?	•
Tirsdag 8.9.20	•
Tirsdag 20.10.20	•
Tirsdag 1.12.20	• Kontrollutvalgets årsplan for 2021 vedtas og oversendes deretter til kommunestyret til orientering.

Arkivsak-dok. 18/00100-27
Saksbehandler Nina Bolneset

Saksgang	Møtedato
Grue kontrollutvalg 2019-2023	23.06.2020

SAK G-25/20 SAMTALE MED ORDFØREREN.

Forslag til vedtak/innstilling:

Kontrollutvalget tar samtalen med ordføreren til orientering.

Vedlegg:

Ingen.

Saksframstilling:

Kontrollutvalget inviterer ordfører Rune Grenberg til en samtale hvor det kan diskuteres generelle problemstillinger i Grue kommune.

Som et fast punkt tar vi med spørsmålet om det er noe som ordfører ønsker å bringe videre til kontrollutvalget fra kommunestyret, eller om det er andre forhold som kontrollutvalget bør gjøres oppmerksom på?

Kontrollutvalget har satt opp en sak til behandling (sak G-32/20), hvor de vurderer ny bestilling etter kommunestyrets vedtak, hvor det er bedt om en forvaltningsrevisjon knyttet til varsling. Kontrollutvalget kan tenke seg at ordfører tar med varaordfører for diskutere hva som ligger bak kommunestyrets bestilling og årsaken til at de ikke ville ha personalforvaltning. Dette kan gi kontrollutvalget et bedre grunnlag for sin bestilling.

Arkivsak-dok. 18/00005-9
Saksbehandler Nina Bolneset

Saksgang

Møtedato

Grue kontrollutvalg 2019-2023

23.06.2020

SAK G-26/20 KORT ORIENTERING OM RISIKO-OG VESENTLIGHETSVURDERING OG PLAN FOR EIERSKAPSKONTROLL.

Forslag til vedtak/innstilling:

Kontrollutvalget tar saken til orientering.

Vedlegg:

Ingen.

Saksframstilling:

Kontrollutvalget har ansvaret for å påse *at det føres kontroll med forvaltningen av kommunens eller fylkeskommunens eierinteresser i selskaper mv. (eierskapskontroll)* (kom. § 23-2 1.ledd, pkt. d)). Eierskapskontroll innebærer å kontrollere om den som utøver kommunens eller fylkeskommunens eierinteresser, gjør dette i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets eller fylkestingets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring (koml. § 23-4). Videre sier koml. § 23-4 at:

Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden, og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret eller fylkestinget er konstituert, utarbeide en plan for hvilke eierskapskontroller som skal gjennomføres. Planen skal baseres på en risiko- og vesentlighetsvurdering av kommunens og fylkeskommunens eierskap. Hensikten med risiko- og vesentlighetsvurderingen er å finne ut hvor det er størst behov for eierskapskontroll.

Planen skal vedtas av kommunestyret og fylkestinget selv. Kommunestyret og fylkestinget kan delegere til kontrollutvalget å gjøre endringer i planen.

Glåmdal sekretariat IKS skal utarbeide en plan for eierskapskontroll for alle 7 kommunene i regionen, som skal angi hvilke eierskapskontroller som skal gjennomføres i de neste fire årene. Det er utøvelsen av **eierstyringen** som er gjenstand for eierskapskontroll og ikke en kontroll av selskapene.

Tidligere ble det utarbeidet en plan for selskapskontroll, som kunne omfatte både eierskapskontroll og en forvaltningsrevisjon av selskapene. Nå er plan for selskapskontroll

endret til én plan for eierskapskontroll og én plan for forvaltningsrevisjon. Selskapene kan fortsatt bli kontrollert gjennom forvaltningsrevisjon, men selskapene skal nå innlemmes i plan forvaltningsrevisjon (koml. § 23-2, 1. ledd, pkt. c)). Plan for forvaltningsrevisjon vil bli lagt fram for kontrollutvalgene høsten 2020.

Sekretariatet vil gi en kort orientering om det planlagte arbeidet og anmoder kontrollutvalget om å komme med innspill til sekretariatets arbeid.

Da vil opprinnelig skulle legge fram denne orienteringssaken i mars, så var planen at vi skulle legge fram risiko- og vesentlighetsvurdering (ROV) og plan for eierskapskontroll i mai. I ettertid har vi funnet ut at vi utsetter dette. Det er flere årsaker til dette. For det første er det nyttig å innhente så nye regnskapstall som mulig når en skal legge fram et slikt dokument, og de nyeste tallene er ikke klare enda. I tillegg pågår det en diskusjon i "miljøet" om plan for eierskapskontroll og plan for forvaltningsrevisjon bør ligge i en og samme plan. Vi har ikke helt bestemt oss enda, så da vurderer vi dette til etter sommerferien. Enten legges plan for eierskapskontroll fram i det første møtet etter sommerferien eller så legges den inn i plan for forvaltningsrevisjon, som blir behandlet i oktober eller november. Begge planene skal etter kommuneloven legges fram innen 31.12 i året etter kommunestyret ble konstituert.

Arkivsak-dok. 18/00032-37
Saksbehandler Nina Bolneset

Saksgang	Møtedato
Grue kontrollutvalg 2019-2023	23.06.2020

SAK G-27/20 ÅRSREGNSKAP OG ÅRSBERETNING 2019.

Forslag til vedtak/innstilling:

Kontrollutvalgets uttalelse til Grue kommunes årsregnskap og årsberetning for 2019, oversendes kommunestyret, med kopi til formannskapet.

Vedlegg:

1. Grue kommunes årsregnskap for 2019.
2. Grue kommunes årsberetning for 2019.
3. Kopi av revisjonsberetning, datert 12.6.20.
4. Forslag til kontrollutvalgets uttalelse til årsregnskapet for 2019.

Saksframstilling:

Ifølge kommuneloven (koml.) § 14-6 skal årsregnskapene avlegges senest 22. februar og iht. § 14-7 skal årsberetningene avlegges senest 31.3. Revisjonsberetningen skal iht. koml. § 24-8 avlegges innen 15.4.

Videre heter det bl.a. følgende i koml. § 14-3:

Årsregnskapene og årsberetningene skal vedtas senest seks måneder etter regnskapsårets slutt. Hvert årsregnskap skal behandles samtidig med tilhørende årsberetning. Vedtaket om årsregnskap skal angi hvordan et eventuelt merforbruk i driftsregnskapet skal dekkes inn.

Formannskapet eller fylkesutvalget innstiller til vedtak om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning. Kontrollutvalget skal uttale seg til kommunestyret eller fylkestinget om årsregnskapene og årsberetningene før formannskapet eller fylkesutvalget innstiller til vedtak. I kommuner og fylkeskommuner med parlamentarisk styreform innstiller kommunerådet eller fylkesrådet til vedtak.

Som kjent har koronasituasjonen medført endringer på mange områder og også i forhold til regnskapsavslutning og frister. I "Midlertidig lov om unntak fra kommuneloven, IKS-loven og partiloven" heter det følgende:

§ 5 Frister for regnskapsrevisor og vedtak om årsregnskap og årsberetning

Regnskapsrevisor skal senest 15. juni 2020 avgi revisjonsberetning til årsregnskapene og årsberetningene for 2019.

Årsregnskapene og årsberetningene for 2019 skal vedtas senest 15. september 2020.

Regnskapsrevisor skal senest 15. september 2020 avgi en skriftlig uttalelse om resultatet av den forenklete etterlevelseskontrollen etter kommuneloven § 24-9.

Fristen for revisjonsberetning er derfor utvidet, og den er avgitt innen fristen. Hedmark Revisjon IKS har avgitt revisjonsberetning etter mal utarbeidet av NKRF¹.

Årsregnskapene skal bestå av et driftsregnskap og et investeringsregnskap. Driftsregnskapet og investeringsregnskapet skal deles inn og stilles opp på samme måte som årsbudsjettet. Årsregnskapene skal også bestå av et balanseregnskap og noteopplysninger (koml. § 14-6, 2. ledd).

I kommunens driftsregnskap beregnes både brutto og netto driftsresultat. Brutto driftsresultat viser kommunens overskudd eller underskudd på drift før avdrag og netto renteutgifter, mens netto driftsresultat viser overskudd eller underskudd på drift etter avdrag og netto renteutgifter, men før avsetninger og bruk av avsetninger. Utgiftsførte avskrivninger føres tilbake («motpost avskrivninger») før netto driftsresultat, fordi avskrivninger ikke skal ha resultateffekt i kommuneregnskapet. Etter føring av avsetninger og bruk av avsetninger får vi regnskapsmessig mindreforbruk eller merforbruk.

Som nevnt ovenfor, er det formannskapet som innstiller til kommunestyret i regnskapssaken. Kontrollutvalget skal i tråd med forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 3, 2. ledd, gi en uttalelse til årsregnskapet. Uttalelsen stiles til kommunestyret med kopi til formannskapet, som skal ha den i hende, før de gir sin innstilling til kommunestyret.

Grunnlaget for uttalelsen er årsregnskapet, kommunedirektørens årsberetning og revisjonsberetningen. I tillegg vil kontrollutvalget kunne bygge på eventuelle opplysninger som kommer fram i møtet.

Det er ikke gitt nummerert brev for årsregnskapet for 2019. For regnskapsavslutningen for 2019 har revisor lagt fram en ren beretning.

Kontrollutvalget viser til sin uttalelse for kommentarer til regnskapssaken.

Kontrollutvalget har bedt kommunedirektør Ole Frode Mikkelsgård om å være tilstede og redegjøre for saken.

¹ Norges Kommunerevisorforbund

Regnskap 2019

*Livskraftig
og levende*

Utarbeidet: 14.02.2019

I N N H O L D

	side
Regnskapsskjema 1A – drift	1
Regnskapsskjema 1B – drift	2
Regnskapsskjema 2A – investering	3
Regnskapsskjema 2B – investering	4
Hovedoversikt – drift	7
Hovedoversikt – investering	8
Hovedoversikt - balanse	9

NOTER:

Regnskapsprinsipper

Note 1	Andre vesentlige forpliktelser
Note 2.1	Pensjon KLP
Note 2.2	Pensjon SPK
Note 3.1	Oversikt endring arbeidskapital
Note 3.2	Anskaffelse og anvendelse av midler – totaler
Note 4	Fordringer og gjeld kommunale foretak bedrifter og samarbeid
Note 5	Aksjer og andeler
Note 6	Avsetning og bruk av fond
Note 7	Garantiansvar
Note 8a+b	Mer-/mindreforbruk og andre egenkapitalposter
Note 9	Kapitalkonto
Note 10	Ytelser til ledende personer, godtgjørelse til revisor m.v.
Note 11	Langsiktig gjeld og betalt avdrag
Note 12a+b	Interkommunalt samarbeid/interkommunalt samarbeid med hovedkontor i Grue
Note 13	Selvkosttjenester
Note 14	Anleggsmidler
Note 15	Oversikt over investeringer
Note 16	Markedsbaserte finansielle omløpsmidler

Revisjonsberetning

GRUE KOMMUNE

REGNSKAPSSKJEMA 1A - DRIFT

2019

	Regnskap	Reg. budsjett	Oppr.budsjett	Regnskap i fjor
Skatt på inntekt og formue	108.099.595,51	103.627.000,00	103.627.000,00	105.990.550,77
Ordinært rammetilskudd	188.706.852,00	190.916.000,00	187.416.000,00	184.291.768,00
Skatt på eiendom	14.359.756,44	13.990.000,00	13.990.000,00	14.330.748,42
Andre direkte eller indirekte skatter	0,00	67.000,00	67.000,00	67.464,00
Andre generelle statslenskudd	11.413.438,89	14.513.000,00	16.713.000,00	15.630.264,00
Sum frie disponible inntekter	322.579.642,84	323.113.000,00	321.813.000,00	320.310.795,19
Renteinntekter og utbytte	1.124.104,99	697.000,00	697.000,00	1.474.936,19
Gevinst finansielle instrumenter (omløpsmidler)	3.917,40	0,00	0,00	-434,50
Renteutg., provisjoner og andre fin.utg.	6.938.849,20	7.629.624,00	9.029.624,00	7.437.490,62
Tap finansielle instrumenter (omløpsmidler)	12.498,44	0,00	0,00	7.320,42
Avdrag på lån	10.218.294,86	11.720.238,00	11.720.238,00	11.301.320,00
Netto finansinnt./utg.	-16.041.620,11	-18.652.862,00	-20.052.862,00	-17.271.629,35
Til dekning av tidligere regnsk.m. merforbruk	0,00	0,00	0,00	0,00
Til ubundne avsetninger	4.896.010,17	12.498.529,00	8.285.476,00	6.762.134,80
Til bundne avsetninger	2.633.927,28	256.000,00	256.000,00	4.042.666,26
Bruk av tidligere regnsk.m. mindreforbruk	4.213.052,88	4.213.053,00	0,00	4.706.658,80
Bruk av ubundne avsetninger	989.804,00	989.804,00	664.304,00	1.800.000,00
Bruk av bundne avsetninger	2.196.770,54	239.000,00	239.000,00	1.975.793,12
Netto avsetninger	-130.310,03	-7.312.672,00	-7.638.172,00	-2.322.349,14
Overført til investeringsregnskapet	1.368.615,00	1.640.000,00	1.640.000,00	1.528.930,00
Til fordeling drift	305.039.097,70	295.507.466,00	292.481.966,00	299.187.886,70
Sum fordelt til drift (fra skjema 1B)	305.039.097,70	295.507.466,00	292.481.966,00	294.974.833,82
Regnskapsmessig mer/mindreforbruk	0,00	0,00	0,00	4.213.052,88

NB! Pga vedtatte endringer i oppsettet er tall for regnskap 2018 ulik avlagte tall 2018.

GRUE KOMMUNE

REGNSKAPSSKJEMA 1B - DRIFT

2019

	Regnskap	Reg. budjett	Oppr. Budsjett	Regnskap i fjor
Strategisk område Rådmann, politisk styring og stab	20 870 823,93	21 991 091,00	24 024 098,00	22 529 980,30
<i>Fordelt slik:</i>				
<i>Rådmannen/kommunalsjefer/ m.m.</i>	<i>17 531 224,79</i>	<i>18 326 552,00</i>	<i>16 722 768,00</i>	<i>18 506 366,11</i>
<i>Reserverte bevilgninger</i>	<i>-7 074 745,09</i>	<i>-6 077 406,00</i>	<i>-2 356 962,00</i>	<i>-6 226 848,89</i>
<i>Politisk styring</i>	<i>3 056 808,52</i>	<i>2 485 619,00</i>	<i>2 485 619,00</i>	<i>3 060 153,82</i>
<i>Stab</i>	<i>7 357 535,71</i>	<i>7 256 326,00</i>	<i>7 172 673,00</i>	<i>7 190 309,26</i>
Strategisk område Helse og Velferd	164 776 182,43	159 523 958,00	157 035 175,00	155 159 980,26
<i>Fordelt slik:</i>				
<i>Kommunalsjef velferd</i>	<i>8 561 584,91</i>	<i>7 410 674,00</i>	<i>7 366 534,00</i>	<i>8 583 568,11</i>
<i>NAV</i>	<i>17 632 522,71</i>	<i>18 887 225,00</i>	<i>19 160 969,00</i>	<i>19 450 874,95</i>
<i>Tilrettelagte tjenester for voksne</i>	<i>46 239 406,38</i>	<i>44 572 161,00</i>	<i>43 318 963,00</i>	<i>38 979 566,10</i>
<i>Tildelingskontor</i>	<i>5 986 948,72</i>	<i>6 158 692,00</i>	<i>6 142 372,00</i>	<i>5 476 445,29</i>
<i>Institusjon</i>	<i>41 349 400,25</i>	<i>38 386 689,00</i>	<i>38 269 695,00</i>	<i>39 850 928,63</i>
<i>Hjemmetjenester</i>	<i>26 516 603,88</i>	<i>26 801 410,00</i>	<i>25 922 714,00</i>	<i>25 668 076,62</i>
<i>Omsorgsboliger</i>	<i>18 489 715,58</i>	<i>17 307 107,00</i>	<i>16 853 928,00</i>	<i>17 150 520,56</i>
Strategisk område oppvekst	90 112 603,85	86 016 545,00	85 563 642,00	88 691 748,52
<i>Fordelt slik:</i>				
<i>Kommunalsjef oppvekst</i>	<i>24 214 728,42</i>	<i>24 183 833,00</i>	<i>24 158 648,00</i>	<i>24 468 515,57</i>
<i>Grue barne- og ungdomsskole</i>	<i>41 681 563,61</i>	<i>37 430 460,00</i>	<i>37 191 321,00</i>	<i>39 179 504,65</i>
<i>Gromungen barnehage</i>	<i>4 741 809,48</i>	<i>4 900 297,00</i>	<i>4 861 895,00</i>	<i>5 436 105,88</i>
<i>Solungen barnehage</i>	<i>8 580 606,38</i>	<i>8 259 407,00</i>	<i>8 216 418,00</i>	<i>8 132 616,14</i>
<i>Kulturskole</i>	<i>1 639 620,38</i>	<i>1 666 570,00</i>	<i>1 630 956,00</i>	<i>1 645 507,27</i>
<i>Barn og unge</i>	<i>9 254 275,58</i>	<i>9 575 978,00</i>	<i>9 504 404,00</i>	<i>9 829 499,01</i>
Strategisk område Samfunn og Næring	29 279 425,49	28 113 760,00	25 996 939,00	28 592 960,74
<i>Fordelt slik:</i>				
<i>Eiendom</i>	<i>8 918 824,53</i>	<i>8 412 427,00</i>	<i>6 602 791,00</i>	<i>8 318 271,61</i>
<i>Servicetorg, Kultur, IKT</i>	<i>11 913 674,13</i>	<i>12 306 680,00</i>	<i>12 176 175,00</i>	<i>11 277 973,52</i>
<i>Landbruk, teknisk, skogen</i>	<i>8 446 926,83</i>	<i>7 394 653,00</i>	<i>7 217 973,00</i>	<i>8 996 715,61</i>
Finans	62,00	-137 888,00	-137 888,00	164,00
<i>Fordelt slik:</i>				
<i>Finans</i>	<i>62,00</i>	<i>-137 888,00</i>	<i>-137 888,00</i>	<i>164,00</i>
Sum fordeling drift	305 039 097,70	295 507 466,00	292 481 966,00	294 974 833,82
<i>Fra l A</i>	<i>305 039 097,70</i>	<i>295 507 466,00</i>	<i>292 481 966,00</i>	<i>299 187 886,70</i>
				<i>4 213 052,88</i>

NB! Pga vedtatte endringer i oppsettet er tall for regnskap 2018 ulik avlagte tall 2018.

GRUE KOMMUNE

REGNSKAPSSKJEMA 2A - INVESTERING

2019

	Regnskap	Reg. budsjett	Oppr.budsjett	Regnskap i fjor
Investeringer i anleggsmidler	10.987.645,67	9.148.488,00	10.495.000,00	11.715.659,94
Utlån og forskutteringer	2.426.000,00	0,00	1.640.000,00	1.037.000,00
Kjøp av aksjer og andeler	6.658.058,72	1.640.000,00	0,00	1.929.138,00
Avdrag på lån	1.830.220,94	0,00	0,00	2.142.146,00
Dekning av tidligere års udekket	0,00	0,00	0,00	0,00
Avsetninger	1.708.790,00	1.700.000,00	0,00	569.263,59
Årets finansieringsbehov	23.610.715,33	12.488.488,00	12.135.000,00	17.393.207,53
Finansiert slik:				
Bruk av lånemidler	9.449.787,26	8.252.532,00	9.725.000,00	10.274.343,08
Inntekter fra salg av anleggsmidler	7.617.391,00	1.900.000,00	0,00	501.606,00
Tilskudd til investeringer	239.786,00	0,00	0,00	0,00
Kompensasjon for merverdiavgift	1.109.319,23	695.956,00	770.000,00	1.468.055,77
Mottatte avdrag på utlån og refusjoner	3.268.479,00	0,00	0,00	2.737.569,68
Andre inntekter	0,00	0,00	0,00	0,00
Sum ekstern finansiering	21.684.762,49	10.848.488,00	10.495.000,00	14.981.574,53
Overført fra driftsregnskapet	1.368.615,00	1.640.000,00	1.640.000,00	1.528.930,00
Bruk av tidligere års udisponert	0,00	0,00	0,00	0,00
Bruk av avsetninger	557.337,84	0,00	0,00	882.703,00
Sum finansiering	23.610.715,33	12.488.488,00	12.135.000,00	17.393.207,53
Udekket/udisponert	0,00	0,00	0,00	0,00

GRUE KOMMUNE

REGNSKAPSSKJEMA 2B - INVESTERING

2019

	Regnskap 2019	Reg. Budsjett	Oppr. Budsjett	Regnskap 2018
Sum grp Ansvar: 100 Rådmannen/kommunalsjefer/ m.m.	1955518,73	2179990	2185000	1839032
Sum prosjekt: 1361 PR ETABLERING AV INNBYGGERPORTAL OG NY NE	127582,25	127582	865000	187231
Sum prosjekt: 1367 PR DIGITALE TJENESTER I ARKIVET	350661,26	350661	650000	352730
Sum prosjekt: 1359 PR IKT-UTSTYR GBUS	320234,50	320235	470000	
Sum prosjekt: 1363 PR IKT-UTSTYR	114512,50	114512	150000	
Sum prosjekt: 1365 PR AC/DC - TILGANGSPORTALEN	0,00	343000	50000	8555
Sum prosjekt: 2134 PR INNFØRING AV NYTT SKOLEFAGLIG SYSTEM 2018	952474,22	500000		197284
Sum prosjekt: 1360 DPR HYTTE INVESTERING, DRIFTMOBILMAST BREDI	20688,00	424000		314370
Sum prosjekt: 8008 PR NYTT FOLKEREREGISTER OG KOMMUNENR	69366,00			
Sum prosjekt: 1305 KJØP AV TOMTER SVULLRYA	0,00			390550
Sum prosjekt: 1362 PR UTSTYR FOR KOMMUNE-TV OG VIDEOKONFERA	0,00			164726
Sum prosjekt: 1364 PR INNFØRING AV NOTUS RESSURSSYRINGSYSSTE	0,00			76339
Sum prosjekt: 1370 PR MIN SIDE DIGITAL KOMPETANSE ANSATTE	0,00			147248
Sum prosjekt: 6998 PR KJØP AV AKSJER	0,00			
Sum prosjekt: 7001 PR ETABLERING/SALG AV EIENDOM TIL DATASENTI	0,00			
Sum prosjekt: 6998 PR KJØP AV AKSJER	0,00			
Sum grp Ansvar: 601 Eiendom	7796554,69	5890650	6630000	6628433
Sum prosjekt: 7070 PR ENØK VARMEANLEGG INDUSTRIBYGG II 2019-	17900,00	17900	1360000	
Sum prosjekt: 7003 BRANNTILTAK	923941,49	1000000	1000000	
Sum prosjekt: 4810 KJØKKEN	0,00		525000	
Sum prosjekt: 7069 PR OPPGRADERING VEGER/PARK 2019-	541372,57	500000	500000	
Sum prosjekt: 7071 PR INSTA 800, KVALITETSSYSTEM 2019-	447515,02	447515	500000	
Sum prosjekt: 6905 PROSJ. KUNSTGRESS	415470,60	415000	415000	
Sum prosjekt: 6531 INSTITUSJON GAS	0,00		400000	
Sum prosjekt: 7053 PR GRUEHALLEN MASSEUTSKIFTING/ASFALTERING	794490,88	664000	300000	290759
Sum prosjekt: 7068 PR SKILTING KOMMUNEGÅRDEN 2019-	312366,60	250000	250000	
Sum prosjekt: 7072 PR PROSJEKTERING REHABILITERING GRUEHALLEN	31063,00	31063	200000	
Sum prosjekt: 7066 PR UTSTYR MASKINER VASKERI 2019-	142430,65	170000	170000	
Sum prosjekt: 6997 PR KJØP AV BILER OG MASKINER	159000,00	150000	150000	
Sum prosjekt: 7067 PR NYTT KJØKKEN SFO 2019-	142769,82	125000	125000	
Sum prosjekt: 7073 PR FESTSALEN 2019-	39999,45	34372	110000	
Sum prosjekt: 4715 PR INVENTAR OG UTSTYR INSTITUSJON	0,00			401588
Sum prosjekt: 6500 PR VESLEKILA - VANNLEKKASJE 2018	1253460,33			368780
Sum prosjekt: 6503 PR INVENTAR OG UTSTYR - SENER ETC. INSTITUSJ	0,00			184803
Sum prosjekt: 6508 SKATE OG SYKKELPARK	0,00			354662
Sum prosjekt: 6509 GYMLØYPE	0,00			662948
Sum prosjekt: 6519 PR BRANN NR 2 SVULLRYA OPPVEKSTSENTER	79125,00			
Sum prosjekt: 6520 BALLSPILL ANLEGG	0,00			755536
Sum prosjekt: 6530 PR BRANNKUM FOR ISLEGGING AV BALLBINGE	0,00			140597
Sum prosjekt: 6596 PR GLAMOX LUXO	327020,25	336000		1363365
Sum prosjekt: 6919 PR SYKEHJEMSPASSER	0,00			1113
Sum prosjekt: 6998 PR KJØP AV AKSJER	0,00			
Sum prosjekt: 6999 PROSJ SALG AV FAST EIENDOM	249123,00	200000		121718

GRUE KOMMUNE

REGNSKAPSSKJEMA 2B - INVESTERING

2019

Sum prosjekt: 7014 PR KOMMUNALE BYGG	0,00			
Sum prosjekt: 7061 PR FORKERUDRADDE	0,00			286947
Sum prosjekt: 7062 PR VESLEKILA	35031,00	55000		346127
Sum prosjekt: 7076 PR UTSTYR KJØKKEN/POSTKJØKKEN	497535,70	525000		
Sum prosjekt: 8000 PR GRUEHALLEN, VENTILASJON	0,00			506071
Sum prosjekt: 8001 PR NJÅRDSVEG 11-13 REHAB	177069,36	177070		48012
Sum prosjekt: 8002 PR FURUSTIEN 3, REHAB	0,00	20000		297782
Sum prosjekt: 8003 PR FURUSTIEN 10, REHAB	261691,98	303000		276792
Sum prosjekt: 8004 PR GRUEHALLEN HEIS	266027,95	390000		220833
Sum prosjekt: 8005 PR REHABILITERING NJÅRDSVEG BRANNSKADE	602419,99			0
Sum prosjekt: 6400 PR NY BRANNSTASJON	79730,05	79730	625000	
Sum grp Ansvar: 610 Landbruk, teknisk, skogen	1235572,25	1077848	1680000	3248194
Herav: Sum teknisk	255972,00	282848	930000	57476
Sum prosjekt: 8007 PR DETALJREGULERING KIRKENÆR NORD	0,00		250000	
Sum prosjekt: 8011 PR NORSK VEIDATABASE	203124,00	230000	230000	
Sum prosjekt: 8009 PR REGULERINGSPILAN B3	0,00		200000	
Sum prosjekt: 8006 PR DETALJREGULERING MUSEUMSTOMT SVULLRYA	0,00		150000	
Sum prosjekt: 6965 PROSJ. DIGITALE KART	52848,00	52848	100000	57476
Herav: Sum kommunal vei	979600,25	795000	750000	3190719
Sum prosjekt: 7023 PR VEGOPPRUSTING	0,00		750000	1857146
Sum prosjekt: 8012 PR SKADESVEG	280000,00	187287		
Sum prosjekt: 7075 PR STRANDGATA	113680,65	120613		
Sum prosjekt: 7065 PR KIRKESJØVEGEN	64045,00	51236		
Sum prosjekt: 7063 PR RISMOVEGEN	131087,05	131087		
Sum prosjekt: 7059 PR LØVHAUGVEGEN	0,00			
Sum prosjekt: 7048 PR STORBERGSVEGEN	0,00			
Sum prosjekt: 7047 PR ROTBERGSVEGEN	0,00			
Sum prosjekt: 7044 PR JANSVEGEN	0,00			
Sum prosjekt: 7040 PR VELLINGROA	0,00			
Sum prosjekt: 7033 PR VESLEKILAVEGEN	17000,00	17000		
Sum prosjekt: 6966 PROSJ. GATELYS	242776,92	242777		1333573
Sum prosjekt: 6947 PROSJ. PUMPESTASJONER	131010,63	45000		
Sum investeringer i anleggsmidler overført fra skjema 2A	10987645,67	9148488	10495000	11715660

NB! Pga vedtatte endringer i oppsettet er tall for regnskap 2018 ulik avlagte tall 2018.

GRUE KOMMUNE

HOVEDOVERSIKT DRIFT - 2019

	Regnskap	Reg. budsjett	Oppr.budsjett	Regnskap i fjor
Driftsinntekter				
Brukerbetalinger	12.205.044,83	12.201.000,00	12.201.000,00	12.145.754,00
Andre salgs- og leieinntekter	40.774.984,40	39.711.756,00	40.211.756,00	38.148.074,95
Overføringer med krav til motytelse	48.355.707,77	33.764.371,00	33.764.371,00	49.099.658,00
Rammetilskudd	188.706.852,00	190.916.000,00	187.416.000,00	184.291.768,00
Andre statlige overføringer	11.413.438,89	14.513.000,00	16.713.000,00	15.630.264,00
Andre overføringer	169.290,15	25.000,00	25.000,00	94.750,00
Skatt på inntekt og formue	108.099.595,51	103.627.000,00	103.627.000,00	105.990.550,77
Eiendomsskatt	14.359.756,44	13.990.000,00	13.990.000,00	14.330.748,42
Andre direkte og indirekte skatter	0,00	67.000,00	67.000,00	67.464,00
Sum driftsinntekter	424.084.669,99	408.815.127,00	408.015.127,00	419.799.032,14
Driftsutgifter				
Lønnsutgifter	208.957.094,38	199.142.108,00	194.221.664,00	202.935.247,51
Sosiale utgifter	51.397.836,80	51.080.556,00	51.080.556,00	50.551.209,60
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksjon	53.050.653,62	48.051.121,00	46.791.121,00	50.767.109,13
Kjøp av tjenester som erstatter tj.produksjon	70.807.658,57	66.959.008,00	66.959.008,00	68.312.901,10
Overføringer	25.661.159,60	19.006.348,00	22.661.292,00	24.791.733,78
Avskrivninger	17.999.512,00	17.662.112,00	17.662.112,00	18.309.476,00
Fordeelte utgifter	-3.330.278,12	-2.891.660,00	-2.891.660,00	-2.890.814,35
Sum driftsutgifter	424.543.636,85	399.009.593,00	396.484.093,00	412.776.862,77
Brutto driftsresultat	-458.966,86	9.805.534,00	11.531.034,00	7.022.169,37
Finansinntekter				
Renteinntekter og utbytte	1.124.104,99	697.000,00	697.000,00	1.474.936,19
Gevinst på finansielle instrumenter (omløpsmidler)	3.917,40	0,00	0,00	-434,50
Mottatte avdrag på utlån	0,00	0,00	0,00	4.316,00
Sum eksterne finansinntekter	1.128.022,39	697.000,00	697.000,00	1.478.817,69
Finansutgifter				
Renteutgifter og låneomkostninger	6.938.849,20	7.629.624,00	9.029.624,00	7.437.490,62
Tap på finansielle instrumenter (omløpsmidler)	12.498,44	0,00	0,00	7.320,42
Avdrag på lån	10.218.294,86	11.720.238,00	11.720.238,00	11.301.320,00
Utlån	0,00	0,00	0,00	0,00
Sum eksterne finansutgifter	17.169.642,50	19.349.862,00	20.749.862,00	18.746.131,04
Resultat eksterne finanstransaksjoner	-16.041.620,11	-18.652.862,00	-20.052.862,00	-17.267.313,35
Motpost avskrivninger	17.999.512,00	17.800.000,00	17.800.000,00	18.309.476,00
Netto driftsresultat	1.498.925,03	8.952.672,00	9.278.172,00	8.064.332,02
Interne finanstransaksjoner				
Bruk av tidligere års regnsk.m. mindreforbruk	4.213.052,88	4.213.053,00	0,00	4.706.658,80
Bruk av disposisjonsfond	989.804,00	989.804,00	664.304,00	1.800.000,00
Bruk av bundne fond	2.196.770,54	239.000,00	239.000,00	1.975.793,12
Sum bruk av avsetninger	7.399.627,42	5.441.857,00	903.304,00	8.482.451,92
Overført til investeringsregnskapet	1.368.615,00	1.640.000,00	1.640.000,00	1.528.930,00
Dekning av tidligere års regnsk.m. merforbruk	0,00	0,00	0,00	0,00
Avsatt til disposisjonsfond	4.896.010,17	12.498.529,00	8.285.476,00	6.762.134,80
Avsatt til bundne fond	2.633.927,28	256.000,00	256.000,00	4.042.666,26
Sum avsetninger	8.898.552,45	14.394.529,00	10.181.476,00	12.333.731,06
Regnskapsmessig mer(-)/mindre(+)forbruk	0,00	0,00	0,00	4.213.052,88

GRUE KOMMUNE

HOVEDOVERSIKT INVESTERING 2019

	Regnskap	Reg. budsjett	Oppr.budsjett	Regnskap i fjor
Inntekter				
Salg av driftsmidler og fast eiendom	2.327.963,00	1.900.000,00	0,00	501.606,00
Overføringer med krav til motytelse	1.930.595,90	0,00	0,00	979.249,00
Kompensasjon for merverdiavgift	1.109.319,23	695.956,00	770.000,00	1.468.055,77
Statlige overføringer	0,00	0,00	0,00	0,00
Andre overføringer	239.786,00	0,00	0,00	0,00
Sum inntekter	5.607.664,13	2.595.956,00	770.000,00	2.948.910,77
Utgifter				
Lønnsutgifter	435.133,72	240.654,00	25.000,00	432.910,33
Sosiale utgifter	120.582,48	64.878,00	0,00	110.952,71
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksjon	9.322.610,24	8.147.000,00	9.700.000,00	9.703.574,56
Kjøp av tjenester som erstatter tj.produksjon	0,00	0,00	0,00	0,00
Overføringer	1.109.319,23	695.956,00	770.000,00	1.468.055,77
Renteutgifter og omkostninger	0,00	0,00	0,00	166,57
Sum utgifter	10.987.645,67	9.148.488,00	10.495.000,00	11.715.659,94
Finansstransaksjoner				
Avdrag på lån	1.830.220,94	0,00	0,00	2.142.146,00
Utlån	2.426.000,00	0,00	1.640.000,00	1.037.000,00
Kjøp av aksjer og andeler	6.658.058,72	1.640.000,00	0,00	1.929.138,00
Dekning av tidligere års udekket	0,00	0,00	0,00	0,00
Avsatt til ubundne investeringsfond	1.708.790,00	1.700.000,00	0,00	0,00
Avsatt til bundne investeringsfond	0,00	0,00	0,00	569.263,59
Sum finansieringstransaksjoner	12.623.069,66	3.340.000,00	1.640.000,00	5.677.547,59
Finansierungsbehov	18.003.051,20	9.892.532,00	11.365.000,00	14.444.296,76
Dekket slik:				
Bruk av lån	9.449.787,26	8.252.532,00	9.725.000,00	10.274.343,08
Salg av aksjer og andeler	5.289.428,00	0,00	0,00	0,00
Mottatte avdrag på utlån	1.337.883,10	0,00	0,00	1.758.320,68
Overført fra driftsregnskapet	1.368.615,00	1.640.000,00	1.640.000,00	1.528.930,00
Bruk av bundne investeringsfond	557.337,84	0,00	0,00	882.703,00
Sum finansiering	18.003.051,20	9.892.532,00	11.365.000,00	14.444.296,76
Udekket/udisponert	0,00	0,00	0,00	0,00

GRUE KOMMUNE

HOVEDOVERSIKT BALANSE - 2019

	Regnskap 2019	Regnskap 2018
EIENDELER		
Anleggsmidler	1.025.920.158,50	1.012.638.731,05
Herav:		
Faste eiendommer og anlegg note 14	379.515.852,38	388.664.867,01
Utstyr, maskiner og transportmidler note 14	11.910.824,07	11.582.394,97
Utlån	17.636.012,33	16.535.646,07
Aksjer og andeler	25.295.449,72	19.488.657,00
Pensjonsmidler note 2.1. og 2.2.	591.562.020,00	576.367.166,00
Omløpsmidler	95.070.161,04	92.165.466,79
Herav:		
Kortsiktige fordringer note 4	21.769.924,95	16.426.693,32
Premieavvik	43.371.952,99	38.031.613,71
Aksjer og andeler note 5	219.510,21	215.592,81
Kasse, postgiro, bankinnskudd	29.708.772,89	37.491.566,95
SUM EIENDELER	1.120.990.319,54	1.104.804.197,84
EGENKAPITAL OG GJELD		
Egenkapital	86.401.693,57	88.164.524,39
Herav:		
Disposisjonsfond note 6	10.270.397,62	6.364.191,45
Bundne driftsfond note 6	16.484.500,11	16.047.343,37
Ubundne investeringsfond note 6	1.708.790,00	0,00
Bundne investeringsfond note 6	1.950.641,40	2.507.979,24
Regnskapsmessig mindreforbruk	0,00	4.213.052,88
Regnskapsmessig merforbruk	0,00	0,00
Udisponert i inv.regnskap	0,00	0,00
Udekket i inv.regnskap	0,00	0,00
Kapitalkonto note 9	56.745.778,62	59.790.371,63
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker AK (drift)	-758.414,18	-758.414,18
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker AK (inves)	0,00	0,00
Langsiktig gjeld	986.956.188,99	968.769.955,79
Herav:		
Pensjonsforpliktelser note 2.1. og 2.2.	669.462.363,00	650.537.614,00
Andre lån	317.493.825,99	318.232.341,79
Kortsiktig gjeld	47.632.436,98	47.869.717,66
Herav:		
Annen kortsiktig gjeld	46.403.745,98	46.143.168,66
Premieavvik note 2.1. og 2.2.	1.228.691,00	1.726.549,00
SUM EGENKAPITAL OG GJELD	1.120.990.319,54	1.104.804.197,84
MEMORIAKONTI		
Memoriakonto	9.303.977,65	7.443.764,91
Herav:		
Ubrukte lånemidler	9.303.977,65	7.443.764,91
Ubrukte konserninterne lånemidler	0,00	0,00
Andre memoriakonti	0,00	0,00
Motkonto til memoriakontiene	-9.303.977,65	-7.443.764,91

Kirkenevner den

Erik Otterdahl Møller
Fung. kommunedirektør

Solveig Furuberg
fagleder regnskap

Regnskapsprinsipper

Kommuneregnskapet er finansielt orientert, og skal vise alle økonomiske midler som er tilgjengelige i året, og anvendelsen av disse. Inntekter og utgifter skal tidsmessig plasseres i det året som følger av anordningsprinsippet. Anordningsprinsippet betyr at alle kjente utgifter, utbetalinger, inntekter og innbetalinger i løpet av året som vedrører kommunens virksomhet skal fremgå av drifts- eller investeringsregnskapet i året enten de er betalt eller ikke.

Regnskapet er avlagt i henhold til god kommunal regnskapsskikk, herunder kommunale regnskapsstandarter (KRS) utgitt av Foreningen for god kommunal regnskapsskikk (GKRS).

Ved lånefinansiering av investeringer er ikke renteutgiftene lagt til anskaffelseskost i samsvar med anbefalt løsning i KRS. nr 2

Organisering av kommunenes virksomhet:

Den samlede virksomheten til kommunen er i hovedsak organisert innenfor kommunens ordinære organisasjon, men noe virksomhet lagt til enheter som avlegger eget særregnskap eller andre rettssubjekter.

	Type virksomhet	Type enhet	Kontor/ vertskommune
Enheter som avlegger særregnskap			
Solør renovasjon IKS (SOR)	Renovasjon	Interkommunalt samarbeid	Åsnes kommune
Glåmdal interkommunale vann- og avløpsseksler IKS (GIVAS)	Vann og avløp	Interkommunalt samarbeid	Kongsvinger kommune
Glåmdal brannvesen IKS (GBI)	Brannredning og feiling	Interkommunalt samarbeid	Kongsvinger kommune
Hedmark revisjon IKS	Revisjon	Interkommunalt samarbeid	Løten
Glåmdal sekretariat IKS	Kontrollutvalgssekretariat	Interkommunalt samarbeid	Kongsvinger kommune
Glåmdal interkommunale Voksenopplæring IKS (GIV)	Voksen opplæring	Interkommunalt samarbeid	Kongsvinger kommune
IKA Opplandene	Fjern arkiv	Interkommunalt samarbeid	Lillehammer
Hedmark IKT	IKT tjenester	Interkommunalt samarbeid	Løten
Solørfondet	Næringsutviklingsapparat	Interkommunalt samarbeid	Åsnes kommune
Andre rettssubjekter			
Solør barnevern tjeneste	Barnevern	Vertskommunesamarbeid	Åsnes kommune
Glåmdal krisesenter	Krisesentertjeneste	Vertskommunesamarbeid	Kongsvinger kommune
Øyeblikkelig hjelpenger	Øyeblikkelig hjelpenger	Vertskommunesamarbeid	Kongsvinger kommune
Glåmdal legevakt	Legevakt	Vertskommunesamarbeid	Kongsvinger kommune
Åsnes PPT	PPT tjeneste	Vertskommunesamarbeid	Åsnes kommune
GIS-samarbeidet i Sør-Hedmark	Kartløsning	Interkommunalt samarbeid	Hamar kommune
Regionalt innkjøpssamarbeid	Innkjøps tjenester	Vertskommunesamarbeid	Kongsvinger kommune
Samfunnsmedisin i Solør	Samfunnsmedisin	Vertskommunesamarbeid	Grue kommune

NOTE 1 ANDRE VESENTLIGE FORPLIKTELSER

Avtale mellom Grue kommune og Din Assistanse (915607942). Gjelder enhet for tilrettelagte tjenester og kjøp av brukerstyrt personlig assistanse. Budsjett pr. år kr 2 098 000,- eks. mva. Betales ut i månedlige beløp. Prisjustering foregår årlig. Avtaleinngåelse 30.07.2015 og til den sies opp (3 mndr oppsigelsestid).

Avtale mellom Grue kommune og Røysumtunet (974987562). Gjelder enhet for tilrettelagte tjenester og kjøp av helse- og omsorgstjenester. Avtalt pris pr. 2015 kr. 2 900,- pr. døgn. Generell prisjustering skjer ved årsskifte. Avtaleinngåelse 18.02.2015 og til den sies opp (3 mndr oppsigelsestid).

Avtale mellom Grue kommune og Heimta-Målrettet Intervensjon AS. Gjelder enhet for tilrettelagte tjenester og kjøp av heldøgns omsorgstjenester/døgnkontinuerlig bistand. Avtalen gjelder fra 01.07.2018 og til den sies opp (6 måneders oppsigelse).

Avtale mellom Grue kommune og Stendi Heimta AS. Gjelder enhet tilrettelagte tjenester for voksne, psykiatri og rus og kjøp av heldøgns omsorgstjenester/ døgnkontinuerlig bistand. Avtalen gjelder fra høst 2019 og til den sies opp (6 måneders oppsigelse).

Avtale mellom Grue kommune og Stendi AS. Gjelder enhet tilrettelagte tjenester for voksne, psykiatri og rus og kjøp av heldøgns omsorgstjenester/ døgnkontinuerlig bistand. Avtalen (fornyelsen) gjelder fra 5.4.2019 og til den sies opp (3 måneders oppsigelse).

NOTE 2.1. PENSJON KLP - 2019

Grue kommune

Pensjonskostnad og premieavvik		2018	2019
	Årets pensjonsopptjening, nåverdi	19 744 113	19 124 139
	Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse	23 220 124	24 037 516
	Forventet avkastning på pensjonsmidlene	-23 167 722	-23 617 030
A	Beregnet netto pensjonskostnad (inkl. adm)	19 796 515	19 544 625
B	Forfalt pensjonspremie (eks. adm.kostnader)	27 154 413	31 124 968
C	Årets premieavvik (B-A)	7 357 898	11 580 343

Årets premieavvik er på kr. 11 580 343,-, dvs. inntektsføring i 2019.

Pensjonsutgifter i drifts- og investeringsregnskapet		2018	2019
B	Forfalt pensjonspremie inkl adm.kostnader)	28 796 624	32 426 363
C	Årets premieavvik	-7 357 898	-11 580 343
D	Amortisering av tidligere års premieavvik	5 971 762	6 945 163
F	Brutto pensjonsutgift etter premieavvik og amortisering (SUM B:D)	27 410 488	27 791 183
G	Pensjonstrekk ansatte (arbeidstakerandel)	2 940 541	2 998 682
	Årets regnskapsførte pensjonsutgift (F-G)	24 469 947	24 792 501

Premieavvik inkl AGA inntektsføres og amortisering inkl AGA utgiftsføres. Dvs. inntektsføring i drift på kr. 5 091 239,-.

Akkumulert premieavvik		2018	2019
	Sum gjenstående premieavvik tidligere år (pr. 01.01.)	31 358 100	32 744 236
	Årets premieavvik	7 357 898	11 580 343
	Sum amortisert premieavvik dette året	-5 971 762	-6 945 163
	Akkumulert premieavvik pr. 31.12	32 744 236	37 379 416
	Arbeidsgiveravgift av akkumulert premieavvik	3 935 015	4 391 224
	Sum akkumulert premieavvik inkl. arb.g.avgift	36 679 251	41 770 640

Akkumulert premieavvik skal utgiftsføres fremover.

32744236

Pensjonsmidler og pensjonsforpliktelser		2018	2019
	Netto pensjonsforpliktelser pr. 01.01.	86 664 909	52 140 051
	Årets premieavvik	-7 357 898	-11 580 343
	Estimatavvik (ført direkte mot egenkapitalen)	-25 166 960	20 413 312
	Netto pensjonsforpliktelser pr. 31.12.	54 140 051	60 973 020
	<i>Herav:</i>		
	Brutto pensjonsforpliktelse	-593 195 770	-612 924 900
	Pensjonsmidler	541 055 719	551 951 880
	Arbeidsgiveravgift av netto pensjonsforpliktelse	5 738 845	6 463 140

MEDLEMSSTATUS	01.01.2019	01.01.2018	
Antall aktive	466	486	Amort.tid/år-periode 2 15 år
Antall oppsatte	680	628	Amort.tid/år-periode 2 10 år
Antall pensjoner	412	396	Amort.tid/år-periode 2 7 år
Gj.snittlig pensjonsgrunnlag, aktiv	318 435	315 162	Premiefond dekker inn faktura iløpet av året.
Gj.snittlig alder, aktive	46,24	46,20	Premiefond 2019
Gj.snittlig tjenestetid, aktive	11,05	10,58	Saldo 31.12
			4 326 299 -
FORUTSETNINGER	2019	2018	
Diskonteringsrente	4,00 %	4,00 %	Henviser til årsberetningen for mer informasjon
Lønnsvekst	2,97 %	2,97 %	
G-regulering	2,97 %	2,97 %	
Pensjonsregulering	2,20 %	2,20 %	
Forventet avkastning	4,50 %	4,50 %	

NOTE 2.2. PENSJON SPK - 2019

Grue kommune

Pensjonskostnad og premieavvik		2018	2019
	Årets pensjonsopptjening, nåverdi	2 950 826	2 749 091
	Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse	1 818 556	1 781 628
	Forventet avkastning på pensjonsmidlene	-1 356 771	-1 452 459
		0	
A	Beregnet netto pensjonskostnad (inkl. adm)	3 412 611	3 078 260
B	Forfalt pensjonspremie (eks. adm.kostnader)	3 301 191	3 692 435
C	Årets premieavvik (B-A)	-111 420	614 175

Årets premieavvik er positivt, dvs. inntektsføring i 2019 med 614 175,-.

Pensjonsutgifter i drifts- og investeringsregnskapet		2018	2019
B	Forfalt pensjonspremie inkl adm.kostnader)	3 401 007	3 795 056
C	Årets premieavvik	111 420	-614 175
D	Amortisering av tidligere års premieavvik	32 132	-56 665
E	Brutto pensjonsutgift etter premieavvik og amortisering (SUM B:D)	3 544 559	3 124 216
F	Pensjonstrekk ansatte	554 889	563 762
	Årets regnskapsførte pensjonsutgift (E-F)	2 989 670	2 560 454

Årets premieavvik kr 614 175,- + amortisering 56 665,-er inntektsført i driftsregnskapet.

Akkumulert premieavvik		2018	2019
	Sum gjenstående premieavvik tidligere år (pr. 01.01.)	-173 857	-317 409
	Årets premieavvik	-111 420	614 175
	Sum amortisert premieavvik dette året	-32 132	56 665
	Akkumulert premieavvik pr. 31.12	-317 409	353 431
	Arbeidsgiveravgift av akkumulert premieavvik	-56 941	19 175
	Sum akkumulert premieavvik inkl. arb.g.avgift	-374 350	372 606

Akkumulert premieavvik er pr. 31.12. kr. 353 431,- som skal utgiftsføres fremover jfr amortiseringstid pr. premieavvik pr. år.

Pensjonsmidler og pensjonsforpliktelser		2018	2019
	Netto pensjonsforpliktelser pr. 01.01.	15 257 141	14 921 837
	Årets premieavvik	111 420	-614 175
	Estimatavvik (ført direkte mot egenkapitalen)	-446 724	-4 846 374
	Virkningen av planendringer (ført direkte mot egenkapitalen)		
	Netto pensjonsforpliktelser pr. 31.12.	14 921 837	9 461 288
	<i>Herav:</i>		
	Brutto pensjonsforpliktelse	-50 233 284	-49 071 428
	Pensjonsmidler	35 311 447	39 610 141
	Arbeidsgiveravgift av netto pensjonsforpliktelse	1 581 715	1 002 897

MEDLEMSSTATUS		31.12.2019	Amortiseringstider/år- 2001-2010	15 år
Antall aktive		53	Amortiseringstider/år - 2011-2013	10 år
Antall oppsatte		39	Amortiseringstider/år - 2014-	7 år
Antall pensjoner		53		
Gj.snittlig pensjonsgrunnlag, aktive		579 337		
Gj.snittlig alder, aktive		46,10		
Gj.snittlig tjenestetid, aktive		16,30		
FORUTSETNINGER		2019	2018	
Diskonteringsrente		4,00 %	4,00 %	
Lønnsvekst		2,97 %	2,97 %	
G-regulering		2,97 %	2,97 %	
Pensjonsregulering		2,20 %	2,20 %	
Forventet avkastning		4,00 %	4,20 %	

Note 3.1.

	Regnskap	Reg. budsjett	Oppr.budsjett	Regnskap i fjor
Anskaffelse og anvendelse av midler				
Anskaffelse av midler				
Inntekter driftsdel (kontoklasse 1)	424.084.669,99	408.815.127,00	408.015.127,00	419.799.032,14
Inntekter investeringsdel (kontoklasse 0)	5.607.664,13	2.595.956,00	770.000,00	2.948.910,77
Innbetalinger ved eksterne finanstransaksjoner	17.205.120,75	8.949.532,00	10.422.000,00	13.511.481,45
Sum anskaffelse av midler	446.897.454,87	420.360.615,00	419.207.127,00	436.259.424,36
Anvendelse av midler				
Utgifter driftsdel (kontoklasse 1)	406.544.124,85	382.861.611,00	376.615.667,00	394.467.386,77
Utgifter investeringsdel (kontoklasse 0)	10.987.645,67	9.148.488,00	10.495.000,00	11.715.493,37
Utbetaling ved eksterne finanstransaksjoner	28.083.922,16	20.989.862,00	22.389.862,00	23.854.581,61
Sum anvendelse av midler	445.615.692,68	412.999.961,00	409.500.529,00	430.037.461,75
Anskaffelse - anvendelse av midler	1.281.762,19	7.360.654,00	9.706.598,00	6.221.962,61
Endring i ubrukte lånemidler	1.860.212,74	0,00	0,00	3.832.656,92
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker AK Drift	0,00	0,00	0,00	0,00
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker AK Invest	0,00	0,00	0,00	0,00
Endring i arbeidskapital	3.141.974,93	7.360.654,00	9.706.598,00	10.054.619,53
Avsetninger og bruk av avsetninger				
Avsetninger	9.238.727,45	14.454.529,00	8.541.476,00	15.587.117,53
Bruk av avsetninger	7.956.965,26	5.441.857,00	903.304,00	9.365.154,92
Til avsetning senere år	0,00	0,00	0,00	0,00
Netto avsetninger	1.281.762,19	9.012.672,00	7.638.172,00	6.221.962,61
Int. overføringer og fordelinger				
Interne inntekter mv	22.698.405,12	22.331.660,00	22.331.660,00	22.729.220,35
Interne utgifter mv	22.698.405,12	22.193.772,00	22.193.772,00	22.729.220,35
Netto interne overføringer	0,00	137.888,00	137.888,00	0,00

Note 3.2.

Oversikt endring arbeidskapital	Regnskap 2019	Regnskap 2018
OMLØPSMIDLER		
Endring betalingsmidler	-7.782.794,06	20.820.812,91
Endring ihendehaverobl og sertifikater	0,00	0,00
Endring kortsiktige fordringer	5.343.231,63	-11.605.940,12
Endring premieavvik	5.340.339,28	922.208,71
Endring aksjer og andeler	3.917,40	-434,50
ENDRING OMLØPSMIDLER (A)	2.904.694,25	10.136.647,00
KORTSIKTIG GJELD		
Endring kortsiktig gjeld (B)	237.280,68	-82.027,47
ENDRING ARBEIDSKAPITAL (A-B)	3.141.974,93	10.054.619,53

**NOTE 4 FORDRINGER OG GJELD KOMMUNALE FORETAK
BEDRIFTER OG SAMARBEID**

Kommunal virksomhet - navn:	Fordringer	Gjeld
Kongsvinger Kommune Legevaktsordningen		935 733,00
Kongsvinger Kommune, interkom. ø hjelp andel i kø		833 269,00
Kongsvinger Kommune krisesenter		357 741,00
Kongsvinger Kommune OAS		208 613,00
Kongsvinger Kommune Webcruit		15 738,00
Kongsvinger Kommune arbeidsgiverkontroll		355 190,00
Kongsvinger Kommune regionalt innkjøp		96 583,00
Kongsvinger Kommune personvernombud		106 639,00
Kongsvinger Kommune samhandlingskoordinator		65 688,00
Hedmark revisjon IKS		78 875,00
GIV IKS		
Glåmdal Brannvesen GB IKS	20 344,00	2 805 855,00
GIVAS IKS	496 376,00	451 723,00
Grue kirkelige fellesråd	77 483,00	
Hedmark IKT		62 791,00
Solør renovasjon IKS		181 925,00
Glåmdal interk. Renovasjonsselskap IKS		9 525,00
Sosialmedisin i Solør, Åsnes og Våler Kommune	708 504,00	
Åsnes PPT		578 500,00
Solør barneverntjeneste		
Sum	1 302 707,00	7 144 388,00

NOTE 5 AKSJER OG ANDELER	Eierandel i %	Markedsverdi/ ligningsverdi	31.12.2018	31.12.2019
Aksjer og andeler - totalt:			19 490 657	25 295 450
herav til:				
EGENKAPITALINNSKUDD KLP		Ukjent	16 586 594	17 955 209
KJØP ANDEL GIV IKS (GLÅMDAL I VOKSEN	7,50	Ukjent	60 000	60 000
AKSJER GRUE SERVICE AS	100,00	Ukjent	355 000	355 000
AKSJER GRUE VOLTIGEHAL AS	51,00		1	1
EIDSIVA ENERGI AS	0,026	2 300 000	851 266	-
INNLANDET ENERGI HOLDING AS	0,01	Ukjent	-	5 289 444
KLOSSER INNOVASJON AS	0,03	Ukjent	9 700	9 700
VISIT KONGSVINGERREGIONEN	9,76	Ukjent	7 000	5 000
FINE FOREST FOOD AS	1,09	Ukjent	10 000	10 000
AKSJER GRUE NÆRINGSELSESKAP AS	36,44	Ukjent	1 250 000	1 250 000
AKSJER NSI (KOMMUNESKOGEN)	0,00000421	200	800	800
GLOMMEN SKOG BA	0,43	Ukjent	210 296	210 296
AKSJER NORDAVIND DC SITES AS	10,00	Ukjent	150 000	150 000

Aksjene i Eidsiva Energi er solgt i 2019, det er kjøpt tilsvarende antall i Innlandet Energi Holding AS.

Se hovedoversikt balanse og detaljer.

NOTE 6 AVSETNING OG BRUK AV FOND

	Fond 01.01.	Avsetninger til fond	Bruk av fond	Fond 31.12.
Disposisjonsfond	kr 6 364 191	kr 4 896 010	kr 989 804	10 270 398
Bundne driftsfond	kr 16 047 343	kr 2 633 927	kr 2 196 771	16 484 500
Ubundne investeringsfond	kr -	kr 1 708 790	kr -	1 708 790
Bundne investeringsfond	kr 2 507 979	kr -	kr 557 338	1 950 641
Samlede avsetninger/bruk	kr 24 919 514	kr 9 238 727	kr 3 743 913	kr 30 414 329

Bundne driftsfond	Fond 01.01.	Avsetninger	Bruk av fond	Fond 31.12.
25100145 LOKAL LÆREPLAN SKOGFINSK HISTO	kr 25 028	kr -	kr (25 028)	kr -
25100195 SVØMMEOPPLÆRING MINORITET	kr 5 701	kr -	kr -	kr 5 701
25100209 SPRÅKKOMMUNEPGRAM	kr 553 414	kr -	kr (405 835)	kr 147 579
25100210 ELISABETH'S MINNE - LEGAT	kr 197 622	kr 4 703	kr -	kr 202 325
25100211 KULTUR FOR LÆRING 200	kr 68 664	kr -	kr (1 072)	kr 67 593
25100215 ELEVRÅDET	kr 25 330	kr 603	kr -	kr 25 933
25100223 MUSIKK-OG KULTURSKOLEN	kr 1 629	kr 39	kr -	kr 1 668
25100225 KULTURELLE SKOLESEKKEN	kr 57 719	kr 1 240	kr (11 271)	kr 47 688
25100231 SOLUNGEN BARNEHAGE	kr 15 794	kr -	kr -	kr 15 794
25100232 FINNSKOGPROSJEKTET	kr 7 000	kr 31 962	kr -	kr 38 962
25100233 KOMPETANSETILTAK I BARNEHAGENE	kr 146 172		kr -	kr 146 172
25100236 TJURASTIEN	kr 35 839	kr 1 990	kr -	kr 37 829
25100253 KOMPETANSEHEVING BARNEHAGEMYN	kr 180 000	kr -	kr -	kr 180 000
25100254 UKM	kr 5 117	kr -	kr (5 117)	kr -
25100255 UTBYGGING BREDBÅND	kr 6 260 000	kr -	kr -	kr 6 260 000
25100257 ULVEREVIR	kr 2 780 819	kr 274 308	kr -	kr 3 055 127
25100258 KOMPETANSETILTAK I KONGSVINGER	kr 610 000	kr 121 611	kr -	kr 731 611
25100259 MOBILMAST BREDBÅND/FIBER PROS	kr 419 856	kr -	kr (419 856)	kr -
25100264 KOMPETANSE FOR MANGFOLD, 2720/	kr 42 075	kr -	kr (42 075)	kr -
25100265 KOMPETANSE FOR MANGFOLD PROSJE	kr 191 181	kr -	kr (191 181)	kr -
25100266 KOMPETANSEUTVIKLINGSMIDLER GRO	kr 36 198	kr -	kr -	kr 36 198
25100267 TRAFIKKSIKKERHETSTILTAK SKOLEN	kr -	kr 38 000	kr -	kr 38 000
25100350 TILSKUDD TILPASNING	kr 83 890	kr 55 000	kr (38 890)	kr 100 000
25100355 AVSETNING TAP STARTLÅN	kr 42 075	kr 905	kr -	kr 42 980
25100367 HVERDAGSREHABILITERING PROSJEK	kr 59 606	kr -	kr (59 606)	kr -
25100373 ARV HJEMMETJENESTEN	kr 813 546	kr 7 010	kr (12 275)	kr 808 281
25100374 GAVE INSTITUSJON 1. OG 2. ETA	kr 81 794	kr -	kr (33 801)	kr 47 993
25100376 DEN KULTURELLE SPASERSTOKK	kr 27 328	kr 585	kr -	kr 27 914
25100378 GAVER HJEMMETJENESTEN	kr 72 292	kr 30 672	kr (18 069)	kr 84 894
25100382 GAVER DAGSENTER DEMENTE - HJEM	kr 17 236	kr 410	kr -	kr 17 646
25100383 GAVER KREFTOMSORGEN	kr 150 165	kr 3 574	kr -	kr 153 739
25100384 GAVER OMSORGSBOLIG	kr 56 707	kr 3 237	kr (382)	kr 59 562
25100385 GAVE 3710 HJELP I HJEMMET	kr 15 720	kr 263	kr (12 926)	kr 3 057
25100387 GAVER OMSORGSBOLIG 6-01	kr -	kr 5 875	kr (5 875)	kr -
25100388 GAVE BOFELLESSKAP PSYKIATRI 37	kr 52 848	kr 12 926	kr (1 525)	kr 64 249
25100389 GAVE OMSORGSBOLIG H0602	kr -	kr -	kr -	kr -
25100390 GAVE PSYKISK HELSEVERN	kr -	kr 11 637	kr -	kr 11 637
25100391 GAVE RYTMEREKN 3720	kr -	kr 82 485	kr -	kr 82 485
25100392 GAVE TIL ANSATTE HJELP I HJEMMET	kr -	kr 3 643	kr -	kr 3 643
25100402 OPPLÆRINGSNIDLER HELSE OG OMSO	kr 179 278	kr 319 409	kr (228 060)	kr 270 627
25100404 DAGSENTER DEMENTE (TILSKUDD)	kr 100 649	kr -	kr (100 649)	kr -
25100407 GAVER AVLASTNING/AKTIVITET	kr 55 467	kr 1 320	kr -	kr 56 787
25100408 GAVER HAGEANLEGG PROSJEKT 4730	kr 9 400		kr (2 467)	kr 6 933
25100412 GAVE KOMP MIDLER KONSERT	kr 8 365	kr -	kr (8 365)	kr -
25100422 PSYKOLOG+KOMPETANSENIDLER	kr -	kr 410 000	kr -	kr 410 000
25100425 BOLIGTILSKUDD ETABLERING	kr 169 849	kr 150 000	kr -	kr 319 849

Forts bundne driftsfond					
25100450 NÆRINGSFOND	kr	732 130	kr	-	kr 732 130
25100456 KOMMUNALT NÆRINGSFOND	kr	-	kr	307 500	kr 307 500
25100522 SKJØNNSMIDLER ROVDYR	kr	10 000	kr	-	kr 10 000
25100548 VEGPÅDRIVERPROSJEKTET	kr	304 760	kr	(170 269)	kr 134 491
25100551 VILTFONDET	kr	258 328	kr	5 011	kr 231 472
25100552 BYGGESAKSBEHANDLING 302	kr	473 436	kr	89 798	kr 563 234
25100553 DYRKING AV REINMYRA	kr	150 000	kr	-	kr 150 000
25100555 SPREDT AVLØP	kr	261 625	kr	261 844	kr 523 469
25100640 OVERSKUDD RENOVASJON	kr	57 936	kr	46 796	kr 104 732
25100700 LEIE BELEGG GRUEHALLEN	kr	107 318	kr	9 697	kr 117 015
25100920 SKOGAVGIFTSFOND (KOMMUNESKOGEN)	kr	30 436	kr	360 799	kr (391 235)
Totalt bundne driftsfond	kr	16 047 344	kr	2 654 854	kr (2 217 697)
					kr 16 484 500

Ubundne fond		Avsetninger	Bruk av fond
<i>Disposisjonsfond</i>	Budsjett	kr 12 498 529	kr 989 804
	Regnskap	kr 4 896 010	kr 989 804
Avsetning regnskapssaken 044/19	Regnskap	kr 4 213 053	
Avsetning 2019 - budsjettvedtak	Regnskap	kr 682 957	
Bruk iht budsjettvedtak - tiltak	Regnskap		kr 989 804
<i>Ubundne investeringsfond</i>	Budsjett	kr 1 700 000	kr -
	Regnskap	kr 1 708 790	kr -

NOTE 7 GRUE KOMMUNES GARANTIANSVAR PR. 31.12.

Garanti gitt til (låntaker)	Långiver	Garanti gitt år/varighet	Opprinnelig lån	Nedbet. tid	Restlån	Garanti-ansvar
Givas IKS	Kommunalbanken	2014	22 892 956	20 år	17 169 750	3 262 253
Givas IKS	Kommunalbanken	2015	36 200 000	20 år	22 661 395	4 305 665
Givas IKS	Kommunalbanken	2015	291 602 522	30 år	244 480 030	46 451 206
Givas IKS	Kommunalbanken	2016	33 875 830	30 år	30 430 810	5 781 854
Givas IKS	Kommunalbanken	2017	35 950 000	30 år	24 555 960	4 665 632
Givas IKS	Kommunalbanken	2018	34 400 000	30 år	33 253 340	6 318 135
Givas IKS	Kommunalbanken	2019	40 000 000	30 år	40 000 000	7 600 000
GBI IKS	Kommunalbanken	2017,2018,2019	12 700 822	2024	11 751 130	2 585 249
Solør renovasjon IKS	Kommunalbanken	1996/1998/2013	19 970 000	20 år	13 157 030	4 078 679
Vestlandske boligstiftelse	Husbanken	2000	9 130 000	25 år	4 352 428	870 486
SUM GARANTIANSVAR						85 919 158

NOTE 8a MER-/MINDREFORBRUK OG ANDRE EGENKAPITALPOSTER

Regnskapsmessig mer-/mindreforbruk drift	Pr 01.01.2019
Regnskapsmessig merforbruk drift 2013	kr -8 503 437
Regnskapsmessig merforbruk drift 2014	kr -5 565 585
Sum regnskapsmessig merforbruk pr. 31.12.2014	kr -14 069 022
Dekning av tidl års regnskapsmessige merforbruk 2015	kr 4 204 000
Dekning av tidl års regnskapsmessige merforbruk 2016 - regnskapssak 2015	kr 2 045 022
Netto udekket pr. 31.12.2015	kr -7 820 000
Dekning av tidl års regnskapsmessige merforbruk ihht budsjett 2016	kr 7 820 000
Saldo pr. 31.12.2016	kr -
Overføring til investering 2016	kr 1 122 000
Mindreforbruk pr. 31.12.2016	kr 199 665
Saldo mindreforbruk pr. 31.12.2016	kr 199 665
Avsetning til disposisjonsfond	kr 135 000
Overføring til investering 2017	kr 2 275 486,69
Mindreforbruk pr. 31.12.2017	kr 4 706 658,80
Avsetning til disposisjonsfond	kr 4 706 658,80
Mindreforbruk pr. 31.12.2018	kr 4 213 052,88
Saldo pr. 31.12.2019	kr -

Udisponert/udekket investering	pr 01.01.2019	endring 2019	pr 31.12.2019
Udekket investering	kr -	kr -	kr -

Egenkapital endret periodiseringsprinsipp	pr 01.01.2019	endring 2019	pr 31.12.2019
Feriepenger endret periodisering	kr -6 914 694	kr -	kr -6 914 694
Mva-kompensasjon endret periodisering	kr 175 511	kr -	kr 175 511
Renter endret periodisering	kr -889 231	kr -	kr -889 231
Tilskudd ress.krevende brukere endret periodisering	kr 6 870 000	kr -	kr 6 870 000
Sum EK-poster endret regnskapsprinsipp (negativ)	kr -758 414	kr -	kr -758 414

NOTE 8b REGNSKAPSMESSIGE STRYKNINGER/KORRIGERINGER

Driftsregnskapet:	Budsjett	Regnskap	Strykning
Overføring til investering skjema 1A	kr 1 640 000	kr 1 368 615	kr 271 385
Avsatt til disposisjonsfond skjema 1A	kr 12 498 529	kr 4 896 010	kr 7 602 519

Investeringsregnskapet:	Budsjett	Regnskap	Korrigerer
Avsetning til bundet investeringsfond	kr -	kr -	kr -
Avsetning til ubundet investeringsfond	kr 1 708 790	kr 1 708 790	kr -

NOTE 9 KAPITALKONTO			
DEBET		KREDIT	
01.01.2019 BALANSE		01.01.2019 BALANSE	59 790 372
(UNDERSKUDD I KAPITAL)		(KAPITAL)	
DEBETPOSTER I ÅRET:		KREDITPOSTER I ÅRET:	
AV-/NEDSKRIVING AV FAST EIENDOM	15 117 668	AKTIVERING AV FAST EIENDOM	5 968 653
AV-/NEDSKRIVING AV MASKINER OG	3 187 980	AKTIVERING MASKINER OG UT	3 516 409
SALG AV FAST EIENDOM	2 327 963	OPPSKRIVING AV FAST EIENDO	2 327 963
SALG AV AKSJER	5 289 428		
SALG AV MASKINER OG BILER	-	KJØP AV AKSJER OG ANDELER	6 658 059
NEDSKRIVING AV AKSJER	851 282		
AVDRAG PÅ UTLÅN	1 337 883	UTLÅN	2 426 000
	-		-
AVSKRIVNING PÅ UTLÅN	-	OPPSKRIVING AKSJER/ANDELE	5 289 444
BRUK AV MIDLER EKSTERNE LÅN	9 449 787	OPPSKRIVING UTLÅN	12 249
KORR SALDO LÅN 2009	-	AVDRAG EKSTERNE LÅN	12 048 516
	-	UTG.FØRTE IKKE BETALTE AVI	-
ENDR. NTO.PENSJONSFORPLIKTELSE I	18 924 749	PENSJONSFORPLIKTELSE	15 194 854
31.12.2019 BALANSE	-	31.12.2019 BALANSE	-
	56 745 779	(UNDERSKUDD I KAPITAL)	
SUM DEBET	113 232 519	SUM KREDIT	113 232 519

Se hovedoversikt balanse og detaljer.

NOTE 10		
UTTELSE TIL LEDENDE PERSONER:		2019
Rådmann	Ole Frode Mikkelsgård	422 768
Ordfører	Rune Grenberg	199 038
Varaordfører	Niels Rolsdorph	41 628
Ordfører (før valget)	Wenche Huser Sund	636 127
Varaordfører (før valget)	Åse Bjerke Lilleåsen	239 821
Rådmann (etterlønn)	Geir Kvisten	1 099 370
Kst Rådmann	Erik Otterdahl Møller	910 347

GODTGJØRELSE TIL HEDMARK REVISJON IKS:

Inkludert forvaltningsrevisjon				
2018	956 413	2019		980 750
Herav:	Timer medgått	2019	Herav:	2019
Regnskapsrevisjon, uttalelser	541	513 950,00	Årsregnskap, uttalelser	613 419
Veiledning/ bistand	13,75	13 062,50	Bistand, veill, møter	59 475
Forvaltningsrevisjon	264,75	251 512,50	Forvaltningsrev.	
Selskapskontroll	1,25	1 187,50	selskapskontroll	
Møter kontrollutvalg, kommunestyre	80,75	76 712,50	m.m.	307 856
Mindre undersøkelser og planer	105,25	99 987,50		

GODTGJØRELSE TIL GLÅMDAL SEKRETARIAT IKS:

(sekretærfunksjon for kontrollutvalget)			
2018	239 347	2019	238 212

NOTE 11 LANGSIKTIG GJELD OG BETALT AVDRAG

Lån til investeringer og formidlingslån				
Type gjeld	Lån pr 01.01.2019	Andel	Lån pr 31.12.2019	Andel
Sum lån m/fast rente	kr 78 506 920	27	kr 185 326 463	63
Sum lån med flytende rente	kr 217 735 933	73	kr 109 524 488	37
Sum	kr 296 242 853	100	kr 294 850 951	100
Långivere	Lån pr 01.01.2019	Andel	Lån pr 31.12.2019	Andel
KLP Kommunekreditt	kr 113 279 218	38	kr 109 793 348	37
Kommunalbanken	kr 171 049 450	58	kr 175 255 874	59
Husbanken	kr 11 374 185	4	kr 9 801 729	3
DnB	kr 540 000	0	kr -	-
Sum innlån	kr 296 242 853	100	kr 294 850 951	100
Husbanken startlån (selvfinansierende gjeld)	kr 21 989 489		kr 22 642 875	
Sum bokført langsiktig gjeld	kr 318 232 342	0	kr 317 493 826	
Ubrukte lånemidler ekskl startlån	kr 5 587 265		kr 7 873 478	
Ubrukte lånemidler startlån	kr 1 856 500		kr 1 430 500	
Gjennomsnittlig rente siste 12mnd 2,19%, hvorav rentebinding 5,67 år og kapitalbinding på 14,14 år				
For lån som gjelder investeringer kan ikke gjenstående løpetid overstige vektet levetid for kommunens anleggsmidler ved siste årsskifte (kommuncloven § 50 nr. 7a). Dette gir avdragstid på maksimalt 29,66 år, beregnet som summen av vektet levetid pr anleggsmiddel, med avdrag kr 10,1 mill i 2019. Faktisk betalte avdrag er kr 10,2 mill. Det er tatt opp lån kr. 9 310 000,- i 2019.				
Kompensasjonsstilsjudd (omsorgsboliger) . Kompensasjon kr 1,231 mill.				
Rentekompensasjon skolebygg og kirkebygg utgjør kr 195.314,-.				
Formidlingslån Husbanken		Lån pr 01.01.2019	Lån pr 31.12.2019	
Innlån	kr	21 989 489	kr	22 642 875
Utlån		kr 16 383 325		kr 17 483 691
		Nye lån 2019	Avdrag 2019	
Innlån / betalte avdrag		kr 2 000 000		kr 1 346 614
Utlån / mottatte avdrag		kr 1 365 113		kr 1 337 883
Bundne investeringsfond startlån e.o. avdrag				kr 1 828 141
Ekstra ordinære avdrag lån i 2019				492 337,84
Likviditetslån		Lån pr 01.01.2019	Lån pr 31.12.2019	
Låneramme	kr 40 000 000		kr 0	kr 0

NOTE 12a INTERKOMMUNALT SAMARBEID

Interkommunale selskaper (IKS)	Grues andel pr 31.12.19
Glåmdal interkommunale vann- og avløpsselskap IKS (GIVAS)	19 %
Glåmdal brannvesen IKS (GBI)	22 %
Hedmark revisjon IKS	2,5 %
Glåmdal sekretariat IKS	14 %
Solør renovasjon IKS (SOR)	31 %
Glåmdal interkommunale Voksenopplæring IKS (GIV)	8,43 %

Samarbeid etter kommuneloven §§27-28-1c og b	Hjemmel for samarbeidet pr 31.12.19
IKA Opplandene	§27
Glåmdal regionråd	§27
Glåmdal krisesenter	§28-1c
Øyeblikkelig hjelpsenger	§28-1b
Glåmdal legevakt	§28-1b
Åsnes PPT	§28-1b
Solør barneverntjeneste	§28-1b
GIS-samarbeidet i Sør-Hedmark	
Regionalt innkjøpssamarbeid	§27
Hedmark IKT	§27
Samfunnsmedisin i Solør	§28-1b
Solørfondet	§27

NOTE 12b INTERKOMMUNALT SAMARBEID MED HOVEDKONTOR I GRUE

Samfunnsmedisin i Solør			
Grunnlag for fordeling av utgifter:			Regnskap 2019
Samlede utgifter i samarbeidet			kr 1 015 049
Netto til fordeling Våler, Åsnes og Grue			kr 1 015 049
Fordeling av netto utgifter:	Fordeling av utgifter	Innbetalt fra samarbeidskomm	Overført til 2019
Åsnes kommune (46,4%)	kr 470 983	kr 470 983	kr -
Våler kommune (23,4%)	kr 237 521	kr 237 521	kr -
Grue kommune (30,2%)	kr 306 545	kr 306 545	kr -
Sum fordeling	kr 1 015 049	kr 1 015 049	kr -

Note 13 - Selvkosttjenester

PLANSAKSBEHANDLING 301	
Brukerinnbetalinger/salgsinntekt	0
Direkte utgifter	127 436
Indirekte utgifter	4 334
Netto kapitalkostnader	-
Underdekning	131 770
Selvkostandel i %	-
Fond pr 01.01.	-
Avsetning/bruk bundet selvkostfond	-
Rente fondsbeholdning avsatt til fond	-
Fond pr 31.12.	-

BYGGESAKSBEHANDLING 302	
Brukerinnbetalinger/Salgsinntekt	-733 050
Direkte utgifter	643 252
Indirekte utgifter	0
Netto kapitalkostnader	-
Overdekning	-89 798
Selvkostandel i %	113,96
Fond pr 01.01.	473 436
Avsetning til bundet selvkostfond	89 798
Rente fondsbeholdning avsatt til fond	2 293
Fond pr 31.12.	565 528

KART- OG OPPMÅLING 303	
Brukerinnbetalinger/Salgsinntekt	-363 917
Direkte utgifter	751 346
Indirekte utgifter	40 744
Netto kapitalkostnader	167 490
Underdekning	595 663
Selvkostandel i %	37,92
Fond pr 01.01.	0
Bruk av bundet fond	0
Rente fondsbeholdning avsatt til fond	
Fond pr 31.12.	0

RENOVASJON 355	
Brukerinnbetalinger/Salgsinntekt	-6 495 510
Direkte utgifter	6 441 015
Indirekte utgifter	9 536
Netto kapitalkostnader	-
Overdekning	-44 959
Selvkostandel i %	100,70
Fond pr 01.01.	57 936
Avsetning bundet selvkostfond	44 959
Rente fondsbeholdning avsatt til fond	1 837
Fond pr 31.12.	104 733

SKOLEFRITIDSORDNING 215	
Brukerinnbetalinger/Salgsinntekt	-1 009 628
Direkte utgifter	1 474 401
Indirekte utgifter	121 984
Netto kapitalkostnader	-
Underdekning	586 757

Selvkostandel i %	63,24
Fond pr 01.01.	0
Bruk av bundet fond	0
Rente fondsbeholdning avsatt til fond	0
Fond pr 31.12.	0

FEIING fra GBI	338
Brukerinnbetalinger/Salgsinntekt	-992 828
Direkte utgifter	1 004 239
Indirekte utgifter	8 582
Netto kapitalkostnader	-
Underdekning	19 993
Selvkostandel i %	98,03
Fond pr 01.01.	0
Bruk av bundet fond	0 *
Rente fondsbeholdning avsatt til fond	0
Fond pr 31.12.	0

SPREDT AVLØP - 6202 i regnskapet	302
Brukerinnbetalinger/Salgsinntekt	261 844
Direkte utgifter	0
Indirekte utgifter	0
Netto kapitalkostnader	-
Underdekning	261 844
Selvkostandel i %	#DIV/0!
Fond pr 01.01.	261 625
Avsatt til fond	261 844
Rente fondsbeholdning avsatt til fond	
Fond pr 31.12.	523 469

NOTE 14 ANLEGGSMIDLER - GRUE KOMMUNE

Anleggsmiddelgruppe	Avskrivn. plan	Eiendeler
Gruppe 1	5 år:	EDB-utstyr, kontormaskiner og lignende.
Gruppe 2	10 år:	Anleggsmaskiner, maskiner, inventar og utstyr, verktøy og transportmidler og lignende.
Gruppe 3	20 år	Brannbiler, parkeringsplasser, trafikklys, teknisk anlegg (VAR) renseanlegg, punpestasjoner, forbrenningsanlegg, parkeringsplasser, idrettsanlegg
Gruppe 4	40 år:	Boliger, skoler, barnehager, idrettshaller, veier og ledningsnett og lignende.
Gruppe 5	50 år:	Forretningsbygg, lagerbygg, administrasjonsbygg, sykehjem og andre institusjoner, kulturbygg, brannstasjoner og lignende

Avgang anlegg er kun en korrigering fra en gruppe til en annen.

Tekst	Gruppe 1	Gruppe 2	Gruppe 3	Gruppe 4	Gruppe 5	SUM
Anskaffelseskost pr. 1.1.	12 236	19 318	10 806	441 205	224 668	708 232
Akkumulerte avskrivninger pr. 1.1.	-7 253	-12 718	-6 352	-163 068	-131 796	-321 187
Tilgang i regnskapsåret	2 638	878	2 215	3 180	573	9 485
Avgang i regnskapsåret*						
Avskrivninger i regnskapsåret	-1 607	-1 581	-438	-10 929	-3 445	-18 000
Nedskrivninger				-306		
Reverserte nedskrivninger						
Bokført verdi	6 013	5 898	6 232	270 082	90 001	378 225

Tomter er ikke med her. Beløp over i hele tusen.

NOTE 15 OVERSIKT OVER INVESTERINGER

	Opprinnelig budsjett	Justert budsjett	Regnskap	Avvik
	2019	2019	2019	
1305 KJØP AV TOMTER SVULLRYA	-	-	-	-
1359 PR IKT-UTSTYR GBUS	470 000,00	320 235,00	320 234,50	0,50
1360 DPR HYTTE INVESTERING, DRIFTMOBILMAST BREDBÅND/FIBER	-	424 000,00	20 688,00	403 312,00
1361 PR ETABLERING AV INNBYGGERPORTAL OG NY NETTSIDE	865 000,00	127 582,00	127 582,25	-0,25
1362 PR UTSTYR FOR KOMMUNE-TV OG VIDEOKONFERANSE	-	-	-	-
1363 PR IKT-UTSTYR	150 000,00	114 512,00	114 512,50	-0,50
1364 PR INNFØRING AV NOTUS RESSURSTYRINGSSYSTEM	-	-	-	-
1365 PR AC/DC - TILGANGSPORTALEN	50 000,00	343 000,00	-	343 000,00
1367 PR DIGITALE TJENESTER I ARKIVET	650 000,00	350 661,00	350 661,26	-0,26
1370 PR MIN SIDE DIGITAL KOMPETANSE ANSATTE	-	-	-	-
2134 PR INNFØRING AV NYTT SKOLEFAGLIG SYSTEM 2018-19	-	500 000,00	952 474,22	-452 474,22
4695 VESTGARDEN HYTTEGREND KOMMUNESKOG	-	-	-370 050,00	370 050,00
4715 PR INVENTAR OG UTSTYR INSTITUSJON	-	-	-	-
4810 KJØKKEN	525 000,00	-	-	-
6400 PR NY BRANNSTASJON	625 000,00	79 730,00	79 730,05	-0,05
6500 PR VESLEKILA - VANNLEKKASJE 2018	-	-	-306 135,87	306 135,87
6503 PR INVENTAR OG UTSTYR - SENER ETC. INSTITUSJON	-	-	-	-
6508 SKATE OG SYKKELPARK	-	-	-300 000,00	300 000,00
6509 GYMLØYPE	-	-	-	-
6510 PR BIBLIOTEK FOS REHABILITERING	-	-	-	-
6519 PR BRANN NR 2 SVULLRYA OPPVEKSTSENTER	-	-	14 125,00	-14 125,00
6520 BALLSPILL ANLEGG	-	-	-	-
6530 PR BRANNKUM FOR ISLEGGING AV BALLBINGE	-	-	-71 000,00	71 000,00
6531 INSTITUSJON GAS	400 000,00	-	-	-
6596 PR GLAMOX LUXO	-	336 000,00	327 020,25	8 979,75
6905 PROSJ. KUNSTGRESS	415 000,00	415 000,00	415 470,60	-470,60
6919 PR SYKEHJEMSPLASSE	-	-	-	-
6947 PROSJ. PUMPESTASJONER	-	45 000,00	131 010,63	-86 010,63
6965 PROSJ. DIGITALE KART	100 000,00	52 848,00	52 848,00	-
6966 PROSJ. GATELYS	-	242 777,00	242 776,92	0,08
6997 PR KJØP AV BILER OG MASKINER	150 000,00	150 000,00	159 000,00	-9 000,00
6998 PR KJØP AV AKSJER	-	-	15,72	-15,72
6999 PROSJ SALG AV FAST EIENDOM	-	-	-	-
7001 PR ETABLERING/SALG AV EIENDOM TIL DATASENTER	-	-	-	-
7003 BRANNTILTAK	1 000 000,00	1 000 000,00	923 941,49	76 058,51
7014 PR KOMMUNALE BYGG	-	-	-	-
7023 PR VEGOPPRUSTING	750 000,00	-	-	-
7033 PR VESLEKILAVEGEN	-	17 000,00	17 000,00	-
7040 PR VELLINGROA	-	-	-	-
7044 PR JANSVEGEN	-	-	-	-

7047 PR ROTBERGSVEGEN	-	-	-	-
7048 PR STORBERGSVEGEN	-	-	-	-
7053 PR GRUEHALLEN MASSEUTSKIFTING/ASFALTERING	300 000,00	664 000,00	554 705,18	109 294,82
7059 PR LØVHAUGVEGEN	-	-	-	-
7061 PR FORKERUDRADDEN	-	-	-	-
7062 PR VESLEKILA	-	55 000,00	35 031,00	19 969,00
7063 PR RISMOVEGEN	-	131 087,00	131 087,05	-0,05
7065 PR KIRKESJØVEGEN	-	51 236,00	64 045,00	-12 809,00
7066 PR UTSTYR MASKINER VASKERI 2019-	170 000,00	170 000,00	142 430,65	27 569,35
7067 PR NYTT KJØKKEN SFO 2019-	125 000,00	125 000,00	142 769,82	-17 769,82
7068 PR SKILTING KOMMUNEGÅRDEN 2019-	250 000,00	250 000,00	312 366,60	-62 366,60
7069 PR OPPGRADERING VEGER/PARK 2019-	500 000,00	500 000,00	541 372,57	-41 372,57
7070 PR ENØK VARMEANLEGG INDUSTRIBYGG II 2019-	1 360 000,00	17 900,00	17 900,00	-
7071 PR INSTA 800, KVALITETSSYSTEM 2019-	500 000,00	447 515,00	447 515,02	-0,02
7072 PR PROSJEKTERING REHABILITERING GRUEHALLEN 2019-	200 000,00	31 063,00	31 063,00	-
7073 PR FESTSALEN 2019-	110 000,00	34 372,00	39 999,45	-5 627,45
7075 PR STRANDGATA	-	120 613,00	113 680,65	6 932,35
7076 PR UTSTYR KJØKKEN/POSTKJØKKEN	-	525 000,00	497 535,70	27 464,30
8000 PR GRUEHALLEN, VENTILASJON	-	-	-	-
8001 PR NJÅRDSVEG 11-13 REHAB	-	177 070,00	177 069,36	0,64
8002 PR FURUSTIEN 3, REHAB	-	20 000,00	-	20 000,00
8003 PR FURUSTIEN 10, REHAB	-	303 000,00	261 691,98	41 308,02
8004 PR GRUEHALLEN HEIS	-	390 000,00	266 027,95	123 972,05
8005 PR REHABILITERING NJÅRDSVEG BRANNSKADE	-	-	602 419,99	-602 419,99
8006 PR DETALJREGULERING MUSEUMSTOMT SVULLRYA	150 000,00	-	-	-
8007 PR DETALJREGULERING KIRKENÆR NORD	250 000,00	-	-	-
8008 PR NYTT FOLKEREREGISTER OG KOMMUNENR	-	-	69 366,00	-69 366,00
8009 PR REGULERINGSPLAN B3	200 000,00	-	-	-
8011 PR NORSK VEIDATABASE	230 000,00	230 000,00	203 124,00	26 876,00
8012 PR SKADESVEG	-	187 287,00	280 000,00	-92 713,00
8997 MOMSKOMPENSASJON	-770 000,00	-695 956,00	-1 109 319,23	413 363,23
Uten	-8 085 000,00	-8 252 532,00	-7 023 787,26	-1 228 744,74

NOTE 16 MARKEDSBASERTE FINANSIELLE OMLØPSMIDLER**DNB NOR PENGEMARKED**

Aksjer og andeler:	31.12.2018	Uttak	Avkastning	%-vis avkastning	31.12.2019
<i>Gruehallen</i>	215 592,81		3 917,40	1,82	219 510,21

Våre verdier: REAL – raushet – engasjement – anerkjennelse - likeverd

Årsberetning 2019

Arbeidsversjon 27.04.2020

Våre verdier: REAL – raushet – engasjement – anerkjennelse - likeverd

Innholdsfortegnelse

Kommunedirektørens innledning	3
Del 1 Politisk og administrativ styring og organisering.....	4
1.1 Politisk organisering:	4
1.2 Status politiske saker	6
1.3 Administrativ styring og organisering – overordnet nivå	7
1.4 Organisasjonskart – pr. strategisk område	7
Del 2: Strategisk styring og måloppnåelse	8
2.1 Kommunens planarbeid – kommuneplanen.....	8
2.2 Visjon og hovedmål.....	8
2.3 Fokusområder.....	9
2.4 Ressursbruk på tjenestoområdene	19
Del 3: Organisasjon	24
3.1 Internkontroll og tilsyn	24
3.2 Klima og miljø	26
3.3 Felles verdier.....	29
3.4 Etisk standard i virksomheten	29
Del 4: Økonomi og finans.....	32
4.1 Sammendrag - økonomisk situasjon pr 31.12.2019	32
4.2 Finansielle måltall	33
4.3 Regnskapsmessig resultat 2019	38
4.4 Finansforvaltning	54

Våre verdier: REAL – raushet – engasjement – anerkjennelse - likeverd

Kommunedirektørens innledning

Kommunedirektøren legger med dette frem årsberetning for regnskapsåret 2019.

Generelt situasjonsbilde

Hovedutfordringen for Grue kommune framstår å være synkende folketall, med de omstillingsbehov som følger av dette. Folketallet har sunket over lengre tid. I løpet av siste 10 år er folketallet redusert med 466 personer (tilsvarer 9,2 prosent).

Nærings- og arbeidslivet er på den annen side forholdsvis stabilt. Laveste registrerte ledighet de siste 8 årene var i 2017 med 1,8 prosent. I fjor var den på 3,3 prosent, mens ved utgangen av 2019 registrert med 2,2 prosent.

Fokusområdet «samfunn» i kommunens styringskort har delmålet «God samfunnsutvikler». Dette delmålet bør være en viktig drivkraft for å påvirke den negative befolkningsutviklingen i kommunen, hvor det å ta vare på og skape nye arbeidsplasser vil være avgjørende for å bremse eller i beste fall snu en negativ utvikling i folketallet.

De 6 kommunene i Kongsvingerregionen vedtok i 2017 en regional næringsstrategi for perioden 2016-2028. Målet er en netto vekst på 100 arbeidsplasser per år. Dette er et viktig og riktig ambisjonsnivå, men forutsetter at det arbeides helhetlig på mange innsatsområder for å lykkes.

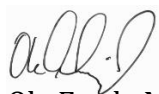
Det blir svært viktig at behandlingen av den nye kommuneplanens samfunnsdel kommende år evner å identifisere de viktigste innsatsområdene for Grue framover, slik at innsatsen kan prioriteres og kapasiteten brukes der den kan gjøre størst forskjell.

Økonomistyring

Regnskapet for 2019 viser et svakere resultat enn det man varslet i 1. tertialrapport. Resultatet kommer i hovedsak av høyere ressursbruk på flere tjenesteområder enn det man forutså. De store avvikene på inntekts- og utgiftssiden sammenlignet med justert budsjett er i stor grad en styringsutfordring. Det kan også ha en sammenheng med realismene som budsjettet er bygget på.

Den igangsatte organisasjonsgjennomgangen vil sammen med videreutvikling av kommunens styringssystemer kunne bidra til å styrke økonomistyringen og evnen til hensiktsmessig omstilling. Dette forutsetter at vi dyrker en kultur for å tenke helhetlig, og hvor det samarbeides nært mellom alle nivåer i organisasjonen.

Kirkenær, 29.04.2020

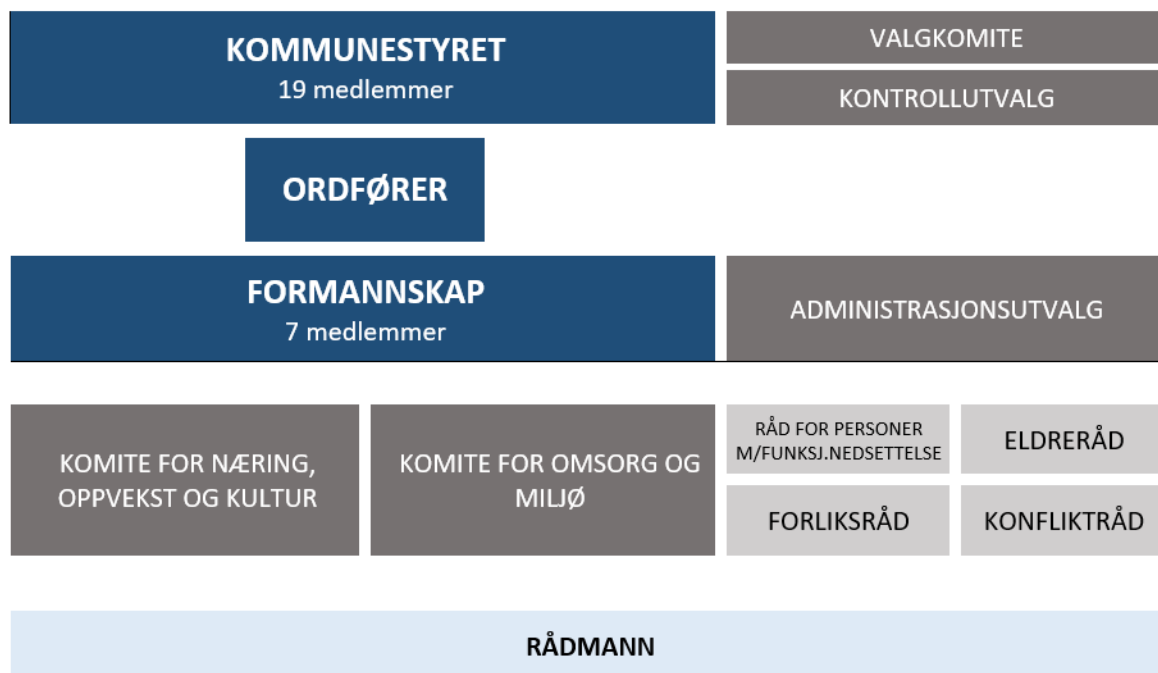
Ole Frøde Mikkelsgård
kommunedirektør

Våre verdier: REAL – raushet – engasjement – anerkjennelse - likeverd

Del 1 Politisk og administrativ styring og organisering

1.1 Politisk organisering:

Våre verdier: REAL – raushet – engasjement – anerkjennelse - likeverd

KOMMUNESTYRET

Perioden 2015-2019 etter valget 14.10. består av følgende medlemmer:

Navn	Parti	Rolle
Wenche Huser Sund	H	ordfører
Anita Madshus	H	
Per Guttorm Haarstad	V	
Ivar Lingaas	H	
Ola Rostad	V	
Gunn Elin Krav Bakke	KrF	
Erik Ødegård	H	utmeldt 08.12.16
Solveig Petra Hansen	KrF	
Åse Bjerke Lilleåsen	SP	
Berit Hanestad	SP	
Magnhild Viken Moe	SP	
Herdis Bragelien	A	
Aasmund Aaseth	A	
Kaja Sillerud Haugen	A	
Roman Drazkowski	A	
Helle Oltedal	A	
Tore Skarpnord	A	
Odd Jonny Holen	A	
Mie Nielsen	A	

Perioden 2019-2023 etter valget 07.10. består av følgende medlemmer:

Navn	Parti	Rolle
Rune Grenberg	A	ordfører
Kjetil Dammen	A	
Kaja Sillerud Haugen	A	
Mie Nilsen	A	
Martin Hansen-Møllerud	A	
Alina Haug Drazkowski	A	
Henriette Haugen	A	
Tore Erling Skarpnord	A	
Niels F. Rolsdorph	H	varaordfører
Anita Madshus	H	
Carina Kullerud	H	
Martinsen		
Jon Egil Rønningen	SP	
Åse Bjerke Lilleåsen	SP	
Beate Vea	SP	
Hanne-Mari Eriksen	SP	
Brit Ingunn Haraldsen	SP	
Thea Marie Syvderud	SP	
Erik Ødegård	GRB	
Lisbeth Heitmann	FrP	

FORMANNSKAPET

Perioden 2015 – 2019

Navn	Parti	Rolle
Wenche Huser Sund	H	ordfører
Åse Bjerke Lilleåsen	SP	varaordfører
Per Guttorm Haarstad	V	
Ivar Lingaas	H	
Aasmund Aaseth	A	
Kaja Sillerud Haugen	A	
Roman Drazkowski	A	

Perioden 2019 - 2023

Navn	Parti	Rolle
Rune Grenberg	A	ordfører
Niels F. Rolsdorph	H	varaordfører
Anita Madshus	H	
Kaja Sillerud Haugen	A	
Mie Nielsen	A	
Åse Bjerke Lilleåsen	SP	
John Egil Rønningen	SP	

KOMITE FOR NÆRING, OPPVEKST, KULTUR

Perioden 2015 – 2019

Navn	Parti	Rolle
Anita Madshus	H	leder
Helle Oltedal	A	nestleder
Ola Rostad	V	
Berit Hanestad	SP	
Herdis Bragelien	A	

UTVALG FOR SAMFUNN OG NÆRING

Perioden 2019 - 2023

Navn	Parti	Rolle
Kjetil Dammen	A	leder
Brit Ingunn Haraldsen	SP	
Beate Vea	SP	
Aleksandra Dukic	A	
Torbjørn Bekken		

KOMITE FOR OMSORG OG MILJØ

Perioden 2015 – 2019

Navn	Parti	Rolle
Magnhild Viken Moe		leder
Tore Skarpnord		nestleder
Gunn Elin Krav Bakke		
Solveig Petra Hansen		
Mie Nilsen		

UTVALG FOR OPPVEKST

Perioden 2019 - 2023

Navn	Parti	Rolle
Martin Hansen-Møllerud		leder
Hanne-Mari Eriksen		
Henriette Haugen		
Ole Gunnar Bakkebråten		
Ivar Lingaas		

Våre verdier: REAL – raushet – engasjement – anerkjennelse - likeverd

UTVALG FOR HELSE OG VELFERD			
Perioden 2019 - 2023			
Navn	Parti	Rolle	
Tore Erling Skarpnord		leder	
Thea Marie Syvderud			
Lisbeth Heitmann			
Rune Nilsen			
Carina Kullerud			
Martinsen			

KONTROLLUTVALGET					
Perioden 2015 – 2019			Perioden 2019 - 2023		
Valg av kontrollutvalg i Grue kommune, kommunestyresak 092/17 den 11.12.17					
Navn	Parti	Rolle	Navn	Parti	Rolle
Ragnar Nyman		leder	Stein Bruno Langeland		leder
Stein Bruno Langeland		nestleder	Inger Marie Hvithammer		Nestleder
Inger Marie Hvithammer			Inger Kristiansen		
Erik Ødegård			Geir Kvisler		
Marit Figved			Erik Ødegård		

POLITISKE SAKER OG MØTER			
Organ	Antall møter 2019	Antall saker 2019	Antall saker 2018
Kommunestyret	10	123	101
Formannskapet	12	102	74
Komite for næring og oppvekst	3	5	11
Komite for omsorg og miljø	1	4	16
Utvalg for oppvekst	1	3	
Utvalg for helse og velferd	1	4	
Utvalg for samfunn og næring	1	3	

1.2 Status politiske saker

Samtlige saker er fulgt opp eller det arbeides med iverksetting og oppfølging. Det tas ut rapporter til kommunedirektøren, som rapporterer videre om møter og status til kontrollutvalget. Politisk sekretær sender også rapporter fra formannskapets og kommunestyrets møter direkte til Glåmdal sekretariat IKS.

Våre verdier: REAL – raushet – engasjement – anerkjennelse - likeverd

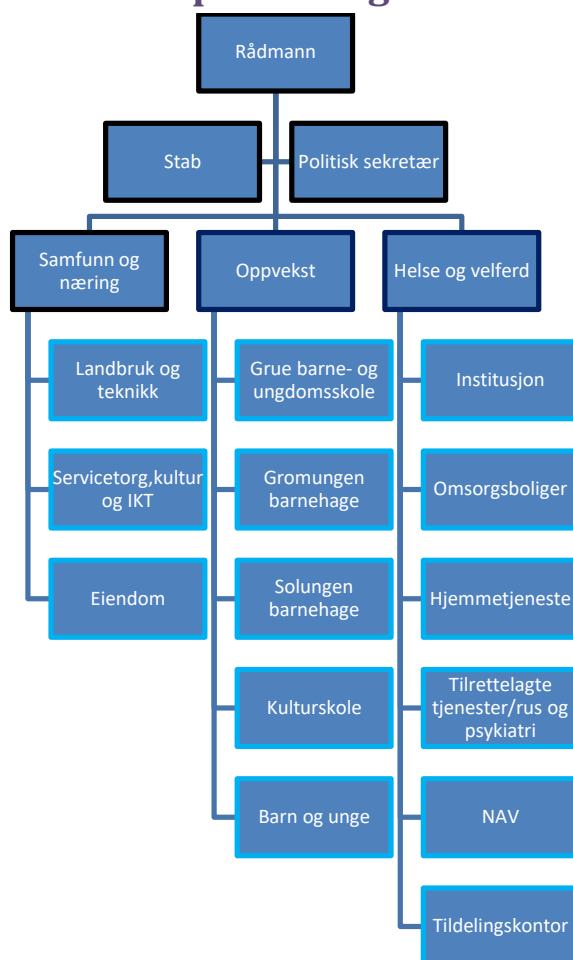
1.3 Administrativ styring og organisering – overordnet nivå

16. desember 2013 ble ny overordnet administrativ struktur vedtatt i kommunestyret med virkning fra 1.1.2014. Slik ser den administrative organiseringen ut:

Det er to kommunalsjefer; en for oppvekst og kultur og en for helse og velferd. Samfunn og næring koordineres av rådmann.

1.4 Organisasjonskart – pr. strategisk område

Våre verdier: REAL – raushet – engasjement – anerkjennelse - likeverd

Del 2: Strategisk styring og måloppnåelse

2.1 Kommunens planarbeid – kommuneplanen

Kommuneplanen skal styre all planlegging i en kommune. Formålet med en kommuneplan er å skape langsiktighet og forutsigbarhet i politikk og arealbruk for kommunens innbyggere.

Kommuneplanen består av en samfunnsdel og en arealdel med et kart og bestemmelser for fremtidig arealbruk som er juridisk bindende. Samfunnsdelen har søkelyset på hvilke muligheter og utfordringer kommunen har i vente. I den politiske behandlingen av kommuneplanen tas det stilling til hvilke strategier vi bør ha for å utnytte mulighetene og møte utfordringene. Forventninger til fremtidig befolkningsutvikling er en sentral premiss for Grues kommuneplan.

2.2 Visjon og hovedmål

Grues visjon er «*livskraftig og levende*». Hovedmålet er; «en befolkning i vekst og utvikling – nærhet, trygghet, kultur og kvalitet». Med dette menes på den ene siden at befolkningen i Grue øker og på den andre siden at de som bor i Grue kommune opplever personlig vekst.

2.2.1 Overordnet styringskort

Overordnet styringskort består av 4 perspektiver; samfunn, tjenester, medarbeidere og økonomi. For hvert av perspektivene er det valgt ut et sett av delmål og måleindikatorer.

VISION: LIVSKRAFTIG OG LEVENDE									
OVERORDNET MÅL: En befolkning i vekst									
		MÅLOMRÅDER OG MÅLEINDIKATORER	Resultat 2017	Resultat 2018	Budsjett 2019	1.Kvartal 2019	2.Kvartal 2019	Resultat 2019	
SAMFUNN	God lokalsamfunnsutvikler	SAMFUNNSPERSPEKTIVET							
		<i>Delmål: God lokalsamfunnsutvikler</i>							
		Netto flyttetall (inn/ut-flytting og inn/ut-vandring)	12	-40	>30	-15	21	12	
		Andel innbyggere 25 – 45 år	17,9	19,3	>18 %			17,9	
TJENESTER	Moderne og brukertilpassede tjenester (Godt nok)	Arbeidsledighet (Arbeidsløse i prosent av arbeidsstyrken (AKU, sesongjustert 15-74år) ¹⁾							
		Antall sysselsatte etter bosted 15-74 år	2095	2077	>2690			2036	
		TJENESTEPERSPEKTIVET							
		<i>Delmål: Gode nok tjenester med avklarte forventninger; herunder: Moderne og brukertilpassede tjenester (godt nok)</i>							
MEDARBEIDER	Godt arbeidsmiljø med myndiggjorte medarbeidere	Brukertilfredshet skole	89,8	90,4	>86 %	-	-	90,4	
		Brukertilfredshet barnehage	-	-	-	-	-	-	
		Brukertilfredshet omsorg	-	-	>70 %	-	-	-	
		Grunnskolepoeng	37	39,1	>39	-	39,1	39,1	
ØKONOMI	God og sunn kommune-økonomi	Gjennomføringsgrad vgs – siste 3 år	-	72,3	>70 %	-	-	72,3	
		MEDARBEIDERPERSPEKTIVET							
		<i>Delmål: Realisere våre verdier – REAL, herunder: Godt arbeidsmiljø med myndiggjorte medarbeidere</i>							
		Sykefravær (legemeldt)	7,6	7,7 %	<7 %	8,6 %	8,2 %	7,7 %	
		Mestringsklima	3,9	4,0	4,0	4,0	4,1	4,1	
		Mestringsorientert ledelse	3,7	3,7	3,7	3,7	4,0	4	
		Andel med høyskole i helse og velferd	36,0 %	-	>36 %	-	-	-	
		Andel med fagbrev i Grue kommune i stillinger med krav til fagbrev	62,7 %	-	>80 %	-	-	-	
		Antall læringer	4	5	5	5	5	5	
		ØKONOMIPERSPEKTIVET							
		<i>Delmål: God økonomistyring, herunder: God og sunn kommune-økonomi</i>							
		Resultatgrad	3,70 %	1,92 %	>=3 %			0,4 %	
		Gjeldsgrad (langsiktig gjeld fratrukket pensjonsforpliktelser i prosent av driftsinntekter)	82 %	75,8 %	<80 %			74,9 %	
		Arbeidskapitalgrad	-5,0 %	-4,4 %	>0 %			-6,2 %	

¹⁾ Tidligere indikator "Arbeidsløse i prosent av arbeidsstyrken" har kun nasjonale tall - ikke på kommunenivå

Tabell 1

Våre verdier: REAL – raushet – engasjement – anerkjennelse - likeverd

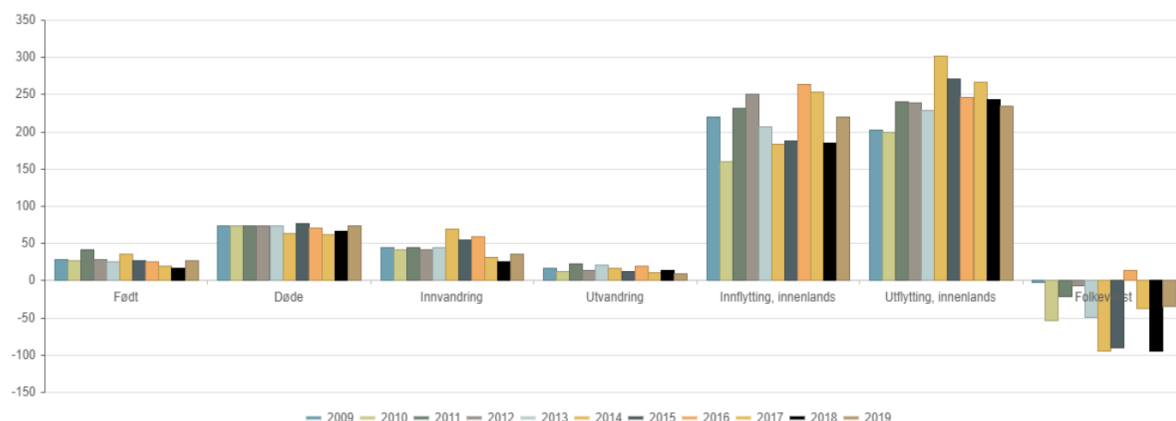
2.3 Fokusområder

I kommuneplanens handlingsdel 2020-2023 har man identifisert indikatorer og målsatt disse i tråd med utgangspunkt i de ulike delmålene til de fire valgte fokusområdene; samfunn, tjenester, medarbeidere og økonomi. Oppnådd resultat er gjengitt i tabell 1, og nærmere forklaring bak disse i kapitlene 2.3.1 – 2.3.4.

2.3.1 Samfunn – stabilisere folketallet

Befolkningsutvikling

Det er målt på flere indikatorer i 2019 i tråd med det vedtatte styringskortet. Som det fremkommer av figur 1 og tabell 1 er fødselsoverskuddet gjennomgående negativt («født» + «døde»). Netto innvandring og netto innflytting veier ikke opp for kommunens fødselsunderskudd. Antall innbyggere er i perioden 2009 – 2019 redusert med i alt 468 personer (9,2%), hvorav 34 siste år.

Figur 1

De faktiske tallene som figur 1 viser er gjengitt i tabell 2 under.

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Folketall ved inngangen av året	5 080	5 078	5 024	5 003	4 997	4 948	4 853	4 763	4 777	4 740	4 646
Født	29	27	41	29	25	36	27	26	20	16	27
Døde	74	73	74	74	74	63	76	71	62	66	73
Fødselsoverskudd	-45	-46	-33	-45	-49	-27	-49	-45	-42	-50	-46
Innvandring	44	42	45	42	45	69	55	59	31	26	36
Utvandring	16	12	22	14	21	17	13	19	11	14	10
Innflytting innenlands	220	160	232	250	207	183	188	264	253	185	220
Utflytting innenlands	203	199	241	239	229	302	271	246	267	243	234
Nettoinnfl. inkl. inn/utvandr.	45	-9	14	39	2	-67	-41	58	6	-46	12
Folkevekst	-2	-54	-21	-6	-49	-95	-90	14	-47	-94	-34
Folketall ved utgangen av året	5 078	5 024	5 003	4 997	4 948	4 853	4 763	4 777	4 740	4 646	4 612

Tabell 2

Søylene helt ute til høyre i figur 1 viser at folkeveksten har vært negativ i alle årene, bortsett fra 2016 da Grue hadde en tilvekst på 14 innbyggere. Hovedproblemet for Grue er negativt fødselsoverskudd. Som det fremgår av tallene over har fødselsunderskuddet

Våre verdier: REAL – raushet – engasjement – anerkjennelse - likeverd

ligget et sted mellom 40 og 50 personer pr år, med unntak av noen enkelte år. Det krever en stor netto innflytting til kommunen for å kompensere for dette.

Arbeidsledige

En annen viktig faktor i samfunnet er arbeidsstyrken og ledigheten i denne. I tabell 3 viser vi registrert helt arbeidsledige blant aldersgruppen 15-74 år. Dette er tall hentet fra SSB tabell 10540. Andel registrerte helt ledige har ligget på rundt 3 prosent. Unntakene er 2012, med 2,3 prosent, 2017 med 1,8 prosent og 2019 med 2,2 prosent. Antall innbyggere 15-74 år har sunket med 113 personer fra 2012 til 31.12.2019.

I 2018 gjennomførte NAV flere endringer som har ført til brudd i tidsserien for registrerte ledige. Tall for registrerte ledige før endringene er derfor ikke direkte sammenlignbare med tall etter innføringene. SSB har derfor valgt å ikke kommentere endringstall ved denne publiseringen.

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Antall innbyggere 15-74 år	3 679	3 701	3 707	3 637	3 605	3 651	3 616	3 566
Registrert helt ledige 15-74 år	2,3	2,9	2,9	3,2	2,8	1,8	3,3	2,2

Tabell 3

2.3.2 Tjenester – moderne og brukertilpassede tjenester.

Grue kommunes visjon er å skape moderne og brukertilpassede tjenester til innbyggerne. I avsnittet gis det relevant informasjon som knyttes opp mot kommunens visjon, hovedmål og delmål. I tillegg utfordringsområder som tjenesten står overfor.

Strategisk område oppvekst og kultur

Følgende tjenester hører inn under det strategiske området: Barnehager, skole, kulturskole, barn og unge-enheten og voksenopplæring. Oppfinner- og designmessa er et årlig tiltak som ligger under kommunalsjefens område.

Barnevern og PP-tjeneste er interkommunale tjenester med Åsnes kommune som vertskommune, og kommunalsjefen inngår i styringsgruppe (barnevern) og fagråd (PPT).

Oppvekstområdet har fokus på forebyggende arbeid gjennom *Tidlig innsats*. Samordnet innsats i *Kultur for læring* i Hedmark er en overbygning for de satsninger og utviklingsområder som oppvekstområdet har i fokus. Alle tjenesteområdene som retter seg mot barn og oppvekst er sammen om tiltak under disse innsatsområdene.

Tidlig innsats – forebyggende arbeid

I tråd med mål og strategier i kommuneplanens samfunnsdel arbeides det jobbet godt og systematisk med tidlig inngripen for risikoutsatte barn. Arbeid i tråd med Kvello-modellen er gjennomført og det er gitt tilbud om COS – veiledning til alle foreldre av 3-åringer i tillegg til mer målrettede grupper og enkeltpersoner. Barnevernstjenesten har i samme periode styrket ressursen med tiltakskonsulent i hjemmene og det er opprettet en ny avdeling Familie og Nettverk.

Våre verdier: REAL – raushet – engasjement – anerkjennelse - likeverd

Kultur for læring

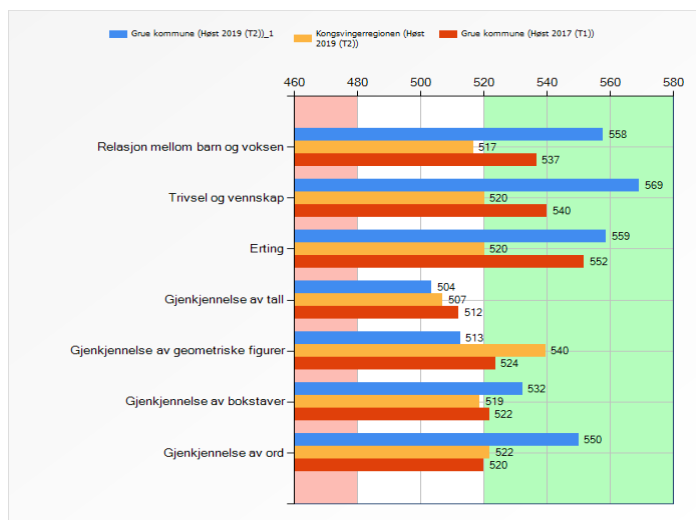
Grue deltar i den samordnede innsatsen, Kultur for læring i Hedmark. Fylkesmannen og kommunene i Hedmark har sammen utviklet en god samarbeidsform der de viktigste aktørene i barn og unges oppvekst og dannelse, blir en del av et samordnet system. Målsetningen er at barn og unge i Hedmark skal vokse opp i en *kultur for læring* der alle barn og ungdommer utvikler kunnskaper, holdninger og ferdigheter slik at de kan bidra i samfunnet på en selvstendig og ansvarsfull måte. Barnehager, skoler, kommuner, og frivillig sektor må arbeide *sammen* om å nå målene og utvikle en god *kultur for læring* gjennom hele barne- og ungdomstiden. Overordnet mål:

Barn og unge i Hedmark skal vokse opp i en kultur for læring som motiverer til utdanning og deltakelse i samfunns- og arbeidsliv.

Grue kommune har deltatt i den nasjonale satsningen Språkkommuner som omfatter både barnehage og skole. I dette arbeidet har biblioteket og PP-tjenesten deltatt som en ressurs. Strategien for dette arbeidet har vært å utvikle kompetansen og sette i verk gode tiltak i arbeide med språk og lesing i barnehage og skole. I tiltaksarbeidet har gratis nettressurs *Språkløyper* vært kompetansepakker som alle i personalet i barnehager og skole har benyttet. Ledergruppa og pedagoger fra barnehage og småskoletrinn har gjennomført språkløypen Overgang barnehage og skole. Dette skal munne ut i en revidert plan. <https://sprakloyper.uis.no/>

Barnehage

Høsten 2019 ble det gjennomført ny kartlegging (T2) i barnehagen for barn (4 – 6 år), foreldre og ansatte. Analysearbeid og utforming av tiltak skal gjennomføres i 2020. Resultater viser at det er god framgang på mange faktorer for barnehagene i Grue.

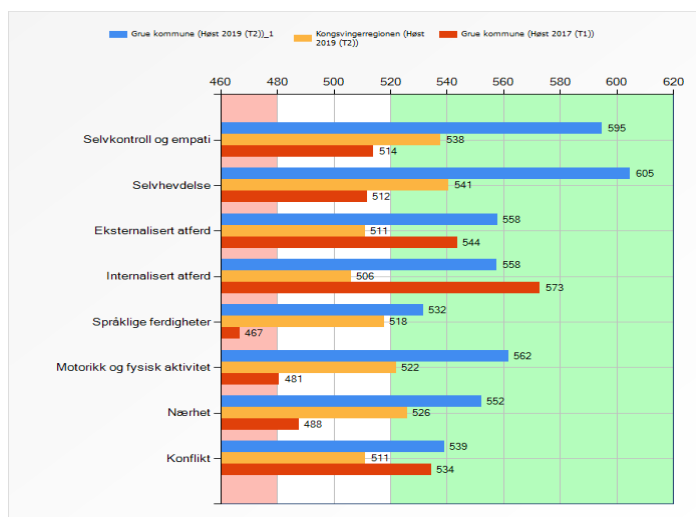
Figur 2

Våre verdier: REAL – raushet – engasjement – anerkjennelse - likeverd

Tabellen viser resultater fra T1 i 2017 og T2 i 2019 sammenlignet med Kongsvingerregionen (T2).

500 – poengskala (gjennomsnitt). Grue har framgang på alle indikatorer med unntak av gjenkjennelse av tall og geometriske figurer. Neste tabell viser pedagogenes skår (summen av skår for hvordan pedagogene ser hver enkelt barns utvikling på de målte områdene.

Figur 3

Grunnskole

Skolen har hatt en god utvikling med tilfredsstillende resultater. Det jobbes systematisk med tiltak for å styrke skolerultatene.

I 2019 har det vært fokus på arbeid med å implementere Fagfornyelsen – overordnet del. Skolen innførte fra høsten 2019 utvidet skoledag inkludert mer fysisk aktivitet i læring, samt gjennomføring av Leksebevisst skole/ en skolehverdag uten lekser med hjem betyr økt fokus på veiledet læring og øving i skoletiden. Det har vært opprettet leseavtaler med hjem skole for den enkelte elev. Når det gjelder skolerultatene viser nasjonale prøver høsten 2019 positiv tendens. Grunnskolepoeng er som i 2018 på 39,1. Fortsatt stor forskjell mellom snittet for gutter og jenter; gutter 35,5 og jenter 43,6.

Antall elever på Grue barne- og ungdomsskole fortsetter å falle. Ved årsslutt i 2019 var det 420 elever. Tabellen under viser status ved skoleårets slutt samt antall elever som vil kreve mere ressurser mht bakgrunn. En utfordring for skolen er derfor og gradvis redusere bemanningen i tråd med fallende elevtall, samtidig som kvaliteten på undervisningen skal opprettholdes. I 2017 ble også antall EMA elever dramatisk redusert, noe som medførte at kommunen måtte starte en nedbemanningsprosess, i tillegg til den planlagte nedskaleringen. Det er kun assistenter ved skolen som ble berørt av denne nedbemanningen, og ikke det pedagogiske personalet.

Det er åpenbart at kommunen ikke har klart å tilpasse sin ressursbruk på grunnskolen i takt med reduksjon av antall elever.

	30.06.17	30.06.18	30.06.19	Per dato
Antall elever totalt	446	434	420	395
Antall EMA	23	16	10	15
Antall som bor på barnevernsinstitusjon	9	5	4	2

Tabell 4

Våre verdier: REAL – raushet – engasjement – anerkjennelse - likeverd

Strategisk område samfunn og næring

Innen dette området ytes det tjenester til innbyggerne fra eiendom, landbruk/-teknisk/skog. KOSTRA har lite styringsdata/indikatorer på flere av tjenestene som disse områdene yter. Følgende vises de tjenestekområdene KOSTRA har data på.

Samferdsel

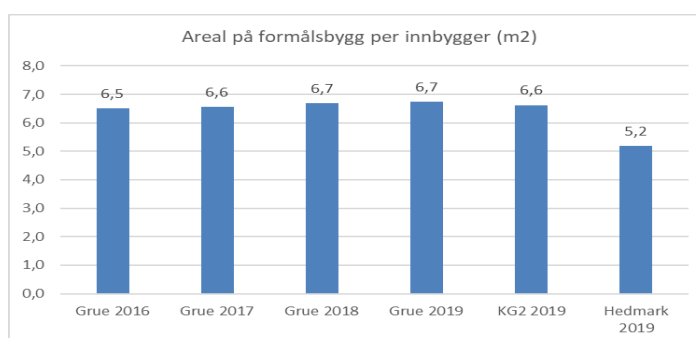
Grue har veldig liten andel kommunal vei med fast dekke. 87 prosent av veiene har ikke fast dekke. Dette kan indikere at kommunale veier ikke er veier med stor allmenn ferdsel, men til enkelte grupperinger eller få beboere.

Nasjonal arbeidsgruppe for Samferdsel har utarbeidet noen kvalitetsindikatorer for området. De gjeldende kvalitetsindikatorene er;

- Andel kommunale gater/veier uten fast dekke
- Antall parkeringsplasser skiltet for bevegelseshemmede pr 10.000 innbyggere
- Andel km fylkesvei med dårlig eller svært dårlig dekketilstand
- Antall setekm for buss pr innbygger

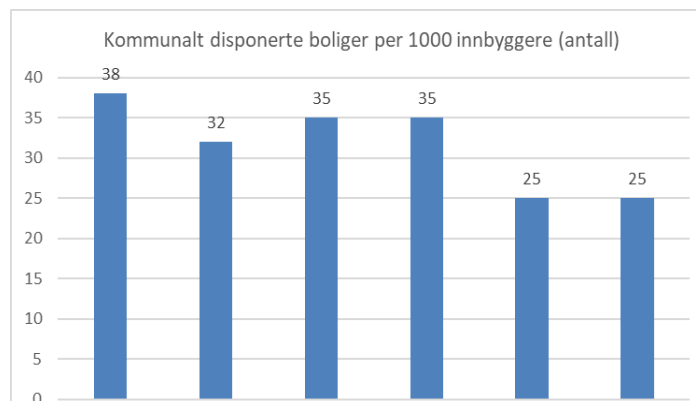
Flere av disse indikatorene er snevre og mest interessante for byene. I tillegg sier antall sete-km for buss pr innbygger kun noe om selve busstilbudet. Indikatorer for vedlikeholdsetterslep ville trolig vært bedre, men dette foreligger ikke pr øyeblikket.

Fordelingen mellom formålsbygg og andre bygg viser at Grue kommune har mye mere kommunale boliger enn de vi sammenligner oss med, men vi har tilnærmet lik antall kvm pr innbygger på formålsbygg. Dette indikerer at Grue bør vurdere om de skal være så stor aktør på boligutleiemarkedet.

Figur 4

Grue kommune har 10 flere kommunale boliger pr 1000 innbygger enn de vi sammenligner oss med. Med vårt antall innbyggere utgjør dette 45 boliger. Boligene trenger sårt vedlikehold for å kunne opprettholde sin standard og funksjon. Man bør vurdere om antall kommunale

Figur 5

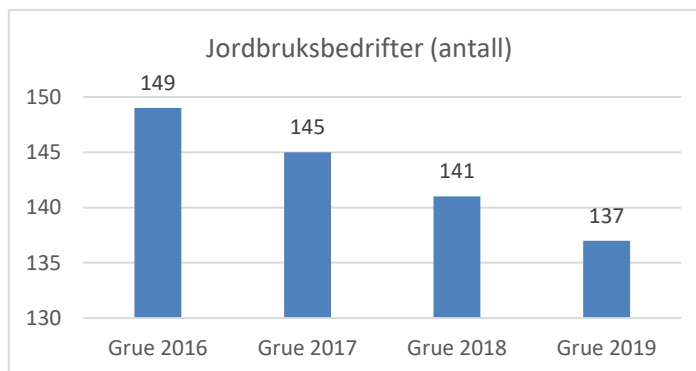
Våre verdier: REAL – raushet – engasjement – anerkjennelse - likeverd

boliger står i forhold til antall brukere i målgruppen.

Jfr. gjeldende boligsosial handlingsplan dreier dette seg om målgruppen unge i alderen 17-25 år, bostedsløse personer, personer med psykiske eller rusrelaterte lidelser, seniorer og eldre, personer med funksjonshemming og flyktninger. Det arbeides for tiden med en boligpolitisk sak som etter planen skal være ferdig i løpet av sommeren. I saken vil spørsmålet om antall boliger bli berørt.

Landbruk

Grue kommune er en landbrukskommune og derfor vil dette området være av betydning for næringslivet og utviklingen. De siste fire årene har antall jordbruksbedrifter sunket med 12 stk, fra 149 til 137 bedrifter.

Figur 6

Strategisk område helse og velferd

Følgende tjenester hører inn under det strategiske området: Pleie- og omsorg, helse og sosial.

Strategisk område rådmann, stab og politisk styring

Følgende funksjoner hører inn under det strategiske området: Administrasjon, politisk styring, kontroll og revisjon, forvaltningsutgifter i eiendomsavdelingen, administrasjonslokaler, diverse fellesutgifter og tjenester utenfor ordinært kommunalt ansvars-område. I tillegg ligger også kirken her.

2.3.3 Medarbeidere – godt arbeidsmiljø med myndiggjorte medarbeidere

Sykefravær

Tabell 5 viser sykefraværsutviklingen - alle ansatte for årene 2013 – 2019 og spesifisert for stab og de 3 strategiske områdene. Det totale sykefraværet inkluderer både egenmeldt og legemeldt fravær. Det egenmeldte fraværet var 1,46 % i 2019 slik at det legemeldte var 7,83 %. Dette ligger over målet som er satt.

Det har vært en positiv utvikling etter 2013, med en liten oppgang igjen i 2018 og 2019. Siden 2013 vises en reduksjon av sykefraværet fra 10,6 % til 9,0 % i gjennomsnitt for året. Gjennomsnittet i perioden er på 9,3%

Våre verdier: REAL – raushet – engasjement – anerkjennelse - likeverd

Sykefraværsutvikling fra 2013 – 2019

Tall i %	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Alle ansatte	10,6	8,6	10,0	9,0	8,7	9,0	9,3
Stab	1,5	2,5	3,4	3,2	1,6	3,8	4,1
Samfunn og næring	6,1	5	5,1	6,7	3,1	3,1	7,6
Oppvekst og kultur	9,2	5,4	8,2	7,5	6,2	6,4	6,4
Helse og velferd	13,9	11,4	13,5	11,7	10,9	13,4	12,5

Tabell 5

Sykefraværsutvikling fordelt på kjønn fra 2016 - 2019

	2016		2017		2018		2019	
K=kvinne M=mann	K	M	K	M	K	M	K	M
Alle ansatte	9,6	6,1	9,8	3,8	10,0	4,3	10,1	5,6
Stab	3,2	3,6	1,3	4,4	1,4	4,6	5,6	1,2
Samfunn og næring	8,7	4,2	10,0	2,5	4,3	1,9	10,8	3,7
Oppvekst og kultur	7,3	8,9	7,6	4,8	7,0	1,9	6,7	3,9
Helse og velferd	11,9	10,6	11,5	6,0	13,7	10,5	12,6	12,2

Tabell 6

Forskjell for kvinner og menn viser en økning i sykefraværet for både kvinner og menn på noen områder. For kvinner er det nedgang i sykefraværet de siste to årene innenfor oppvekstområdet og i strategisk område helse og velferd, mens det øker i samfunn og næring og i staben. For menn har det økt i alle områder bortsett fra staben.

Likestilling

Grue kommune sin arbeidsgiverstrategi formulerer følgende målsetninger og strategier:

Mangfold og inkludering

Mål - Alle ansatte skal behandles likeverdig og med respekt uansett kjønn, alder, livssyn og etnisk bakgrunn - Alle ansatte skal gis likeverdige muligheter til jobbdeltakelse uavhengig av funksjonsnivå	Mangfold og inkludering innebærer - bedriftskultur og arbeidsmiljø som fremmer grunnleggende prinsipper om likestilling og likeverd (se definisjon) - videreføre og videreutvikle IA – arbeidet (Inkluderende arbeidsliv) - lik lønn for likt arbeid - bedre kjønnsbalanse i organisasjonen gjennom rekrutteringstiltak - tilrettelegging av arbeidsplasser slik at de tilfredsstiller individuelle behov (jfr. IA-planen) - bidra til informasjon og åpenhet i forhold til ulik kulturbakgrunn og livssyn
Suksessfaktorer Handle på bakgrunn av kommunens verdier (REAL)	
Definisjoner/ forklaringer: Likestilling er en menneskerett. Alle har rett til å bli vurdert og behandlet ut fra sine personlige evner og egenskaper, ikke ut fra andres forestillinger knyttet til kjønn, etnisk eller religiøs tilhørighet, seksuell orientering, alder eller funksjonsevne.	

Kommunestyret 25-02.2008 – (revidert)

Figur 7

Våre verdier: REAL – raushet – engasjement – anerkjennelse - likeverd

Kjønnsbalanse

Det er svært høy dominans av kvinner når det gjelder ansatte i Grue kommune, som figurene videre vil vise. Det er også en overvekt av kvinnelige politikere i kommunestyret og formannskapet. Blant ledere er det en klar overvekt av kvinner (72 %), men andelen menn i ledergruppa er noe styrket i forhold til tidligere. Høyest andel menn er det i enhetene landbruk og teknikk, og eiendom. Når det gjelder barnehage er det ikke registrert fast ansatte menn. Andelen kvinner er ganske stabil for alle grupper av ansatte.

Kjønnsbalanse folkevalgte

	2018		2019	
	Andel kv i %	Andel menn i %	Andel kv i %	Andel menn i %
Kommunestyret	58	42	63	37
Formannskapet	43	57	57	43

Tabell 7

I det politiske har kvinneandelen blitt styrket, og kjønnsbalansen dermed enda skjevere.

Kjønnsbalanse ansatte

	2018		2019	
	Andel kv i %	Andel menn i %	Andel kv i %	Andel menn i %
Alle ansatte	81	19	82	18
Samfunn og næring	57	43	59	41
Oppvekst	84	16	84	16
Helse og velferd	89	11	89	11
Rådmann, politikk styring og stab	67	33	61	39

Tabell 8

Andelen kvinner og menn er ganske stabilt fra 2018. Størst endring er det innenfor Rådmann, politikk og styring, hvor andelen menn har økt med 6 %.

Ansatte heltid/ deltid

	2018			2019		
	Av alle kvinner	Av alle menn	Av alle ansatte	Av alle kvinner	Av alle menn	Av alle ansatte
Heltid i %	37	42	38	43	45	44
Deltid i %	63	58	62	57	55	56

Tabell 9

Tabellen viser at forholdet mellom menn og kvinner når det gjelder andel heltid/deltid er mindre i 2019 enn tidligere. Det er en gledelig utvikling at andelen heltid har økt for begge kjønn, og likeledes at andelen deltid er på vei ned.

Snittlønn kvinner og menn

	Snittlønn kvinner	Snittlønn menn	Kvinneres lønn i % av menns lønn
2017	kr 450 069	kr 456 028	98,7
2018	kr 457 361	kr 474 420	96,4
2019	kr 475 007	kr 493 596	96,2

Tabell 10

Våre verdier: REAL – raushet – engasjement – anerkjennelse - likeverd

Sett under ett har vi langt på vei likestilling når det gjelder lønn, selv om trenden ser ut til å være synkende. Ser en på de enkelte strategiske områdene er variasjonene større.

Snittlønn i de ulike strategiske områdene, kvinner og menn:

	2018		2019	
	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn
Samfunn og næring	kr 430 741	kr 449 042	kr 447 061	kr 468 860
Oppvekst	kr 486 945	kr 518 896	kr 510 073	kr 532 344
Helse og velferd	kr 441 201	kr 426 545	kr 463 078	kr 430 564
Rådmann, politisk styring og stab	kr 529 179	kr 598 483	kr 574 067	kr 697 983

Tabell 11

Tabell gjennomsnitt lønn ulike yrkesgruppe:

I tabellen nedenfor vises gjennomsnittlig lønn for de største yrkesgruppene som er sammenlignbare, knyttet til at noen er svært mannsdominert og noen er svært kvinnedominert. Dette kan også ha sammenheng med alder/ ansiennitet, videreutdanning og ansvar tillagt stillingen.

	Gj.sn lønn 2018	Gj.sn lønn 2019	Andel kvinner	Andel menn
Politikere	kr 812 994	kr 621 724	0%	100%
Rådmann, kommunalsjef, enhetsledere	kr 628 038	kr 694 193	71%	29%
Førskolelærer	kr 503 725	kr 514 168	100%	0%
Lærer	kr 525 370	kr 545 180	76%	24%
Sykepleier	kr 474 218	kr 496 936	98%	2%
Sosionom/vernepleier/barnevernsped	kr 471 559	kr 491 000	100%	0%
Ingeniør	kr 512 667	kr 549 333	33%	67%
Fagarbeider – drift	kr 401 722	kr 419 368	95%	5%
Hjelpepleier/fagarbeider – omsorg	kr 414 301	kr 429 864	85%	15%
Fagarbeider barn og unge	kr 419 420	kr 431 057	80%	20%
Andre yrkesgrupper	kr 410 563	kr 425 616	77%	23%
Andre høyskoleutdannende	kr 509 608	kr 533 500	71%	29%

Tabell 12

Medarbeiderundersøkelsen

Grue kommune innførte i 2017 KS sin nye medarbeiderundersøkelse 10-faktor. 10-faktor er en forskningsbasert undersøkelse som er utviklet i samarbeid mellom KS og professor Linda Lai ved Handelshøgskolen BI. Den tar utgangspunkt i 10 faktorer som ut fra et forskningsbasert syn er viktige innsatsfaktorer for å oppnå gode resultater i forhold til organisasjonens mål og kvalitet på tjenestene. Undersøkelsen danner grunnlag for utvikling av medarbeidere, ledere og organisasjon.

Nedenfor følger resultatene fra gjennomføringen 2018 og 2019. Den skal gjennomføres på nytt i 2021.

Våre verdier: REAL – raushet – engasjement – anerkjennelse - likeverd

Faktor	Navn	Grue 2019	Grue 2018	Norge 2019	Beskrivelse
1	Indre motivasjon	4,3	4,2	4,3	Motivasjonen for oppgavene i seg selv, det vil si om oppgavene oppleves som en drivkraft og som spennende og stimulerende (også kalt indre jobbmotivasjon)
2	Mestringstro	4,4	4,4	4,3	Mestringstroen gjenspeiler hver enkelt medarbeiders tiltro til egen kompetanse og mulighet til å mestre utfordringer i jobbsammenheng
3	Autonomi	4,4	4,3	4,3	Medarbeidernes opplevelse av å ha mulighet til å jobbe selvstendig og gjøre egne vurderinger i jobben sin, basert på egen kompetanse, og innen en definert jobbrolle
4	Bruk av kompetanse	4,3	4,3	4,3	Medarbeidernes opplevelse av å få brukt egen jobbrelevante kompetanse på en god måte i sin nåværende jobb
5	Mestringsorientering ledelse	4,0	3,7	4,0	Ledelse som vektlegger at den enkelte medarbeider skal få utvikle seg og bli best mulig ut fra sine egne forutsetninger, slik at medarbeideren opplever mestring og yter sitt beste.
6	Rolleklarhet	4,4	4,4	4,3	Høy rolleklarhet innebærer at forventningene til den jobben medarbeideren skal gjøre er tydelig definert og kommunisert.
7	Relevant kompetanseutvikling	3,9	3,7	3,7	Relevant kompetanseutvikling er avgjørende for at medarbeideren til enhver tid er best mulig rustet til å utføre sine oppgaver med høy kvalitet, og er avgjørende for kvaliteten på de tjenester som leveres, uansett hvilken type tjeneste vi snakker om
Faktor	Navn	Grue 2019	Grue 2018	Norge 2019	Beskrivelse
8	Fleksibilitetsvilje	4,5	4,4	4,5	Medarbeiderens villighet til å være fleksibel på jobb og tilpasse sin måte å jobbe på til nye behov og krav.
9	Mestringsklima	4,1	4,0	4,1	I et mestringsklima motiveres medarbeiderne av å lære, utvikle seg og gjøre hverandre gode, fremfor å rivalisere om å bli best.
10	Prososial motivasjon	4,7	4,7	4,7	Motivasjon for å gjøre noe nyttig og verdifullt for andre, også kalt prososial motivasjon, er en viktig drivkraft for mange og har en rekke godt dokumenterte, positive effekter

Tabell 13

I 2019 var svarprosenten på 70 %. Resultatene viser en positiv utvikling fra foregående år på nesten alle punkter. Det ble gjennomført omfattende etterarbeid på enhetene i 2019, hvor det ble plukket ut mål og fokusområder som enhetene jobbet videre med. Dette etterarbeidet er en viktig del av å jobbe med arbeidsmiljø, utvikling av medarbeidere og ledere.

2.4 Ressursbruk på tjenesteområdene

Nedenfor presenteres på ressurssiden KOSTRA-indikator «netto driftsutgifter pr innbygger». For å nøytralisere ulikheter i utgiftsbehovet på de ulike tjenesteområdene er derfor indikatoren korrigert for dette. Netto driftsutgifter blir finansiert med frie inntekter. Således gir diagrammene en oversikt som viser om Grue kommune bruker mindre eller mer av de frie inntektene til å drifte tjenesteområdene enn de vi sammenligner oss med. Hvordan prioriteringene har utviklet seg de siste 4 årene vises som egne søyler for Grue i tiden 2016 t.o.m. 2019. Det gis også en oversikt på hvordan kommunen har prioritert ressursene sine i 2019 mot KOSTRA-gruppe 2, fylket og landet u/Oslo.

Oversikten vil danne grunnlag for en dypere analyse av disse tallstørrelsene i forbindelse med behandlingen av neste års økonomiplan og årsbudsjett. Da vil man se nærmere på de bakenforliggende årsakene, slik som inntektsnivå, dekningsgrad og enhetskostnader.

Grue kommune tilhører KOSTRA-gruppe 2 som er små kommuner med middels bundne kostnader og middels frie disponible inntekter per innbygger.

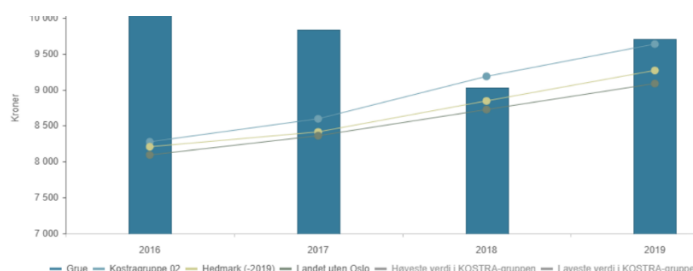
Barnehage

Det har vært en riktig utvikling i utgiftene til tjenesteområdet barnehage sett i lys av nedgang i antall barn 0-5 år. I 2016 og 2017 ble området prioritert vesentlig høyere enn de vi sammenligner oss med (KG2, Hedmark, landet u/Oslo). Noe av forklaringen henger sammen med ned-

leggelsen av Grinder barne-hage høsten 2016. Utgiftsbehovet for dette området er synkende og tallene for 2019 viser allikevel en økende prioritering. Nærmere årsaker omkring utviklingen vil bli sett nærmere på i forbindelse med kommende budsjettarbeid.

Netto driftsutgifter pr. innbygger til Barnehage (B)

**) Graf er justert med utgiftsbehov

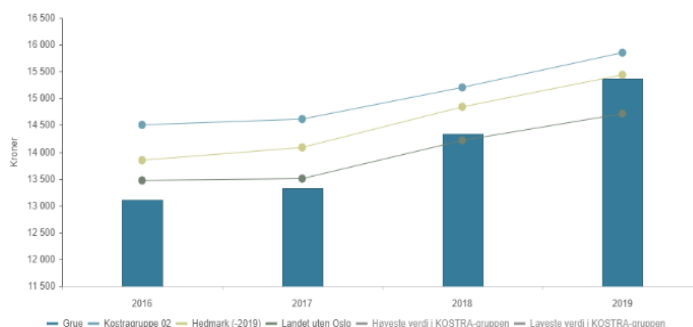
Figur 8

Grunnskole

Grue kommune har hatt en markant økning i sine utgifter til grunnskolen. Det er 10 år siden kommunen foretok strukturelle grep ved å samle skolene til en felles barne- og ungdomsskole. Det bør stilles spørsmål om elevkostnadene nå står i forhold til

Netto driftsutgifter pr. innbygger til Grunnskole (B)

**) Graf er justert med utgiftsbehov

Figur 9

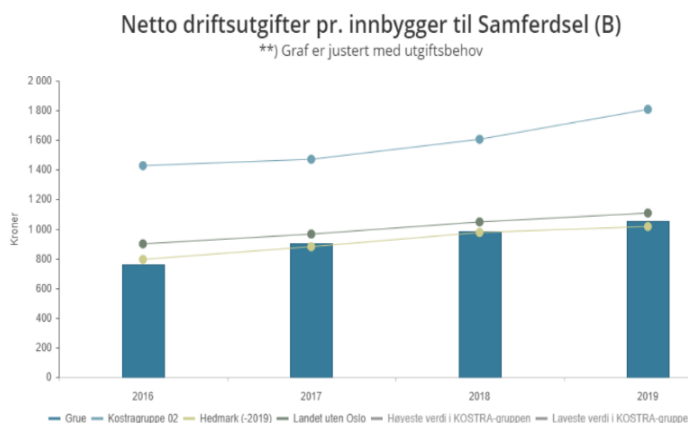

Våre verdier: REAL – raushet – engasjement – anerkjennelse - likeverd

dette. I 2016 var kommunens netto driftsutgifter lavest av KG2, Hedmark og landet u/Oslo. Utviklingen har gått i feil retning og Grue kommune er nå snart på nivå med KG2. Man vil anta at det fortsatt står igjen mange kommuner i denne gruppen som fortsatt har en annen skolestruktur enn Grue.

Samferdsel

Prioriteringen for bruk av de frie inntektene på dette området ligger mellom Hedmark og landet u/Oslo, men betydelig lavere enn KG2. Øvrige indikatorer som bedre kan beskrive årsakene til utgiftsnivået vil bli fremlagt ved behandlingen av neste økonomiplan/årsbudsjett.

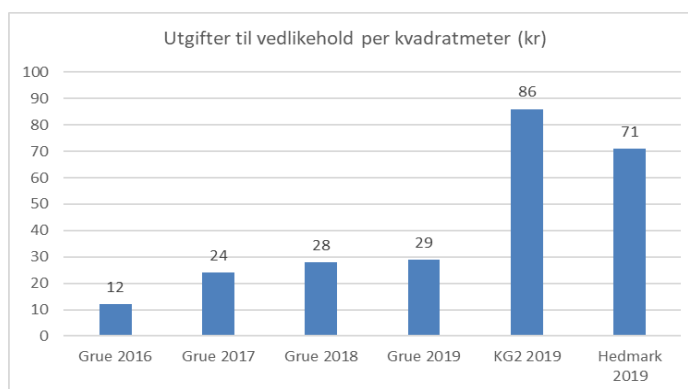

Figur 10

Kommunale formålsbygg

Grue har mye eiendeler, men prioriterer vedlikehold av disse lavt. For eiendomsmassen bruker vi 42 kroner mindre til vedlikehold pr. kvm i kommunale bygg enn gjennomsnittet i Hedmark fylke. Dette gjør at byggene forfaller og etterslepet på vedlikehold øker.

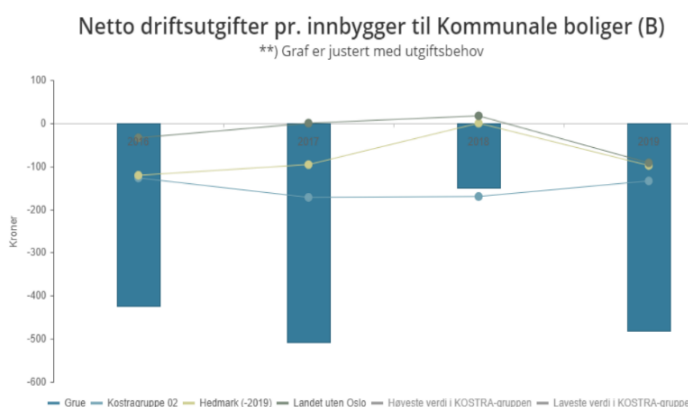
Det er laget en egen plan som synliggjør behovet, men det er ikke funnet midler til å prioritere opp dette området.

Figur 11

Boliger

Kommunen har på dette området en netto gevinst (inntektene er større enn utgiftene) som er betydelig større enn KG2, Hedmark og landet u/Oslo. Netto gevinst var betydelig mindre i 2018 enn de øvrige årene. Nærmere analyser må foretas for å få et mer helhetlig bilde av årsakssammenhenger.

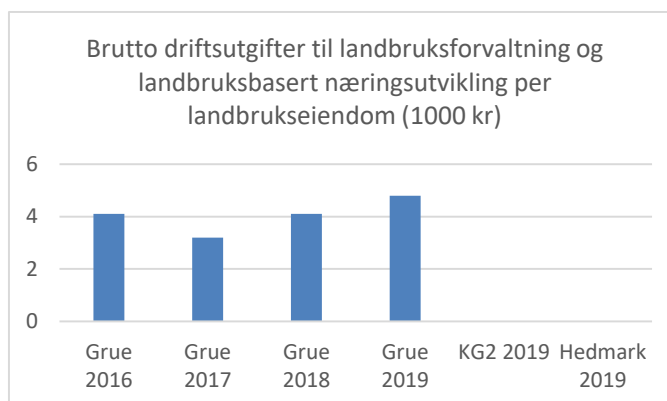
Figur 12

Våre verdier: REAL – raushet – engasjement – anerkjennelse - likeverd

Landbruk

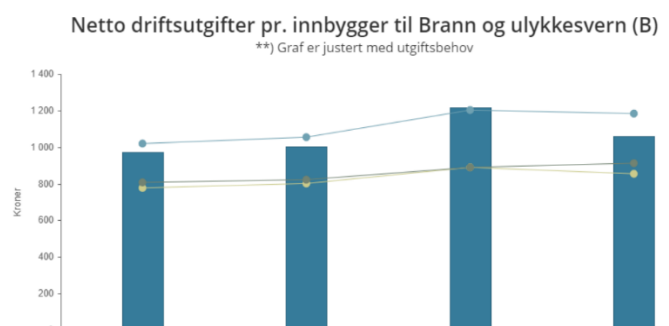
Vi ser at ressursbruken på landbruksbasert næringsutvikling og forvaltning pr landbrukseiendom har økt i perioden, men ikke på samme nivå som de vi sammenligner oss med. Det foreligger ikke tall for KG2 og Hedmark for 2019, men tendensen for Hedmark og KG2 i 2018 var at de hadde en større økning.

Figur 13

Brann og ulykkesvern

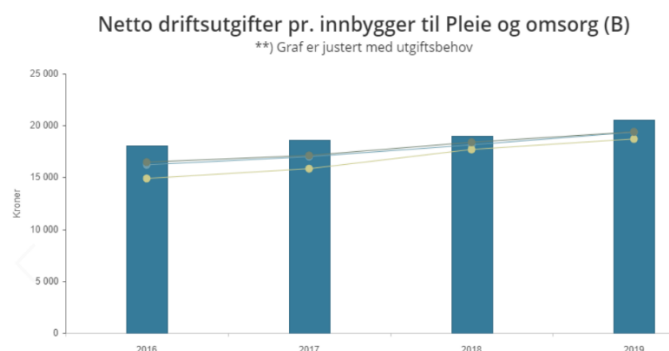
Ressursbruken på brann og ulykkesvern ligger høyere enn Hedmark og landet u/Oslo, men lavere enn KG2. Det har vært en marginal økning i perioden 2016 til 2019, men en ekstra «topp» i 2018.

Figur 14

Pleie og omsorg

Prioriteringen av tjenesteområdet har hatt en svak, men jevn stigning fra 2016. Bruk av midler stiger mer enn utgiftsbehovet – da utgiftene er korrigert nettopp for dette. Hva som er bakenforliggende årsaker vil bli omtalt i analysematerialet som blir utarbeidet som grunnlagsdokument for diskusjoner til økonomiplan og årsbudsjettarbeidet.

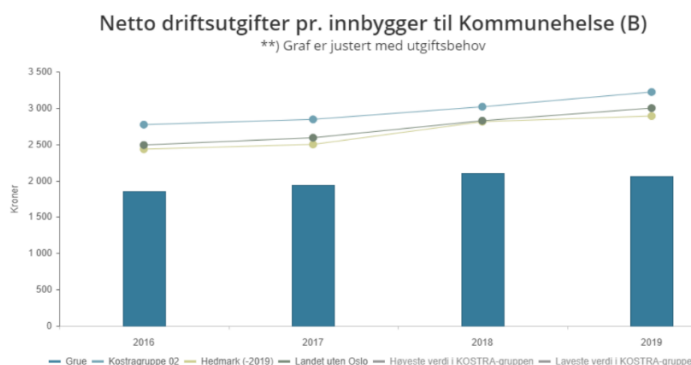
Figur 15

Våre verdier: REAL – raushet – engasjement – anerkjennelse - likeverd

Helse

Her inngår funksjoner som forebygging, helsestasjon og skolehelsetjeneste, og diagnose, behandling/rehabilitering/habilitering. Kommunen har hatt en svak vekst i utgiftene tilsvarende de øvrige sammenligningsgruppene. Dog er netto driftsutgifter for kommunen klart

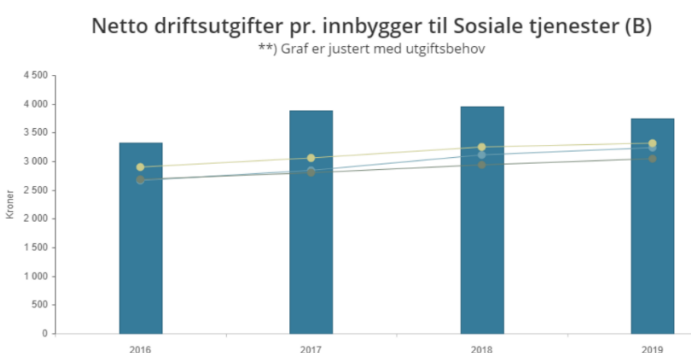
Figur 16

lavere enn de øvrige. I en tid med store utfordringer på pleie/omsorg og helsesiden bør man vurdere om ressursbruken bør dreies mer over fra direkte behandling til forebyggende arbeid. Dette for å spare behandlingsutgifter (som er dyre) på lengre sikt.

Figur 16 viser at kommunen prioriterer området vesentlig lavere enn de vi blir sammenlignet med. Hvorvidt dette er en «riktig/ønsket» prioritering vil bli enklere å vurdere etter en nærmere analyse knyttet til budsjettarbeidet.

Sosial

For dette tjenesteområdet inngår råd, veiledning og sosialt forebyggende arbeid, tilbud til personer med rusproblemer, kvalifiseringsordningen og ytelser til livsopphold, hvor det er NAV som i all hovedsak har ansvaret for dette. Kommunen har gjennomgående høyere netto driftsutgifter til området hvilket

Figur 17

er bekymringsfullt. Dette er for øvrig en bekymring som deles med de øvrige Solør-kommunene. Det er indikatorer i Folkehelseprofilen (utarbeidet av FHI) som er signifikant dårligere enn landet. Man kommer nærmere tilbake til en fylligere analyse av disse forholdene.

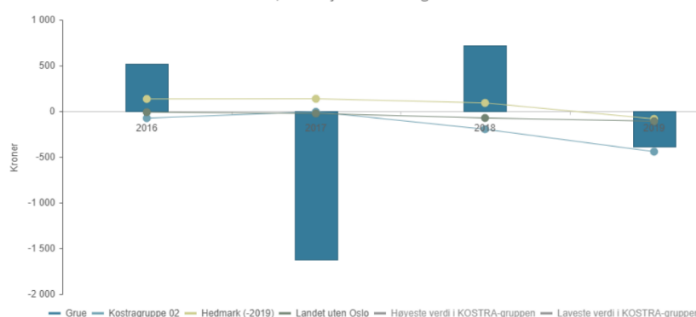

Våre verdier: REAL – raushet – engasjement – anerkjennelse - likeverd

Næring

Tjenesteområdet består av kommunal næringsvirksomhet, som i all vesentlighet gjelder kommuneskogen. I tillegg inngår også kantinedrift og utleie av bygg. Netto driftsutgifter varierer betydelig over de årene som er vist i figuren. Om årsaken kan ha sammenheng med feil kontering i regnskapet er et av forholdene vi ønsker å se nærmere på.

Netto driftsutgifter pr. innbygger til Næringsforv. og konsesjonskraft i

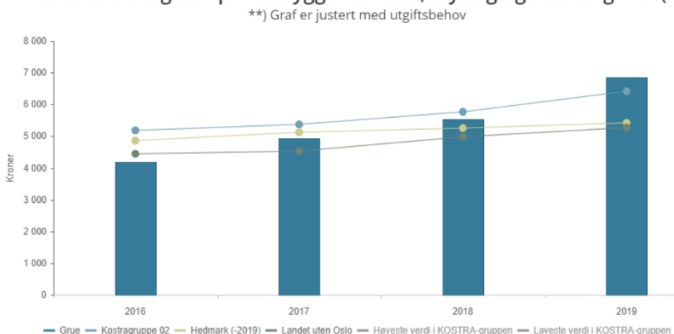

Figur 18

Administrasjon, styring, fellesutgifter

Innenfor administrasjon, styring og fellesutgifter har prioriteringen økt siden 2016, hvor utgiftene var de laveste blant sammenligningsgruppene i figuren til å være de høyeste. Hva som har bidratt til dette er forhold vi kommer tilbake til.

Netto driftsutgifter pr. innbygger til Adm, styring og fellesutgifter (B)

Figur 19

Samlet ressursbruk på tjenesteområdene

Den samlede ressursbruken på tjenesteområdene er nærmere redegjort for under kap. 4.3.1 Drift. Dette som en del av de økonomiske avviksforklaringene.

Del 3: Organisasjon

3.1 Internkontroll og tilsyn

I kommunelovens § 48 nr. 5 er det inntatt en bestemmelse at det i årsberetningen skal redegjøres for tiltak som er iverksatt og tiltak som planlegges iverksatt for å sikre betryggende kontroll i virksomheten. I tillegg til kontrollaktiviteter knyttet til gjennomføringen av konkrete oppgaver, aktiviteter og prosesser omfatter intern kontroll også virksomhetsovergrepene systemer og strukturer som fullmakter, fordeling av roller og ansvar i virksomheten, kompetanse, kultur og holdninger, mv.

Selv om enhetslederne har ansvaret for intern kontroll i virksomheten bidrar alle ansatte til intern kontroll i sitt daglige arbeid ved å gjennomføre sine oppgaver. En strukturert prosess for intern kontroll vil gi viktige bidrag til læring og forbedring i virksomheten.

Intern kontroll generelt og økonomisk intern kontroll er prosesser som er utformet for å gi en rimelig sikkerhet knyttet til måloppnåelse innenfor områder som:

- Målrettet og effektiv drift
- Pålitelig rapportering
- Overholdelse av lover og regler

Kommunedirektøren skal i henhold til kommunelovens § 23 påse at administrasjonen drives i samsvar med lover, forskrifter og overordnede instruksjoner, og at den er gjenstand for betryggende kontroll. Revisor skal også i henhold til revisjonsforskriftens § 3, 3. ledd kontrollere at den økonomiske internkontrollen er ordnet på en betryggende måte og med forsvarlig kontroll.

Grue kommune arbeider mye med intern kontroll. Det er bl.a. utarbeidet et eget dokument som omhandler kvalitetsarbeidet i kommunen herunder arbeid risiko- og sårbarhetsanalyser: «Beskrivelse av system for Risikobasert virksomhetsstyring/Kvalitetssystem i Grue».

Dokumentet oppsummerer status på samtlige sektorovergrepene dokumenter – herunder delegasjonsreglement, administrative fullmakter til kommunedirektøren, arbeids-giverstrategi, økonomi- og finansreglement, anskaffelsesreglement, personalhåndbok, arbeidsreglement, kompetanseutviklingsplan, IA-plan, etiske retningslinjer, HMS, Krise og beredskap, arkivplan og dokumenthåndtering, datasikkerhet og personvern med mer.

Økonomireglementet er sentralt i internkontrollaktivitetene. Hovedmålet med økonomireglementet er å legge til rette for en god økonomistyring og en effektiv økonomiforvaltning i kommunen basert på prinsippene om mål- og rammestyring.

Våre verdier: REAL – raushet – engasjement – anerkjennelse - likeverd

Økonomireglementet har følgende formål:

- Å bidra til en effektiv og forsvarlig økonomiforvaltning i kommunen
- Å bidra til en bedre økonomistyring
- Å gi de folkevalgte et tilfredsstillende beslutningsgrunnlag
- Å hindre misligheter - internkontroll

Reglementet skal videre bidra til å dokumentere hovedelementene i viktige økonomirutiner innenfor blant annet kjøp av varer og tjenester, bygg- og anleggsprosjekter med mer. Eget reglement for finansforvaltning er utarbeidet. Økonomireglementet gir rammer for hvordan kommunens ansatte skal opptre i økonomiforvaltningen. Fakturakontroll, attestasjon og anvisning skjer gjennom fullmakter i elektroniske systemer.

Kontrollrutinene i alle ledd er bygd opp slik at ingen ansatte skal utføre alle funksjoner i arbeidsprosess uten kontroll fra en overordnet eller personer med andre myndigheter. Økonomirutinene er bygd opp slik at tilgangskontroller, attestasjonsfullmakter og anvisningsmyndighet i de elektroniske systemer ajourføres jevnlig for å redusere risiko for feil og samtidig bygge kontroll omkring rutinene for å oppfylle kravene til god kommunal regnskaps-skikk.

Kommunen benytter det elektroniske kvalitetssystemet KF kvalitetssystem, som er levert av kommuneforlaget. Det er et web-basert ledelsesverktøy for kvalitetsstyring der alle styrende dokumenter, prosedyrer, avvik og risikostyring kan forvaltes. Enhetenes interne kontroll gjennomføres som kontroll av om styrende dokument og prosedyrer følges som forutsatt.

For at dette skal gi mening må dokumentene være oppdatert og må revideres i henhold til relevante tidsperioder. All historikk om dokumenter og avvik blir ivaretatt. Avvik skal meldes i KF, og behov for korrigerende tiltak skal vurderes/iverksettes av enhetsleder. Dersom det ikke følges opp av enhetsleder, vil kommunalsjefer og til slutt rådmann motta avviket for oppfølging.

Tilsyn

Tabell 14 viser eksterne systemtilsyn som har vært utført/har påvirket vårt arbeid i 2019. Avvik innebærer lovbrudd. Merknader er ikke lovbrudd, men er anbefalinger om at det bør gjennomføres forbedringer.

Våre verdier: REAL – raushet – engasjement – anerkjennelse - likeverd

Tilsynsmyndighet	Tilsyn utført	Resultat av tilsyn	Status for tilsynsavvik pr 31.12.19
Fylkesmannen			
Tilsyn med kommunal beredskapsplikt	11. og 16.12.19	Noen avvik	Frist for å lukke 13.03.20
Nasjonalt tilsyn innen oppvekst; forvaltningskompetanse og tilsyn med skolens arbeid med elevenes utbytte av opplæringen	17. og 18.04.18	Noen avvik	Avvik lukket 22.05.19 pga sein tilbakemelding til Fylkesmannen
Mattilsynet			
Omsorgsboliger kjøkken	11.06.19	Internkontroll avvik	Avvik lukket
Sykehjemmet postkjøkken 1. og 2.etg	11.06.19	Internkontroll avvik	Avvik lukket
EL-tilsyn			
Alle bygg	Årlige stikkprøver	Enkelte avvik	Utbedres fortløpende
Gromungen barnehage	15.10.19	Avvik på internkontroll jf. IK-HMS §4	Avvik utbedret, men ikke svar enda fra Eidsiva
Arbeidstilsynet			
Hjemmebaserte tjenester	12.06.19	Avvik omhandlet risiko-vurdering og tiltak tilknyttet alenearbeid ihht AML §§3-1 første ledd og 4-1 tredje ledd, forskrift om organisering, ledelse og medvirkning	Avvik lukket 27.09.19
Kartverket	Våren 2019	Matrikkelloven – ingen vesentlige avvik	Svar sendt inn 20.06.19

Tabell 14

3.2 Klima og miljø

Delmål 1 Klimaprogrammet

Det er fattet politisk vedtak på hvordan energi- og klimaplanen skal følges opp. Det er ikke prioritert å bevilge spesielle midler til administrativ oppfølging. Arbeidet med planen må derfor integreres i administrasjonens løpende oppgaver noe som gjør prioriteringen av dette mere sårbart og vanskelig.

Delmål 2 Landbrukssektoren

- Alle som søker produksjonstilskudd skal ha utarbeidet gjødselplan og sprøytejournal. Gjødselplanen skal utarbeides årlig, og sprøytejournal skal oppdateres etter hver gang man benytter plantevernmidler, det skal før man benytter plantevernmidler gjøres en vurdering om det er andre tiltak enn bruk av plantevernmidler man kan benytte for å bekjempe skadegjørere. Disse vurderingen skal redegjøres for skriftlig i sprøytejournalen. Dette bidrar til å optimalisere gjødselbruken, unngå avrenning og tap av næringsstoffer. I tillegg vil redusert bruk av plantevernmidler i sammen med de øvrige tiltakene være gunstig for å redusere klimautslipp fra jordbruket.
- Flere brukere benytter seg av presisjonsgjødsling. Det kjøres etter GPS og tilføres riktig gjødsel i forhold til jordsmonnstype og næringsbehov.

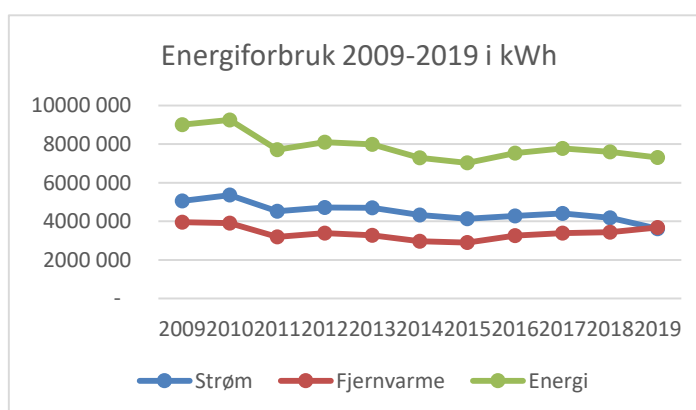
Våre verdier: REAL – raushet – engasjement – anerkjennelse - likeverd

- Regionale miljøtiltak i jordbruket gjennomføres i Grue ihht. nasjonale mål og virkemidler. Ordningen består av mange forskjellige miljøtiltak for å hindre avrenning og klimautslipp fra jordbruket. Som f.eks. redusert jordarbeiding for å redusere avrenning og ordning med raskere nedmolding av husdyrgjødsel for å unngå tap av næringsstoffer.
- Klimatilskuddene (gjødsling av skog, tettere planting/suppleringsplanting) ble godt utnyttet i Grue i 2019. Det ble gjødslet 2833 daa hovedsakelig eldre furuskog. Det ble utført bra med nyplanting, 2529 daa, og suppleringsplanta veldig mye, hele 100.410 planter. Til sammen ble det utbetalt 1.000.000,- kr i klimatilskudd til skogeiere i Grue. Ungskogpleieaktiviteten var også god med 6115 daa. Det ble markberedt 1037 daa. Til sammen ble det utbetalt ca. 980.000 kr til skogeierne i NMSK-tilskudd for utført ungsogpleie og markberedning. Aktiv skogskjøtsel, som ungsogpleie, gjødsling, planting og suppleringsplanting er gode klimatiltak som fører til at vi får tettere foryngelser, god tetthet i skogen, økt opptak av CO₂ og større binding av karbon.

Delmål 3 Stasjonær energibruk og enøk i bygg og prosessindustri

Eiendomsenheten i Grue kommune startet arbeidene med økt fokus på Energioppfølging og ENØK-tiltak i 2010. Som vist i tabellen nedenfor, fikk dette en umiddelbar virkning. Tabellen viser et forbruk i kWh fordelt på strøm og fjernvarme, og at dette samlet gikk ned med 23.3% i perioden. Når det gjelder den økonomiske innsparingen viser dette en nedgang i kostnader fra 9 mill kroner til 7,3 mill kroner. De viktigste grep som ble gjort var økt overvåking og årlige øremerkede investeringer i ENØK-tiltak på kr. 1mill kroner.

De kommunale målene for reduksjon av energiforbruk har vært på 2% - Dette målet er oppnådd. Skal kommunen fortsatt ha et mål om 2% reduksjon av forbruk, krever dette at vi viderefører fokus på oppfølging, men at det også blir satt av midler til ENØK-tiltak.

Figur 20

Vi kan lese ut av tabellen en tendens til økning i forbruk av fjernvarme de siste 5 år. Noe av dette skyldes at varmeanlegget i Gruehallen skulle vært skiftet, og at det i dag ikke lenger kan kjøre automatisk. Det er viktig at kommunen fortsetter arbeidet med å få ned forbruk, men den økonomiske siden av saken er styrt av priser på kWh, som igjen er styrt av værforhold, temperatur og hva som skjer i verden.

Delmål 4 Transportsektoren

- Gang- og sykkelveg fra Bryn til Kirkenær har vært planlagt påbegynt i en lengre periode, men blitt utsatt til fordel for andre prosjekt som vegvesenet har som høyere prioritet. Det er nå igangsatt anbudsprosess på dette prosjektet med forventet oppstart våren 2020.
- Det ble i 2019 montert opp fem fjørbelastede vegbommer på fire av de kommunale veiene i Grue. Tiltaket ble gjennomført for å redusere utslipp til luft ved at de kommunale snøbrøytere og renovasjonsbilene kunne kjøre igjennom, istedenfor å måtte snu og kjøre rundt på strekninger der de kommunale vegene hadde fysiske hindringer.
- Kommunal veg har over flere år jobbet med å få byttet ut lampene på gatelysene for å redusere energibruken. Det er bevilget investeringsmidler for å gjennomføre prosjektet. Det ble byttet ut 285 HQL-armaturer til LED. De nye armaturene bruker ca. 45W og det vil si ca. 100W mindre enn de gamle lampene, de fleste ble etter leverandørens anbefaling satt ned til 50% på natta, de bruker da bare fra ca. 18 – 25 W litt avhengig av type lampe. Lampene i 8 m master bruker mer energi enn de 5 m mastene. Alle lampene er programmert til å lyse med 80% av maks også på kveld og morgen for at lampene skal vare lengre.
- Det er viktig at Grue kommune i fremtiden bevilger investeringsmidler til å gjennomføre tiltak som vil føre til redusert klima og miljøutslipp på kommunal veg og i transportsektoren i kommunen.

Våre verdier: REAL – raushet – engasjement – anerkjennelse - likeverd

3.3 Felles verdier

Felles verdier		Kjennetegn for våre handlinger:
R	Raushet	Våre handlinger og holdninger som tjenesteytere og kollegaer bygger på samarbeid, toleranse og aksept. Vi har tillit til enkeltmennesket, fremmer kreativitet og møter nye forslag, løsninger og innspill med et åpent sinn, er imøtekommande og tar innbyggerne på alvor. Raushet handler om å dele kunnskap og erfaringer, og gi støtte til både den som lykkes og den som feiler.
E	Engasjement	Vi utfører vårt arbeid med glede og begeistring for det vi som individ og gruppe kan forme av positiv utvikling for kommunens innbyggere og det kollegiale fellesskap. Humor og glede er kjennetegn i vår organisasjon. Vi er stolte av en livskraftig og levende kommune og er ambassadører for dette i våre handlinger og ord!
A	Anerkjennelse	Vi erkjenner det fundamentale behovet for å bli akseptert og respektert som menneske. Dette betyr at alle blir sett, hørt og får bekreftelser og tilbakemeldinger.
L	Likeverd	Alle, uansett bakgrunn, skal ha de samme muligheter og rettigheter og skal møtes med respekt. Vi stimulerer forskjellighet som ressurs. Likeverd betyr rett (og plikt) til å medvirke og bidra fra sitt ståsted.

Tabell 15

(vedtatt i kommunestyret 22.11.2011)

3.4 Etisk standard i virksomheten

Grue kommune har egne vedtatte etiske retningslinjer. Disse er å finne i personalhåndboka og er som følger:

- Grue kommune legger stor vekt på redelighet, ærlighet og åpenhet i all sin virksomhet. Både folkevalgte og ansatte har ansvar for å etterleve dette prinsippet. Som forvalter av samfunnets fellesmidler stilles det spesielt høye krav til den enkelte medarbeiders etiske holdninger i sin virksomhet for kommunen. Alle plikter lojalt å overholde de lover, forskrifter og reglementer som gjelder for kommunens virksomhet. Dette innebærer også at alle forholder seg lojalt til vedtak som er truffet.

Våre verdier: REAL – raushet – engasjement – anerkjennelse - likeverd

- Medarbeiderne skal være seg bevisste at de danner grunnlaget for innbyggernes tillit og holdning til kommunen. De skal derfor ta aktiv avstand fra og bekjempe enhver uetisk forvaltningspraksis.
- Folkevalgte og ansatte skal unngå personlige fordeler av en art som kan påvirke, eller være egnet til å påvirke, handlinger, saksforberedelse eller vedtak. Dette gjelder likevel ikke gaver av ubetydelig verdi, så som reklamemateriell, blomster og lignende. Gaver omfatter ikke bare materiell gjenstander, men også andre fordeler, for eksempel i form av personlige rabatter ved kjøp av varer og tjenester.
- Ved tilbud om gaver og lignende som har et omfang som går ut over kommunens retningslinjer, skal nærmeste overordnede kontaktes. Mottatte gaver skal returneres avsender sammen med et brev som redegjør for kommunens regler om dette.
- Moderate former for gjestfrihet og representasjon hører med i samarbeidsforhold og informasjonsutveksling. Graden av slik oppmerksomhet må imidlertid ikke utvikles slik at den påvirker beslutningsprosessen, eller gi andre grunn til å tro det.
- Reiseutgifter i faglig sammenheng skal dekkes av kommunen. Unntak fra dette prinsippet kan bare skje etter særskilte vedtak.
- Kommunens folkevalgte og ansatte skal unngå å komme i situasjoner som kan medføre konflikt mellom kommunens interesser og personlige interesser. Dette kan også gjelde tilfeller som ikke rammes av forvaltningslovens habilitetsbestemmelser. Dersom personlige interesser kan påvirke avgjørelsen i en sak en har faglig ansvar for eller forøvrig deltar i behandlingen av, skal en ta dette opp med overordnede.
 - Eksempler på slike mulige interessekonflikter kan være:
 - Forretningsmessige forhold til tidligere arbeidsgiver eller arbeidskolleger.
 - Lønnet bierverv som kan påvirke ens arbeid i kommunen.
 - Engasjement i interesseorganisasjon eller politisk virksomhet som berører forhold som den enkelte arbeider med i kommunen.
 - Personlige økonomiske interesser som kan føre til at vedkommende medarbeider kommer i en konkurransesituasjon eller lojalitetskonflikt i forhold til kommunens virksomhet.
 - Familiære og andre nære sosiale forbindelser.
- Bruk av kommunens maskiner, både eiet og leid, biler og annet utstyr kan bare skje i samsvar med fastsatte retningslinjer
- Fortrolige opplysninger som mottas i forbindelse med behandling av saker i kommunen, må respekteres og ikke brukes til personlig vinning. All informasjon som gis i forbindelse med virksomhet for kommunen, skal være korrekt og pålitelig og ikke med hensikt gis tvetydig formulering.

Våre verdier: REAL – raushet – engasjement – anerkjennelse - likeverd

- For administrative ledere i Grue kommune skal det føres en registrering av økonomiske interesser, styreverv o.l., på linje med det regelverk som gjelder for folkevalgte i Grue kommune. Registreringen omfatter kommunedirektøren, kommunedirektørens ledergruppe, enhetsledere, og ledere av forretningsbedrifter. Kommunedirektøren kan bestemme at fagansvarlige også skal omfattes av registreringen, herunder ansatte med sentrale innkjøpsfunksjoner.

Del 4: Økonomi og finans

4.1 Sammendrag - økonomisk situasjon pr 31.12.2019

For å bedømme kommunens økonomiske stilling har kommunedirektøren valgt å fokusere på de finansielle måltallene. Status og utvikling (over tid) på finansielle måltall gir et godt bilde av den økonomiske situasjonen – slik det er stilt krav om i Kommunelovens paragraf 48 nr 5. Den sier at det i årsberetningen skal gis opplysninger som er viktige for å bedømme kommunens økonomiske stilling. For nærmere redegjørelser se kapittel 4.2.

4.1.1 Status pr. 31.12.19

De økonomiske nøkkeltallene for Grue kommune har vært lavere enn anbefalt nivå de siste årene. Det er også tilfelle i 2019, samtidig som kostnadsveksten i egen tjenesteproduksjon er et alvorlig varsel om en utvikling i feil retning.

- Hovedindikatoren for økonomisk balanse i kommunesektoren, **netto driftsresultat**, er i 2019 på 0,4 % av sum driftsinntekter. For 2018 var tilsvarende tall 1,9 %. I følge foreløpige regnskapstall fra kommunene er dette under i forhold til landsgjennomsnittet (uten Oslo) på 1,2 % og litt over sammenlignbare kommuner (KG2 med 0,3 %).
- Grue har **lånegjeld** sammenlignet med de fleste andre kommunene sånn «midt på treet», men lavere enn kommuner fra Kommunegruppe 2. Lånegjeld kan måles på ulike måter, men per 2019 er netto lånegjeld¹ i Grue kr. 81 079 pr innbygger. Landet u/Oslo har kr. 78 955 pr innbygger, Hedmark kr. 80 873 pr innbygger og KG2 kr. 82.898 pr innbygger. Mindre lånegjelden gir kommunen mulighet til å bruke mer ressurser på de kommunale tjenestene eller avsette til fondsoppbygging. Det som trekker i motsatt retningen er at kommunen generelt har lavere inntekter.
- Kommunen har svak **likviditet**, noe som kjennetegnes gjennom dårlig buffer (disposisjonsfond). Selv om likviditeten fortsatt er presset, har man ikke hatt behov for å ta i bruk trekkrettigheten (likviditetslån) på kr 40 mill i 2019. Inndekkingen av tidligere års merforbruk og at kommunen begynner å bygge opp litt fond tilsier et redusert behov for likviditetslån. Så på dette området har utviklingen gått i en positiv retning, med unntak av siste avlagte regnskapsår.

Alt i alt har 2019 vært et år der den positive økonomiske utviklingen synes å stoppe opp. Opparbeidet underskudd tidligere år er i sin helhet dekket inn, men et negativt brutto driftsresultat gir ingen mulighet for å avsette midler i henhold til budsjettet. Driftsutgiftene øker mer enn økningen i inntektene, og dette er en situasjon som må følges svært nøye gjennom 2020. Disposisjonsfondet er på ca. 10,2 millioner kroner. Dette

¹ Kilde SSBs Statistikkbank - tabell 12137

Våre verdier: REAL – raushet – engasjement – anerkjennelse - likeverd

inkluderer avsetning av 2018 resultatet. **Disposisjonsfondet** burde vært minimum på mellom 3-5 % av driftsinntektene noe som tilsvarer 12,7-21,2 mill for Grue kommune. For 2019 er disposisjonsfondet bare på 2,4 % av driftsinntektene en økning med 1,1% poeng som stammer fra resultat 2018. Grue kommune har en svært sårbar økonomi og tilnærmet ingen buffer.

Grue avla et regnskapsmessig resultat i balanse (kr 0). De viktigste faktorene bak dette resultatet var:

- 9,6 mill kroner i merutgifter på tjenesteproduksjon (skjema 1B) – se også side 42 «avvik på tjenestekområdene»
- 7,4 mill kroner i mindreutgifter til avsetning disposisjonsfond
- 2,2 mill kroner i merinntekter på skatt/inntektsutjevning
- 2,2 mill kroner i mindre finansutgifter
- 3,2 mill kroner i mindreinntekter på vertskommune- og integreringstilskudd

Netto driftsresultat ble ca. 1,5 mill kroner. Dette er 7,4 millioner kroner svakere enn det som ble budsjettet, og derfor ikke mulig å avsette 12,5 millioner kroner til disposisjonsfond. Det har vært nødvendig å foreta strykninger i regnskapet jfr. strykingsbestemmelsene i regnskapsforskriftens § 9, hvor det da ble mulig å avsette kun kr. 4,9 mill.

4.2 Finansielle måltall

Ny kommunelov gir kommunene en plikt til å fastsette finansielle måltall for egen kommune, og intensjonen er at dette skal være et uttrykk for en lokal økonomisk politikk, der måltallene fungerer som lokale handlingsregler. I Grue kommune har økonomiske nøkkeltall blitt tatt inn i overordnet styringskort og ellers vært en del av budsjettarbeidet, men det er foreløpig ikke formelt vedtatt bestemte mål på disse. I praksis har imidlertid mål på de finansielle måltallene blitt satt etter de generelle anbefalingene fra teknisk beregningsutvalg (TBU). Menon Economics og Telemarksforskning har imidlertid i fellesskap på oppdrag for KS utviklet et økonomistyringsverktøy for norske kommuner som kan brukes til å sette mer presise finansielle måltall. Målsetningen med prosjektet er at norske kommuner skal få et individualisert hjelpemiddel til å sette langsiktige bærekraftige minimumsnivåer på netto driftsresultat og disposisjonsfond sett i lys av kommunens egen økonomiske situasjon, forventede inntekter og de risikofaktorene kommunen ellers er eksponert for.

Det gjøres oppmerksom på at tall i tabellene 16-19 kan avvike fra tallene som presenteres i KOSTRA. Dette skyldes at KOSTRA bruker såkalte «konserntall», hvor man slår tallene for kommunekassen sammen med kommunens andel i kommunale foretak, interkommunale selskaper og interkommunale samarbeid.

4.2.1 Måltall resultatgrad (netto driftsresultat) på 1,75%

Netto driftsresultat er hovedindikatoren for den økonomiske balansen i kommunesektoren. En resultatgrad utover 1,75 % vil fungere som en ekstra sikkerhet mot uforutsette økte utgifter og reduserte inntekter.

Måltallene i figur 16 er basert på regnskapsførte (ikke korrigerte) tall.

Under resultatgraden velger vi noen supplerende indikatorer fordi;

- regnskapsmessig mer eller mindreforbruk i tjenesteproduksjonen sier noe om kommunens evne til økonomistyring i tjenestene. Derfor er avvik i frie inntekter, finansposter og lignende holdt utenfor indikatoren
- nasjonale forhold påvirker ofte resultatene i kommunesektoren. Indikatoren sier dermed noe om hvor sterkt resultat man har ikke bare relativt til måltallet, men også relativt til de *andre kommunene*
- skatteinngangen i prosent av landsgjennomsnittet sier noe om Grue kommunes inntektsgrunnlag, og noe kommunen bør vurdere å ha som langsiktig mål om å øke dersom kommunen skal komme bort fra å være en lavinntektskommune.

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Resultatgrad (i % av driftsinntekter - regnskap)			-1,2	1,7	2,2	3,5	1,9	0,4
Budsj.avvik i tjenesteproduksjonen² avvik F100:393 ekskl VAR og inkl. avskrivn.			-7,8	2,3	-9,2	6,5	-6,4	-13,3
Netto driftsresultat rangering i kommunebarometeret					248	216	155	
Skatteinngang i % av landsgj.snitt³		72,3	71,1	73,4	73,5	70,6	72,9	72,9

Tabell 16

Kommunebarometeret startet med å rangere kommunene på netto driftsresultat fra 2016. Derfor ingen rangering i tabellen i tiden før dette. Pr skrivende stund har ikke Kommunebarometeret for 2020 (med 2019-regnskap) blitt publisert enda.

Resultatgraden (nto.dr. resultat) viser kommunens resultat etter at renter og avdrag er betalt, og er et uttrykk for hva kommunen har til disposisjon til investeringer og avsetninger. Lav resultatgrad (<1,75 %) over tid medfører reduserte rammer til drift, evt utsatte investeringer fordi lånebehovet ved investeringer øker.

Regnskapet er gjort opp med et positivt netto driftsresultat på 1,5 millioner kroner (0,4% av driftsinntektene). Dette er klart lavest av de siste fem årene. I løpet av de siste åtte årene har man nådd målet om mer enn 1,75 % i tre av disse. Men det som bidrar til

² Minustegn representerer merforbruk og tall er oppgitt i millioner

³ Det er ikke angitt noen farger (negative (røde) eller positive (grønne)) i tabellen da temaet ikke har vært gjenstand for administrative eller politiske diskusjoner om ønsket nivå

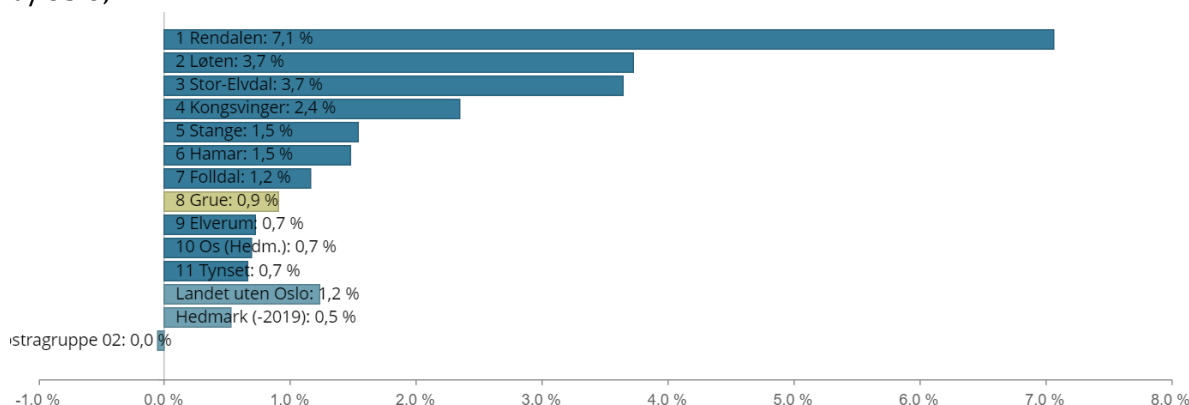

Våre verdier: REAL – raushet – engasjement – anerkjennelse - likeverd

«grønne» tall i resultatgraden (årene 2015 til 2018) skyldes at skatteinngangen på landsbasis har blitt høyere enn anslått i Statsbudsjettene. Det er således utenforliggende faktorer som har bidratt til et høyere netto driftsresultat enn hva som ville vært tilfelle med en skatteinngang som først anslått.

Et annet forhold som drar netto driftsresultat i riktig retning er kommunens relativt lave lånegjeld. Her er Grue blant de beste i fylket både når man måler netto lånegjeld⁴ pr innbygger, eller som andel av sum driftsinntekter.

Rangering av de beste kommunene i fylket, inkl snitt KG2, snitt Hedmark og snitt landet u/Oslo;

Figur 21

Utviklingstrekk for kommune-Norge – sett mot utviklingstrekk i Grue kommune

Alt i alt var 2019 et svakt år for brorparten av kommunene i Norge. KS' regnskapsundersøkelse for 2019 viser at den økonomiske situasjonen i kommunesektoren er presset. Driftsutgiftene øker mer enn driftsinntektene for tredje år på rad.

Pleie- og omsorgstjenesten øker mest med en utgiftsvekst (landbasis) på 6 prosent. Utgifter til barnehage og grunnskole øker også utover lønnsvekst. Dette har nok en sammenheng med innføring av lærernormen og bemanningsnormene (bemanning/pedagoger) som gir kommunene økte utgifter uten at dette er fullfinansiert fra staten. Utgiftene til sosiale tjenester går ned, noe som kan forklares av lavere utgifter til introduksjonsprogrammet. Det er dog økte utgifter til rusforebyggende arbeid.

Dersom vi ser på tilsvarende endringer i Grue kommune så har pleie- og omsorgstjenesten økt (andelsmessig) nesten dobbel så mye som landet. Landet har hatt en utgiftsvekst på 6 prosent, mens Grue har en vekst på 11,6 %. Dette er forhold som kommunedirektøren vil se nærmere på. Det er i rapporten ikke opplyst utgiftsveksten for

⁴ Målt som langsiktig gjeld (ekskl pensjonsforpliktelser) fratrukket totale utlån og ubrukte lånemidler

Våre verdier: REAL – raushet – engasjement – anerkjennelse - likeverd

barnehage- og skoletjenesten annet enn utover lønnsvekst. På disse tjenestene har Grue hatt en vekst i utgiftene fra 2018 til 2019 på 6,9 prosent på barnehage og 3,7 prosent på grunnskole-tjenesten. Man bør foreta beregninger for å se hva innføringen av de statlige normene betyr for Grue. Men det er urovekkende at utgiftsveksten har vært såpass høy når det er snakk om brukere i kommunen det stadig blir færre av.

4.2.2 Måltall lånegjeld («gjeldsgrad»)

Det er flere måter å måle kommunens lånegjeld på, og hensikten med kommunens finansielle måltall er å gi et uttrykk for kommune-kassens gjeldsbelastning. Justert lånegjeld tar sikte på å uttrykke netto gjeld som belaster kommune-kassa. Derfor er dette et gjeldsbegrep hvor investeringer som dekkes gjennom de kommunale gebyrene - (vann, avløp og renovasjon) og lån til videreutlån (startlån mv.) som dekkes av låntakerne – er tatt ut, samt noen andre korrigeringer. Kommunene har ulike måter å korrigere gjeldsgraden på, så i de tilfellene man skal sammenligne gjeldsutviklingen med andre kommuner må man bruke lik måte å beregne dette på. KOSTRA benytter uttrykket «netto lånegjeld» definert som langsiktig gjeld (eksklusive pensjonsforpliktelser) fratrukket totale utlån og ubrukte lånemidler.

Grue kommune har i sitt overordnede styringskort satt som en anbefaling å ha en «gjeldsgrad» (netto lånegjeld som uttrykt i avsnittet over) lavere enn 80 prosent.

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Netto lånegjeld, i % av driftsinntektene se egen definisjon	73,7	71,5	72,3	72,0	75,7	69,9	70,1	68,5
Lånefinansiering av investeringene⁵			82,9	80,6	79,6	0,0	78,8	63,9
Netto lånegjeld, i % av driftsinntektene Rangering i kommunebarometeret					384	314	278	

Tabell 17

Netto lånegjeld fremkommer slik:

Tall i hele tusen

	Pr 31.12.18	Pr 31.12.19
Langsiktig gjeld (ekskl pensjonsforpliktelser)	318 232	317 494
- ubrukte lånemidler	7 444	9 304
- totale utlån	16 536	17 636
Sum netto lånegjeld	294 252	290 554
Sum brutto driftsinntekter	419 799	424 085
Sum netto lånegjeld i % av brutto driftsinntekter	70,1	68,5

Tabell 18

4.2.3 Måltall økonomiske reserver

Kommunene bør ha tilstrekkelige reserver, og det vanligste måltallet for dette er størrelsen på kommunens disposisjonsfond. Likviditetstilgangen vil være en supplerende

⁵ Beregnet som bruk av lån minus utlån delt på sum investeringsutgifter (investeringer i anleggsmidler 2A)

Våre verdier: REAL – raushet – engasjement – anerkjennelse - likeverd

indikator som sier noe om kommunens tilgjengelighet på midler til å dekke kortsiktige forpliktelser. Kommunebarometeret, som utarbeides av Kommunal Rapport, er en samleindikator for kommunens totale økonomiske stilling. Den rangerer kommunens økonomiske indikatorer, og kan tjene som en oppsummering av den økonomiske temperaturen målt mot andre kommuner.

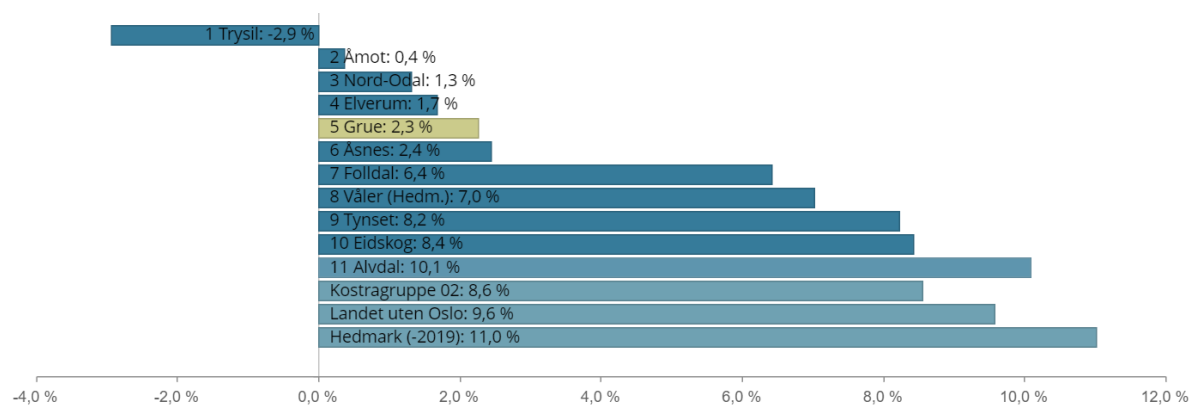
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Disposisjonsfond i % av driftsinntektene (Inkl siste års regnskapsm. mer-/mindreforbr.)	1,7	0,0	0,0	0,0	0,3	0,3	1,6	2,4
Likviditetsgrad 2 ⁶	0,5	0,1	0,1	0,2	0,1	0,4	0,8	0,6
Disposisjonsfond i % av driftsinntektene Rangering i kommunebarometeret					384	388	382	

Tabell 19

Disposisjonsfond

Kommunen bør ha tilstrekkelige økonomiske reserver, noe som er bakgrunnen for at dette måltallet bør utgjøre minimum 5 % av sum driftsinntekter (anbefalt av Fylkesmannen). For å ta hensyn til siste års regnskap bruker måltallet en definisjon som er lik disposisjonsfondet pr 31.12. pluss siste års regnskapsmessige mer- eller mindreforbruk.

Rangering av de svakeste kommunene i fylket, inkl snitt KG2, snitt Hedmark og snitt landet u/Oslo;

Figur 22

Fondets størrelse i prosent av sum driftsinntekter er gjengitt i tabell 19. Rangeringen i figuren over viser nivået det året Grue har den høyeste beholdningen i disse årene. Kommunen er særdeles sårbar i forhold til endringer i driftssituasjonen.

⁶ Aksjer og andeler + kasse og bank dividert på kortsiktig gjeld

Våre verdier: REAL – raushet – engasjement – anerkjennelse - likeverd

Likviditetsgrad 2

Likviditetsgrad 2 tar utgangspunkt i de mest likvide omløpsmidlene, samt markedsbaserte plasseringer som er klassifisert som omløpsmidler og som raskt kan omgjøres i kontanter. Nøkkeltallet bør være større enn 1, hvilket vil si at tilgjengelige midler fullt ut kan dekke kortsiktige forpliktelser. Selv om likviditeten gradvis er blitt styrket de 3-4 siste år (jfr. tabell 19), må man betrakte den som noe svak (1,1).

Likviditetsgrad 2 (tall i hele tusen)	pr 31.12.18	pr 31.12.19
Aksjer og andeler (markedsbaserte plasseringer)	216	220
Kasse, bank	37 492	29 709
Sum likviditet (A)	37 708	29 929
Kortsiktig gjeld (B)	47 870	47 632
Likviditetsgrad 2 (A/B)	0,8	0,6

Tabell 20

4.3 Regnskapsmessig resultat 2019

Regnskapsmessig mer/mindreforbruk viser om kommunen samlet har hatt budsjettmessig dekning for de utgiftene kommunen har hatt, uavhengig av hvordan dette er finansiert. Den viser også om kommunen samlet sett har hatt et overforbruk eller underforbruk i forhold til budsjett, ikke om budsjett/regnskap er gjort opp med en god økonomisk balanse. Det er viktig å skille dette fra netto driftsresultat som er målet på økonomisk balanse i kommunesektoren.

Grue kommune bokførte et regnskapsmessig resultat i balanse, men et netto driftsresultat som kun var på 1,5 mill kroner – eller 0,4 % av driftsinntektene.

4.3.1 Drift

Innledningsvis viser vi noen resultatbegreper fra økonomisk hovedoversikt siste sju år for å se variasjoner og trender sammen med noe støttende tilleggsinformasjon (kulepunkter) til disse. De økonomiske rammebetingelsene som kommunestyret har gitt kommunedirektøren gjennom sitt budsjettvedtak til utøvende tjenesteproduksjon er gjengitt i skjema 1B. For å tydeliggjøre avvik på selve tjenesteproduksjonen (uavhengig av organisering) har kommunedirektøren satt opp en oppstilling og forklaring under pkt. «avvik på tjenestoområdene» side 42.

Ved å se nærmere på de bakenforliggende forhold som har skapt de finansielle måltallene får man en bedre forståelse for ytre og indre påvirkninger. I de følgende oppstillingene på økonomiske måltall og indikatorer er det brukt data fra regnskapet både med og uten korrigeringer. De anbefalte måltallene bør i en vurdering av kommunens økonomiske stilling synliggjøres som korrigerte størrelser. I årsberetningen velger vi å benytte begge deler.

Korrigerte tallstørrelser benyttes for å ta temperaturen på den økonomiske stillingen i kommunen. For å få et riktig bilde av situasjonen må noen av måltallene vurderes på bakgrunn av utviklingen over tid, og da ser vi på denne kun for Grue kommunes del.

Våre verdier: REAL – raushet – engasjement – anerkjennelse - likeverd

Ukorrigerte tallstørrelser benyttes for å se hvordan utviklingen i Grue går mot andre kommuner eller grupper/sammenstillinger av flere kommuner, fylket og landet. Det finnes ikke noen felles database hvor man kan hente ut korrigerte indikatorer fra andre kommuner. Her benyttes data fra SSB og det som kommunene rapporterer inn til KOSTRA. Dette er ukorrigerte tall fra regnskapene.

Oversikt over - og utvikling i noen resultatbegreper

	R2019	JB2019	OB2019	R2018	R2017	R2016	R2015
Regnskapsmessig merforbruk(-)/mindreforbruk(+)	-	-	-	4 313	4 707	200	3 680
Brutto driftsresultat	-459	9 806	11 531	7 022	15 496	11 298	10 400
Netto driftsresultat	1 499	8 953	9 278	8 064	15 015	9 029	6 712
Netto driftsresultat i prosent av driftsinntektene	0,4	2,2	2,3	1,9	3,5	2,2	1,7

Tabell 21

- Regnskapsmessig mer-/mindreforbruk viser netto avvik mot vedtatt budsjett for alle poster i driftsregnskapet. Et merforbruk her krever inndekking senere år, mens mindreforbruk disponeres av kommunestyret.
- Resultatet for 2019 ble kr 0,- Budsjetterte avsetninger til disposisjonsfond er ikke gjennomført.
- Brutto driftsresultat viser hvor stor del av netto driftsinntekter som er disponible til renter og avdrag, avsetninger og evt egenfinansiering av investeringer. For 2019 var dette resultatet negativt, altså underskudd.
- Netto driftsresultat er et uttrykk for økonomisk handlefrihet og måles i resultatgrad, dvs netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter. Avsetning til fond, underskuddsdekning, og egenfinansiering av investeringer dekkes av netto driftsresultat. Lav resultatgrad (<1,75 %) over tid medfører reduserte rammer til drift, evt utsatte investeringer fordi lånebehovet ved investeringer øker.

Våre verdier: REAL – raushet – engasjement – anerkjennelse - likeverd

Sentrale poster - skjema 1A

	R2019	JB2019	OB2019	R2018
Skatt på inntekt og formue	108 099 596	103 627 000	103 627 000	105 990 551
Ordinært rammetilskudd	188 706 852	190 916 000	187 416 000	184 291 768
Skatt på eiendom	14 359 756	13 990 000	13 990 000	14 330 748
Andre direkte eller indirekte skatter	0	67 000	67 000	67 464
Andre generelle statstilskudd	11 413 439	14 513 000	16 713 000	15 630 264
Sum frie disponible inntekter	322 579 643	323 113 000	321 813 000	320 310 795
Renteinntekter og utbytte	1 124 105	697 000	697 000	1 474 936
Gevinst finansielle instrumenter (omløpsmidler)	3 917	0	0	-435
Renteutg.,provisjoner og andre finansutg.	6 938 849	7 629 624	9 029 624	7 437 491
Tap finansielle instrumenter (omløpsmidler)	12 498	0	0	7 320
Avdrag på lån	10 218 295	11 720 238	11 720 238	11 301 320
Netto finansinnt./utg.	-16 041 620	-18 652 862	-20 052 862	-17 271 629
Til dekning av tidligere regnsk.m. merforbruk	0	0	0	0
Til ubundne avsetninger	4 896 010	12 498 529	8 285 476	6 762 135
Til bundne avsetninger	2 633 927	256 000	256 000	4 042 666
Bruk av tidligere regnsk.m. mindreforbruk	4 213 053	4 213 053	0	4 706 659
Bruk av ubundne avsetninger	989 804	989 804	664 304	1 800 000
Bruk av bundne avsetninger	2 196 771	239 000	239 000	1 975 793
Netto avsetninger	-130 310	-7 312 672	-7 638 172	-2 322 349
Overført til investeringsregnskapet	1 368 615	1 640 000	1 640 000	1 528 930
Til fordeling drift (Sum skjema 1A)	305 039 098	295 507 466	292 481 966	299 187 887
Sum fordelt til drift (fra skjema 1B)	305 039 098	295 507 466	292 481 966	294 974 834
Regnskapsmessig mer/mindreforbruk	0	0	0	4 213 053

Tabell 22

Lavere frie inntekter enn budsjettert (-0,56mill). Regjeringen oppjusterte sitt skatteanslag i oktober for kommunene med 4,2 mrd kroner til 168,75 fra RNB og kommuneproposisjonen. Selv anslaget Staten presenterte i høst viste seg å være for lavt. Endelig skatteinngang på landsbasis endte på 170,12 mrd kroner. For Grue ble dette en merinntekt i forhold til opprinnelig og justert budsjett på nesten 4,5 mill kroner. På inntektsutjevningen ble mindreinntektene på ca. 2,3 mill kroner og skjønntilskudd på 0,2 mill kroner.

Regnskapstallene for eiendomsskatten kan tyde på at beregninger som er gjort for budsjettanslaget er satt for lavt. Eiendomsskatteinntektene for regnskapet 2018 og 2019 ligger på drøyt 14,3 mill kroner, snaut 0,4 mill kroner over budsjett.

Avvik på andre generelle statstilskudd knytter seg til integrerings- og vertskommune-tilskudd hvor det ikke er helt samsvar mellom det som ble lagt til grunn i budsjettet og de faktiske utbetalinger for bosatte flyktninger enslige mindreårige asylsøkere.

Lavere netto finansinntekter/utgifter handler om undervurdering av nivået på renteinntekter/utbytte, samt at renter og avdrag på lån ble lavere enn det som ble lagt til grunn i budsjettet. Dette har sammenheng med et faktisk rentenivå som ble noe lavere enn det som ble vurdert, samt at avdrag ble justert til minste tillatte avdragsbetaling.

Våre verdier: REAL – raushet – engasjement – anerkjennelse - likeverd

Lavere netto avsetninger med ca. 7,4 mill kroner har sin forklaring i at drift på tjenesteområdene ble langt verre enn både budsjettert og prognosert. Dette resulterte i at man ikke hadde tilstrekkelig med midler til å avsette til disposisjonsfondet, slik det var lagt opp til i budsjettet.

Enhetene – skjema 1B

	R2019	JB2019	OB2019	R2018
Strategisk område rådmann, politisk styring og stab	20 870 824	21 991 091	24 024 098	22 529 980
100 Rådmannen/kommunalsjefer m.m.	17 531 225	18 326 552	16 722 768	18 506 366
105 Reserverte bevilgninger	-7 074 745	-6 077 506	-2 356 962	-6 226 849
106 Politisk styring	3 026 808	2 485 619	2 485 619	3 060 154
120 Stab	7 357 536	7 256 326	7 172 673	7 190 309
Strategisk område helse og velferd	164 776 182	159 523 958	157 035 175	155 159 980
102 Kommunalsjef velferd	8 561 585	7 410 674	7 366 534	8 583 568
300 NAV	17 632 523	18 887 225	19 160 969	19 450 875
370 Tilrettelagte tjenester for voksne	46 239 406	44 572 161	43 318 963	38 979 566
401 Tildelingskontor	5 986 949	6 158 692	6 142 372	5 476 445
470 Institusjon	41 349 400	38 386 689	38 269 695	39 850 929
471 Hjemmetjenester	26 516 604	26 801 410	25 922 714	25 668 077
475 Omsorgsboliger	18 489 716	17 307 107	16 853 928	17 150 521
Strategisk område oppvekst	90 112 604	86 016 545	85 563 642	88 691 749
101 Kommunalsjef oppvekst	24 214 728	24 183 833	24 158 648	24 468 516
200 Grue barne- og ungdomsskole	41 681 564	37 430 460	37 191 321	39 179 505
201 Gromungen barnehage	4 741 809	4 900 297	4 861 895	5 436 106
202 Solungen barnehage	8 580 606	8 259 407	8 216 418	8 132 616
203 Kulturskole	1 639 620	1 666 570	1 630 956	1 645 507
400 Barn og unge	9 254 276	9 575 978	9 504 404	9 829 499
Strategisk område samfunn og næring	29 279 425	28 113 760	25 996 939	28 592 961
601 Eiendom	8 918 825	8 412 427	6 602 791	8 318 272
602 Servicetorg, kultur, IKT	11 913 674	12 306 680	12 176 175	11 277 974
610 Landbruk, teknisk, skogen	8 446 927	7 394 653	7 217 973	8 996 716
Finans	62	-137 888	-137 888	164
Finans	62	-137 888	-137 888	164
TOTALT	305 039 098	295 507 466	292 481 966	294 974 834
Avvik mot justert ramme totalt		9 672 299		

Tabell 23

Netto har enhetene (ekskl. finans) et merforbruk på nesten 9,7 mill kroner mot justert budsjett. Men det er noen områder som har større avvik enn andre, slik som Politisk styring, Grue barne- og ungdomsskole, kommuneskogen, institusjon, heldøgns bemannede omsorgsboliger, tilrettelagte tjenester og kommunalsjef velferd. Nav, felles tjenester, servicetorg, kultur, IKT og Rådmann/ kommunalsjef har positive avvik av en viss størrelse.

Avvik på tjenesteområdene

Det er utfordrende å se hvilke tjenesteområder som har avvik basert på organisasjonsstrukturen i budsjettet/regnskapet, da disse griper over flere

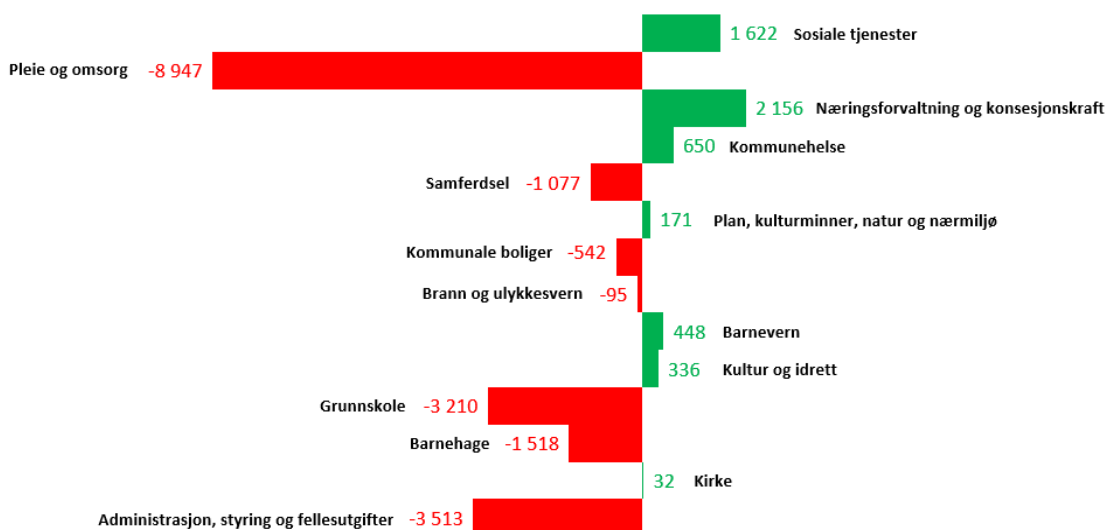

Våre verdier: REAL – raushet – engasjement – anerkjennelse - likeverd

gruppeansvarsområder (jfr. oppstilling av skjema 1B). Oppstillingen viser et avvik mot justert budsjett på i alt 9,7 millioner kroner.

Dersom vi skalerer bort organisasjonsoppstillingen og måler avvikene kun på tjenestenivå får vi et totalt avvik på ca. 13,4 millioner kroner. Denne måten å stille opp avviket på tydeliggjør kommunens evne/manglende evne til økonomistyring. Dette er faktorer som kommunen selv internt kan påvirke.

Avvik målt i hele tusen pr tjenesteområde

Figur 23

Årsaken til at avviket samlet sett for denne tjenesteproduksjonen avviker fra oppstillingen i 1B skjema med kr. 3,8 mill kroner skyldes;

- 1 mill kroner av disse tjenestene er ført på Gruppeansvar 900 (Skjema 1A)
 - Gjelder avskrivninger, andre statlige overføringer, avsetning/bruk av fond, rente-inntekter/utgifter og utbytte
- 2,8 mill kroner er tjenester på VAR-områder (som er selvfinansiert), samt skatteinntekter, premieavvik og amortisering

Øvrige avviksforklaringer

- Sosiale tjenester: Kommunen fikk et positivt avvik på dette tjenesteområdet som skyldes mindre utgifter til økonomisk sosialhjelp.
- Pleie og omsorg: Merforbruket er sammensatt, men oppsummeres med de største avvikene slik;
 - Lønn med 5 mill kroner
 - Mat, drikke, bevertning med 1,2 mill kroner
 - Annet forbruksmateriell med 0,5 mill kroner

Våre verdier: REAL – raushet – engasjement – anerkjennelse - likeverd

- Kjøp av brukertjenester til Grp-ansvarsområdet Tilrettelagte tjenester for voksne med 2,7 mill kroner
- Leie/leasing av transportmidler med 0,3 mill kroner
- Service/driftsavtaler og vedlikehold med 0,4 mill kroner
- Mindreinntekt på konto «Reserverte bevilgninger» som trolig er et salderingstiltak som ikke er realisert på 2,1 mill kroner
- Avsetning til bundne fond på 0,9 mill kroner
- Merinntekter sykelønnsrefusjoner med 2,6 mill kroner
- Merinntekter bruk av fond med 0,4 mill kroner
- Næringsforvaltning: Det positive avviket har sammenheng med tilskuddsmidler pålydende kr. 1,5 mill kroner knyttet til bredbåndsutbyggingen. Denne inntekten er bokført på KOSTRA-funksjon 325 Tilrettelegging og bistand for næringslivet. Overføring av tilskuddsmidlene til Telenor Norge AS er derimot ført på KOSTRA-funksjon 285 Tjenester utenfor ordinært kommunalt ansvarsområde. I tillegg mindreutgifter av tilskuddsmidler til Grue Frivilligsentral. Utgiften skulle ha vært ført på KOSTRA-funksjon 385 Andre kulturaktiviteter og tilskudd til andres kulturbygg (tjenesteområdet kultur og idrett).
- Kommunehelse: Mindreutgifter til diagnose, behandling og rehabilitering på Kommunalsjef velferd sitt ansvarsområde.
- Samferdsel: Merforbruk på vedlikehold av det kommunale veinettet.
- Kommunale boliger: Merforbruk på kommunalt disponerte boliger på Gruppeansvarsområde «Eiendom» med 0,3 mill kroner, Gruppeansvarsområde «NAV» med 0,1 mill kroner samt bistand til etablering og opprettholdelse av egen bolig på Gruppeansvarsområde «Økonomiavdelingen» med 0,1 mill kroner.
- Barnevern: Mindreutgifter til drift, administrering og saksbehandling. På tiltakssiden har barnevernet levert i tråd med budsjettet.
- Grunnskole: Grunnskoleundervisningen (F202) har et merforbruk i forhold til budsjett med drøyt 2 millioner kroner. Dette består av merutgifter på Grue barne- og ungdomsskole med 3,9 mill kroner og merinntekter gjeste-elever på Kommunalsjef oppvekst-området med 0,4 mill og mindreutgifter til Solør Montessori skole med 0,5 mill kroner. For Grue Barne- og ungdomsskole er merforbruket høyere lønnskostnader (inkludert vikarer og andre godtgjørelser) på ca. 2,1 mill kroner samt merutgifter til opplæring, inventar og utstyr og overføringer til andre på ca. 1,8 mill kroner. Det er budsjettert med lønnsutgifter på områdene Tilrettelagte tjenester for voksne, institusjon, hjemmetjenester og omsorgsboliger med godt over 0,8 millioner kroner som det ikke er utgiftsført noe på. Det bør sjekkes om disse budsjetteringene er foretatt på rett KOSTRA-funksjon.
- Voksenopplæringen har et merforbruk på 0,8 millioner kroner, mens skolefritid og skoleskyss/skolelokaler til sammen har merforbruk på 0,3 mill kroner.
- Barnehage: Merforbruket er i hovedsak knyttet til kjøp av plasser til egne barn i andre kommuner samt kjøp av private barnehageplasser i egen kommune med til sammen

Våre verdier: REAL – raushet – engasjement – anerkjennelse - likeverd

1,2 mill kroner. I tillegg merforbruk til styrket barnehage tilbud (egne + private barnehager) med til sammen 0,3 mill kroner.

- Administrasjon, styring og fellesutgifter: Som omtalt på tjenesteområdet «Næringsforvaltning» ble overføringsutgiftene – kr. 1,5 mill - knyttet til bredbåndsutbyggingen til Telenor Norge AS utgiftsført på F285 som tilhører dette området. I tillegg er det merutgifter på Politisk styring og kontrollorganer med 0,5 mill kroner, Administrasjon med 0,4 mill kroner og administrasjonslokaler med 0,4 mill kroner. Til slutt mindreinntekter på vertskommunetilskudd med 0,8 mill kroner.

Omstillingspotensial

I tabell 24 har vi gjengitt netto driftsutgifter pr tjenesteområde målt mot laveste kommune i KOSTRA-gruppe 2 og gjennomsnitt KOSTRA-gruppe 2. Samme tabell viser også hvor stort teoretisk omstillingspotensiale Grue kommune har målt mot gjennomsnitt KOSTRA-gruppe 2. Summeres netto driftsutgifter for de tjenesteområdene som er stilt opp i tabellen så prioriteres tjenester på de områdene vi ligger høyere er det 12,2 millioner kroner å hente. Tabellen vises for å synliggjøre områder som **kan** være gjenstand for effektivisering.

Oversikten kan være et utgangspunkt for å gjøre nøyere analyser om årsak til disse resultatene. Det er dog et tankekors at man avdekker til dels store avvik på ressursbruk på noen tjenesteområder mål mot budsjett, samtidig som tabell 24 viser et potensial som er langt lavere. Kan det være slik at ambisjonene som ligger i budsjettet er satt for høyt? Samtidig skal man også være klar over at ved å sammenligne mot lavest kommune i gruppa gir dette et omstillingspotensial på mange millioner. Det er uten tvil grunn til å gå nøyere gjennom ressursbruken for å analysere forholdene nærmere.

Tjenesteområder	Grue	Lavest i KOSTRA gruppen	NOK	Gj.sn. KG2	Teoretisk omst.potensial mot KG2
Grunnskole	15 364	Rindal	12 820	15 851	-2,2
Pleie og omsorg	20 554	Rennesøy (-2019)	13 873	19 358	5,5
Barnevern	3 274	Hemne (-2019)	-928	2 324	4,4
Barnehage	9 706	Bjugn (-2019)	7 329	9 634	0,3
Kommunehelse	2 065	Sokndal	1 801	3 219	-5,3
Sosiale tjenester	3 742	Gaular (-2019)	968	3 236	2,3
Kultur og idrett	1 412	Selje (-2019)	535	2 682	-5,9
Plan, kulturminner, natur/nærmiljø	392	Stor-Elvdal	-322	864	-2,2
Adm, styring og fellesutgifter	6 850	Sør-Fron	3 989	6 415	2,0
Brann og ulykkesvern	1 061	Gaular (-2019)	643	1 183	-0,6
Kommunale boliger	-482	Skjåk	-1 715	-134	-1,6
Samferdsel	1 056	Hvaler	260	1 807	-3,5
Næringsforv. og konsesjonskraft	-389	Skjåk	-5 978	-442	0,2
Kirke	864	Overhalla	593	1 020	-0,7

Tabell 24

Våre verdier: REAL – raushet – engasjement – anerkjennelse - likeverd

Hovedoversikt drift

	R2019	JB2019	OB2019	R2018
Brukerbetalinger	12 205 045	12 201 000	12 201 000	12 145 754
Andre salgs- og leieinntekter	40 774 984	39 711 756	40 211 756	38 148 075
Overføringer med krav til motytelse	48 355 708	33 764 371	33 764 371	49 099 658
Rammetilskudd	188 706 852	190 916 000	187 416 000	184 291 768
Andre statlige overføringer	11 413 439	14 513 000	16 713 000	15 630 264
Andre overføringer	169 290	25 000	25 000	94 750
Skatt på inntekt og formue	108 099 596	103 627 000	103 627 000	105 990 551
Eiendomsskatt	14 359 756	13 990 000	13 990 000	14 330 748
Andre direkte og indirekte skatter	0	67 000	67 000	67 464
Sum driftsinntekter	424 084 670	408 815 127	408 015 127	419 799 032
Lønnsutgifter	208 957 094	199 142 108	194 221 664	202 935 248
Sosiale utgifter	51 397 837	51 080 556	51 080 556	50 551 210
Kjøp av varer og tjenester (egenproduksjon)	53 050 654	48 051 121	46 791 121	50 767 109
Kjøp av tjenester (erstatte egenproduksjon)	70 807 659	66 959 008	66 959 008	68 312 901
Overføringer	25 661 160	19 006 348	22 661 292	24 791 734
Avskrivninger	17 999 512	17 662 112	17 662 112	18 309 476
Fordelte utgifter	-3 330 278	-2 891 660	-2 891 660	-2 890 814
Sum driftsutgifter	424 543 637	399 009 593	396 484 093	412 776 863
Brutto driftsresultat	-458 967	9 805 534	11 531 034	7 022 169
<u>Finansinntekter</u>				
Renteinntekter og utbytte	1 124 105	697 000	697 000	1 474 936
Gevinst på finansielle instrumenter (omløpsm.)	3 917	0	0	-435
Mottatte avdrag på utlån	0	0	0	4 316
Sum eksterne finansinntekter	1 128 022	697 000	697 000	1 478 818
<u>Finansutgifter</u>				
Renteutgifter og låneomkostninger	6 938 849	7 629 624	9 029 624	7 437 491
Tap på finansielle instrumenter (omløpsmidler)	12 498	0	0	7 320
Avdrag på lån	10 218 295	11 720 238	11 720 238	11 301 320
Utlån	0	0	0	0
Sum eksterne finansutgifter	17 169 643	19 349 862	20 749 862	18 746 131
Resultat eksterne finanstransaksjoner	-16 041 620	-18 652 862	-20 052 862	-17 267 313
Motpost avskrivninger	17 999 512	17 800 000	17 800 000	18 309 476
Netto driftsresultat	1 498 925	8 952 672	9 278 172	8 064 332
<u>Interne finanstransaksjoner</u>				
Bruk av tidligere års regnsk.m. mindreforbr.	4 213 053	4 213 053	0	4 706 659
Bruk av disposisjonsfond	989 804	989 804	664 304	1 800 000
Bruk av bundne fond	2 196 771	239 000	239 000	1 975 753
Sum bruk av avsetninger	7 399 627	5 441 857	903 304	8 482 452
Overført til investeringsregnskapet	1 368 615	1 640 000	1 640 000	1 528 930
Dekning av tidligere års regnsk.m. merforbruk	0	0	0	0
Avsatt til disposisjonsfond	4 896 010	12 498 529	8 285 476	6 762 135
Avsatt til bundne fond	2 633 927	256 000	256 000	4 042 666
Sum avsetninger	8 898 552	14 394 529	10 181 476	12 333 731
Regnskapsmessig mer/mindreforbruk	0	0	0	4 213 053

Tabell 25

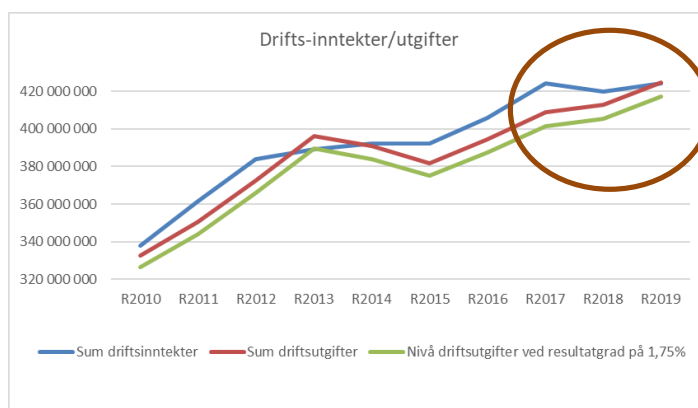
Våre verdier: REAL – raushet – engasjement – anerkjennelse - likeverd

Det er store avvik mellom budsjett og regnskap. Det er likevel slik at en god del av avvikene i driftsutgifter har motsvarende avvik på inntektssiden i form av tilskudd, refusjoner, mv. Men som det fremkommer av tabell 25 så er netto avsetning til bundne fond i 2019 på 0,4 mill kroner. Økning i sum driftsutgifter kan således ikke forsvares med merinntekter i form av tilskudd og refusjoner. Kommunen har de inntektene de har til å yte tjenester til innbyggerne. Økning av frie inntekter kan kun påvirkes gjennom økning av eiendomsskatten. Vi er prisgitt de fordelingsmekanismene som ligger i kommunenes inntektssystem. Påvirkning av dette er en politisk oppgave. Det er de frie inntektene som i all hovedsak finansierer aktiviteten og utgjør ca. 70-75% av de totale driftsinntektene. For å påvirke inntektsnivået står det da kun igjen å øke brukerbetalinger og salgs- og leieinntekter. Brukerbetalinger er også for flere områder regulert gjennom egne lover og forskrifter, som f.eks. innen barnehage og flere områder innen helse- og omsorg. Og det er heller ikke en ønsket situasjon at Grue skal ha høyere brukerbetalinger og leieinntekter enn kommuner det er naturlig å sammenligne seg med.

Utfordringen kommunen står overfor er veldig godt illustrert gjennom figur 24. Den viser at vi ikke har klart å ta ned aktivitetsnivået tilsvarende endring i inntektsnivå. For 2019 er driftsutgiftene til Grue kommune større enn driftsinntektene. Dette er en svært bekymringsfull utvikling.

Forholdet mellom driftsinntekter og driftsutgifter

Grunnlaget for å skape et godt nok brutto driftsresultat skapes gjennom å ha et fornuftig forhold mellom driftsinntekter og driftsutgifter. Med de netto finansutgifter som ligger i regnskapet for de aktuelle årene som vist i figur 24, burde driftsutgiftene ha vært på nivå med den grønne linjen, dvs årlig ca. 7 millioner kroner lavere (blå linje). Som vi ser av linjene så har utgiftene steget jevnt og trutt siden 2015, mens inntektene har hatt en svikt fra 2017. Pr 2019 er driftsutgiftene større enn driftsinntektene, og dette er meget bekymringsfullt.

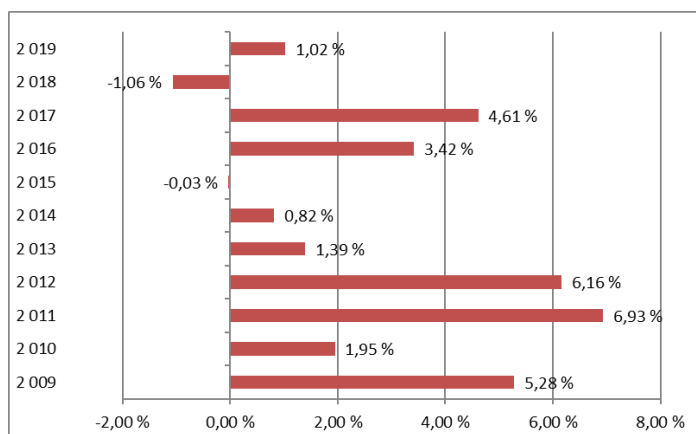
Figur 24

Våre verdier: REAL – raushet – engasjement – anerkjennelse - likeverd

Sum driftsinntekter

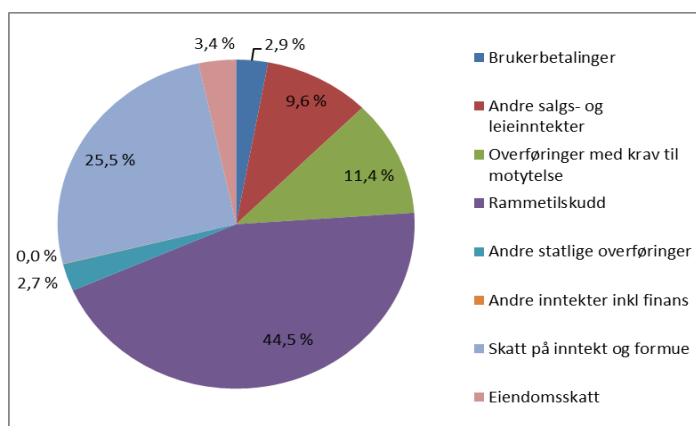
Figuren viser endring i kommunens driftsinntekter siden 2009. Inntektsveksten er på 1,02 % fra 2018 til 2019. I 2011/2012 ble samhandlingsreformen innført og kommunen fikk midler over rammetilskuddet til å finansiere dette. Ordningen med medfinansiering av sykehusinnleggelser falt bort igjen i 2015, og med det rammetilskudd på ca. kr 7 mill. I 2017 fikk Grue kommune

Figur 25

NKOM midler til bredbåndsutbygging hvor utgiften vil komme i 2020. Figur 25 fordelingen av Grue sine inntekter i 2019. Inntektene til kommunen kan i svært liten grad reguleres av kommunen selv.

Rammetilskudd følger av statsbudsjettet og skatteinntekter bestemmes i hovedsak av utvikling i skatteinntektene på landsbasis. Disse postene representerer 2/3 av Grue kommunes totale inntekter. Den tredje største inntektstypen er overføringer med krav til motytelse, dvs refusjoner. Av refusjoner på totalt kr 48,3 mill utgjør sykepengerefusjoner ca. kr 9,9 mill som er en reduksjon på 1,0 mill fra 2018.

Figur 26

Brukerbetalinger og salgsinntekter er i hovedsak regulert i forskrifter som i liten grad gir muligheter til å øke inntektene. Eiendomsskatt, som utgjør bare 3,4 % av inntektene, er den inntekten kommunen mest kan påvirke.

Hvis man ser utviklingen over tid, så øker andel av inntekter fra skatt og rammetilskudd til sammen i perioden (66,2% i 2009 til 70,0% i 2019). Dette betyr at kommunen er mer avhengig av statsbudsjettene og inntektssystemet enn tidligere. Men hvis vi legger til refusjonene også har andelen til sammen ligget på ca. 80-82% i perioden. Dette har mye sammenheng med mva kompensasjon som ligger i denne posten.

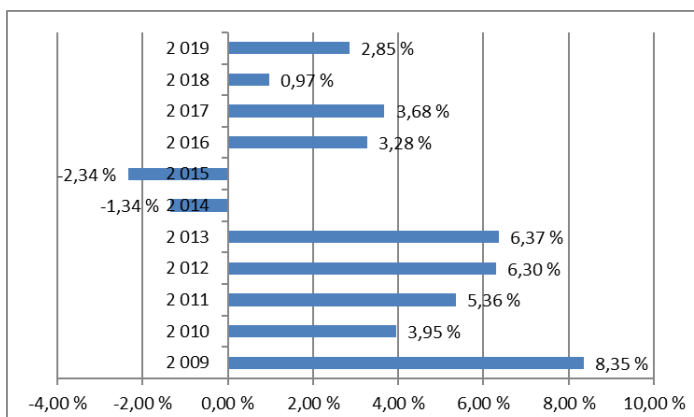

Våre verdier: REAL – raushet – engasjement – anerkjennelse - likeverd

Sum driftsutgifter

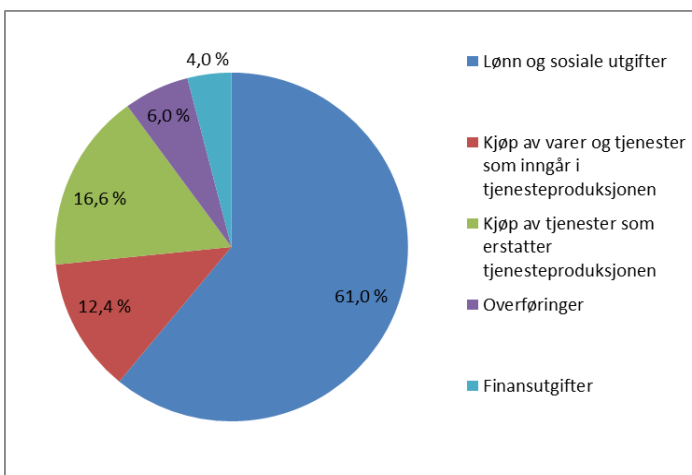
Figuren viser endring i kommunens driftsutgifter siden 2009. Utgiftsveksten er høyere enn inntektsveksten fra 2018 til 2019 med 1,83 % poeng. Ideelt sett burde veksten i utgifter vært en god del lavere enn inntektsveksten, noe den ikke var i 2019. Dette betyr at kommunen ikke har klart å tilpasse utgiftene til inntektsnivået i 2019. Bortfall av kommunal medfinansiering

ved syke-husinnleggelser utgjør nærmere kr 7 mill i 2015 og forklarer nedgangen i utgifter dette året. Utgiftsøkninger 2011-2013 har sin årsak i innføring av kommunal medfinansiering og betalingssaken. For 2018 var utgiftsveksten moderat, men økte mer enn inntekten i 2019. som ikke var som forventet da kommunen har vedtatt tiltak som ikke har blitt gjennomført eller gitt ønsket effekt i 2019, spesielt gjelder dette Grue barne- og ungdomsskole, institusjon, tilrettelagte tjenester, heldøgns bemannede boliger og kommuneskogen.

Figur 27

Kommunens totale utgifter er satt sammen som vist i diagrammet ved siden av. Finansutgifter er også tatt med her. Utgifter knyttet til ansatte, dvs lønn og sosiale utgifter, utgjør nærmere 61% av de totale utgiftene, noe som er en liten nedgang.

Figur 28

Hvis man ser utviklingen over tid, så har lønnsandelen gått noe ned (64,8% i 2009 til, 61,0% i 2019), og kjøp av tjenester som erstatter økt (8,6% i 2009 til 16,6% i 2019). Dette er

et uttrykk for at flere tjenester kjøpes av andre eller interkommunale selskaper. De andre utgiftene som overføringer og finansutgifter har andelen gått noe ned. Andelen kjøp av varer og tjenester som benyttes i egen produksjon har vært rimelig stabil.

Her vises fordeling av driftsutgiftene på de ulike strategiske områdene. Diagrammet viser bare de direkte driftsutgiftene, dvs finansutgifter og avskrivninger er ikke tatt med.

Våre verdier: REAL – raushet – engasjement – anerkjennelse - likeverd

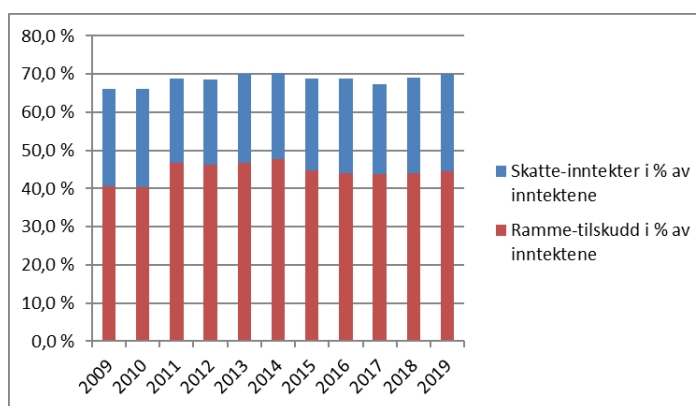
Tall i hele tusen	R2019	JB2019	Avvik i kr	Avvik i %
Rådmann, politisk styring, stab	20 871	21 991	1 120	5,1
Helse og velferd	164 776	159 524	-5 252	-3,3
Oppvekst	90 113	86 017	-4 096	-4,8
Samfunn og næring	29 279	28 114	-1 165	-4,1

Tabell 26

Her vises utgiftssiden til de strategiske områdene i kommunen, målt opp mot budsjett på netto utgifter. Avviksgraden er fra -4,8% til 5,1% på netto utgiftsside, noe som tyder på variabel kostnadskontroll. Totalt er avviket -3,2% som er litt i overkant når kommunen har lite reserver å ta av. Positivt tall betyr mindre forbruk. For Administrasjon og politikk ligger største delen i pensjon.

Frie inntekter - skatt og rammetilskudd

Skatte- og rammetilskuddsgraden viser utviklingen i kommunens frie inntekter (skatter og rammetilskudd) i forhold til driftsutgiftene. I 2019 dekkes nær 70 % av Grue kommunes driftsutgifter av skatteinntekter (ekskl eiendomsskatt) og rammetilskudd. Total dekningsgrad fra skatt- og rammetilskudd er noe høyere enn i 2017, men innbyrdes

Figur 29

litt mere vekt på skatte-inntekter i 2018 og 2019 (25,2 %) og (25,5%) mot 2017 (23,7 %).

Pensjon og premieavvik

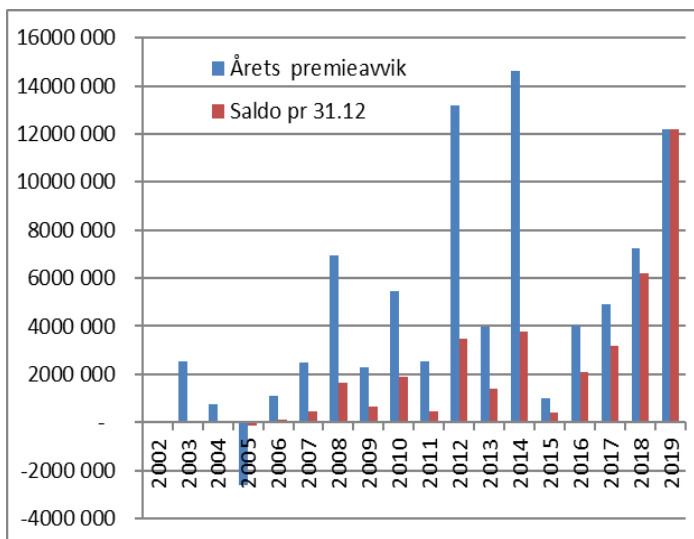
Gjennom året utgiftsføres betalt pensjonspremie i regnskapet. Men i motsetning til for andre utgifter, der kommuneregnskapet viser påløpte utgifter (dvs mottatte varer, utført arbeid osv.), skal det for pensjon vises årets beregnede kostnad basert på helt andre forutsetninger enn det som ligger til grunn for betalt pensjonspremie.

Premieavviket er forskjellen mellom betalt pensjonspremie og beregnet pensjonskostnad. Denne måten å regnskapsføre pensjon på ble innført i 2002.

Våre verdier: REAL – raushet – engasjement – anerkjennelse - likeverd

Bortsett fra i 2005 har betalt pensjonspremie vært større enn pensjonskostnaden som skal vises i regnskapet. Premieavviket har dermed medført en inntektsføring i regnskapet alle disse årene. De blå søylene i figuren viser størrelsen på denne inntektsføringen (inkl arbeids-giveravgift) de enkelte år.

Figur 30

Premieavviket er ment å fungere som en utjevning av regnskapsført pensjon over tid, og representerer ikke kommunens egentlige pensjonsutgift etter kommunale regnskapsprinsipper. Derfor skal premieavviket for det enkelte år tilbakeføres (amortiseres) med 1/7 hvert år i sju år (15 år for 2002- 2010 og 10 år for 2011-2013) inntil effekten er nullet ut.

Premieavviket gir to betydelige utfordringer for kommunen:

Inntektsføringen det året premieavviket oppstår representerer ingen innbetaling, men påvirker kommunens mer-/mindre forbruk. Stor forskjell mellom pensjonspremie og pensjonskostnad, slik det særlig var i 2012 og 2014, bidrar betydelig til positivt resultat (evnt reduserer et negativt resultat) uten at det følger med penger. I og med at kommuneregnskapet er et «pengeregnskap» blir det betydelig sprik mellom kommunens likviditet og regnskapsmessige resultat.

Store inntektsførte premieavvik år etter år akkumuleres til store beløp som skal tilbakeføres senere år. Pr 31.12.19 har Grue kr 43,4 mill i akkumulert premieavvik som medfører framtidige utgifter. Dette er summen av de røde søylene i figuren over. I 2019 utgjorde tilbakeføringen (amortiseringen) ca. kr 7,6 mill. inkludert AGA. Tilsvarende beløp justert for forskjell i årene som går ut av beregningen og fjorårets premie avvik vil komme som utgift de nærmeste årene.

Våre verdier: REAL – raushet – engasjement – anerkjennelse - likeverd

4.3.2 Investering

Regnskapsskjema 2B	Regnskap	Reg.	Oppr.	Regnskap	Status
Investeringsregnskapet	2019	Budsjett	Budsjett	2018	2019
Sum grp Ansvar: 100 Rådmannen/kommunalsjefer/ m.m.	1 955 518,73	2 179 990,00	2 185 000,00	1 839 032,27	
1361 PR ETABLERING AV INNBYGGERPORTAL OG NY NETTSIDE	127 582,25	127 582,00	865 000,00	187 230,71	P
1367 PR DIGITALE TJENESTER I ARKIVET	350 661,26	350 661,00	650 000,00	352 729,69	P
1359 PR IKT-UTSTYR GBUS	320 234,50	320 235,00	470 000,00		
1363 PR IKT-UTSTYR	114 512,50	114 512,00	150 000,00		F
1365 PR AC/DC - TILGANGSPORTALEN	0,00	343 000,00	50 000,00	8 555,00	P
2134 PR INNFØRING AV NYTT SKOLEFAGLIG SYSTEM 2018-19	952 474,22	500 000,00		197 283,74	
1360 DPR HYTTE INVESTERING, DRIFTIMOBILMAST BREDBÅND/FIBER	20 688,00	424 000,00		314 370,00	
8008 PR NYTT FOLKEREKISTER OG KOMMUNENR	69 366,00				P
1305 KJØP AV TOMTER SVULLRYA	0,00			390 550,00	F
1362 PR UTSTYR FOR KOMMUNE-TV OG VIDEOKONFERANSE	0,00			164 726,00	F
1364 PR INNFØRING AV NOTUS RESSURSSYRINGSYSTEM	0,00			76 339,00	F
1370 PR MIN SIDE DIGITAL KOMPETANSE ANSATTE	0,00			147 248,13	P
Sum grp Ansvar: 601 Eiendom	7 796 554,69	5 890 650,00	6 630 000,00	6 628 433,49	
7070 PR ENØK VARMEANLEGG INDUSTRIBYGG II 2019-	17 900,00	17 900,00	1 360 000,00		P
7003 BRANNILTAK	923 941,49	1 000 000,00	1 000 000,00		P
4810 KJØKKEN	0,00		525 000,00		P
7069 PR OPPGRADERING VEGER/PARK 2019-	541 372,57	500 000,00	500 000,00		F
7071 PR INSTA 800, KVALITETSSYSTEM 2019-	447 515,02	447 515,00	500 000,00		P
6905 PROSJ. KUNSTGRESS	415 470,60	415 000,00	415 000,00		F
6531 INSTITUSJON GAS	0,00		400 000,00		P
7053 PR GRUEHALLEN MASSEUTSKIFTING/ASFALTERING	794 490,88	664 000,00	300 000,00	290 759,00	
7068 PR SKILTING KOMMUNEGÅRDEN 2019-	312 366,60	250 000,00	250 000,00		F
7072 PR PROSJEKTERING REHABILITERING GRUEHALLEN 2019-	31 063,00	31 063,00	200 000,00		P
7066 PR UTSTYR MASKINER VASKERI 2019-	142 430,65	170 000,00	170 000,00		P
6997 PR KJØP AV BILER OG MASKINER	159 000,00	150 000,00	150 000,00		F
7067 PR NYTT KJØKKEN SFO 2019-	142 769,82	125 000,00	125 000,00		F
7073 PR FESTSALEN 2019-	39 999,45	34 372,00	110 000,00		P
4715 PR INVENTAR OG UTSTYR INSTITUSJON	0,00			401 588,00	?
6500 PR VESLEKILA - VANNLEKKASJE 2018	1 253 460,33			368 779,69	F
6503 PR INVENTAR OG UTSTYR - Senger ETC. INSTITUSJON	0,00			184 803,00	?
6508 SKATE OG SYKKELPARK	0,00			354 662,11	F
6509 GYMLØYPE	0,00			662 948,00	F
6519 PR BRANN NR 2 SVULLRYA OPPVEKSTSENTER	79 125,00				F
6520 BALLSPILL ANLEGG	0,00			755 536,00	F
6530 PR BRANNKUM FOR ISLEGGING AV BALLBINGE	0,00			140 597,00	F
6596 PR GLAMOX LUXO	327 020,25	336 000,00		1 363 365,45	P
6919 PR SYKEHJEMSPLASER	0,00			1 113,00	F
6999 PROSJ SALG AV FAST EIENDOM	249 123,00	200 000,00		121 717,89	P
7061 PR FORKERUDRADEN	0,00			286 947,00	F
7062 PR VESLEKILA	35 031,00	55 000,00		346 127,00	F
7076 PR UTSTYR KJØKKEN/POSTKJØKKEN	497 535,70	525 000,00			P
8000 PR GRUEHALLEN, VENTILASJON	0,00			506 071,00	F
8001 PR NJÅRDSVEG 11-13 REHAB	177 069,36	177 070,00		48 012,00	P
8002 PR FURUSTIEN 3, REHAB	0,00	20 000,00		297 782,25	F
8003 PR FURUSTIEN 10, REHAB	261 691,98	303 000,00		276 791,98	F
8004 PR GRUEHALLEN HEIS	266 027,95	390 000,00		220 833,12	F
8005 PR REHABILITERING NJÅRDSVEG BRANNSKADE	602 419,99			0,00	F
6400 PR NY BRANNSTASJON	79 730,05	79 730,00	625 000,00		P
Sum grp Ansvar: 610 Landbruk, teknisk, skogen	1 235 572,25	1 077 848,00	1 680 000,00	3 248 194,18	
Herav: Sum teknisk	255 972,00	282 848,00	930 000,00	57 475,57	
8007 PR DETALJREGULERING KIRKENÆR NORD	0,00		250 000,00		I
8011 PR NORSK VEIDATABASE	203 124,00	230 000,00	230 000,00		P
8009 PR REGULERINGSPLAN B3	0,00		200 000,00		I
8006 PR DETALJREGULERING MUSEUMSTOMT SVULLRYA	0,00		150 000,00		I
6965 PROSJ. DIGITALE KART	52 848,00	52 848,00	100 000,00	57 475,57	A
Herav: Sum kommunal vei	979 600,25	795 000,00	750 000,00	3 190 718,61	
7023 PR VEGOPPBRUSTING	0,00		750 000,00	1 857 145,74	A
8012 PR SKADESVEG	280 000,00	187 287,00			F
7075 PR STRANDGATA	113 680,65	120 613,00			P
7065 PR KIRKESJØVEGEN	64 045,00	51 236,00			P
7063 PR RISMOVEGEN	131 087,05	131 087,00			P
7033 PR VESLEKILAVEGEN	17 000,00	17 000,00			F
6966 PROSJ. GATELYS	242 776,92	242 777,00		1 333 572,87	F
6947 PROSJ. PUMPESTASJONER	131 010,63	45 000,00			F
Sum investeringer i anleggsmidler overført fra skjema 2A	10 987 645,67	9 148 488,00	10 495 000,00	11 715 659,94	

Tabell 27

Våre verdier: REAL – raushet – engasjement – anerkjennelse - likeverd

	R2019	Reg. Bud	Oppr. Bud	R2018
Investeringer i anleggsmidler	10.987.645	9.148.448	10.495.000	11.715.660
Utlån og forskutteringer	2.426.000	0	1.640.000	1.037.000
Kjøp av aksjer og andeler	6.658.059	1.640.000	0	1.929.138
Avdrag på lån	1.830.221	0	0	2.142.146
Dekning av tidligere års udekket	0	0	0	0
Avsetninger	1.708.790	1.700.000	0	569.263
Årets finansieringsbehov	23.610.715	12.488.488	12.135.000	17.393.207
Finansiert slik:				
Bruk av lånemidler	9.449.787	8.252.532	9.725.000	10.274.343
Inntekter fra salg av anleggsmidler	7.617.391	1.900.000	0	501.606
Tilskudd til investeringer	239.786	0	0	0
Kompensasjon for merverdiavgift	1.109.319	695.956	770.000	1.468.055
Mottatte avdrag på utlån og refusjoner	3.268.479	0	0	2.737.569
Andre inntekter	0	0	0	0
Sum ekstern finansiering	21.684.762	10.848.488	10.495.000	14.981.574
Overført fra driftsregnskapet	1.368.615	1.640.000	1.640.000	1.528.930
Bruk av tidligere års udisponert	0	0	0	0
Bruk av avsetninger	557.338	0	0	882.703
Sum finansiering	23.610.715	12.488.488	12.135.000	17.393.207
Udekket/udisponert	0	0	0	0

Tabell 28

Andel lånefinansiering av årets finansieringsbehov er lavere i 2019 da inntekter fra salg av anleggsmidler bidrar med 7,6 mill kroner. Pga lave reserver til bruk i finansieringen bidrar dette til økte finansieringsutgifter i driften. Det bør være en klar ambisjon og mål om å øke egenfinansieringen på sikt for å gjøre seg mindre sårbar for renteøkninger.

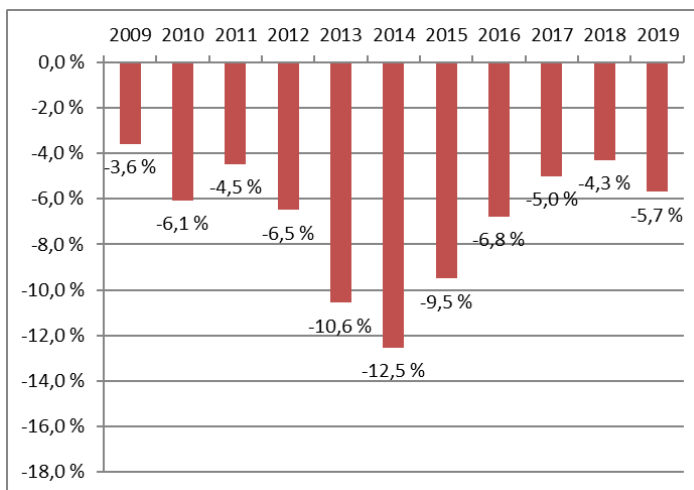
4.3.3 Balansen

Opplysninger knyttet til balansen – eiendeler, egenkapital og gjeld er omtalt i kap. 4.2 Finansielle måltall fra side 34. Det gis under dette kapitlet ytterligere opplysninger som underbygger beskrivelsene av de finansielle måltallene.

Likviditet og arbeidskapital

Diagrammet viser driftsdelen av kommunens arbeidskapital pr 31.12.⁷ i prosent av driftsinntektene. En anser en arbeidskapital på 10 % av driftsinntektene for å være en sunn arbeidskapital. Pr 31.12.19 hadde Grue negativ arbeidskapital på 5,7 % eller -24,1 mill (-18 mill. i 2018).

Grue kommune har et likviditetsslån på 40 mill. Det er en liten bedring i arbeidskapitalen som kan benyttes til å redusere behovet for likviditetsslånet dersom dette for øvrig er forsvarlig.

Figur 31

Kommunens evne til å dekke kortsiktige forpliktelser kan også uttrykkes ved hjelp av likviditetsgrader, som er forholdet mellom omløpsmidler og kortsiktig gjeld. Likviditetsgraden kan beregnes på flere måter;

- LG 1: Tar utgangspunkt i alle omløpsmidlene. Her bør nøkkeltallet være større enn 2, fordi noen av omløpsmidlene kan være mindre likvide. Nøkkeltallet viser med og uten korreksjon for akkumulert premieavvik.
- LG 2: Tar utgangspunkt i de mest likvide omløpsmidlene, og her bør nøkkeltallet være større enn 1. De mest likvide omløpsmidlene er kasse, bank og markedsbaserte plasseringer som klassifiseres som omløpsmidler, og som raskt kan omgjøres i kontanter.

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Likv.grad1>=1	1,1	1,2	1,4	1,4	1,7	1,9	2,0
Likv.grad1>=1 (korrigert)	0,6	0,6	0,7	0,8	1,0	1,2	1,1
Likv.grad2>=2	0,1	0,1	0,2	0,1	0,4	0,8	0,6

Tabell 29

Også denne måten å vurdere likviditeten på bekrefter at Grue mangler midler til løpende forpliktelser. Det vil naturlig nok føre til likviditetsproblemer. Dette blir tydelig i tabellen

⁷ Arbeidskapital er omløpsmidler fratrukket kortsiktig gjeld. Omløpsmidlene er korrigert for penger bundet opp til spesielle formål (bundne fond, investeringsfond og ubrukte lånemidler). Det er også korrigert for premieavvik, som kun er en størrelse i regnskapet med ikke reelle penger

Våre verdier: REAL – raushet – engasjement – anerkjennelse - likeverd

over, jfr. merforbruk i årene 2013 og 2014. Indikatorene for 2017 til 2019 viser en bedring som har sammenheng med bedre resultat og en økning av midler på fond, mens for 2019 har det vært en negativ utvikling. Å bygge opp disposisjonsfondet vil bidra til at likviditetsgradene vil øke.

Gjeld

Langsiktig gjeld (rad 1 inkl. formidlings lån, men ekskl. pensjonsforpliktelser) har vist følgende utvikling totalt og pr. innbygger siden 2009:

Tall i hele tusen	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Langsiktig gjeld	307 239	314 232	316 961	330 532	317 569	318 232	317 494
Ubrukte lånemidler	7 990	9 336	13 951	5 235	3 611	7 444	9 304
Utlån	21 230	21 318	20 483	18 076	17 249	16 536	17 636
Brutto lånegjeld pr innbygger	62 094	64 750	66 546	69 192	66 998	68 496	68 841
Folketall pr 31.12	4 948	4 853	4 763	4 777	4 740	4 646	4 612
Gjeldsgrad i % av driftsinnt.	79,0	80,1	80,8	81,5	74,8	75,8	74,9
Gjeldsgrad ⁸ i % av driftsinnt.	71,5	72,3	72,0	75,7	69,9	70,1	68,5

Tabell 30

Lånegjeld pr innbygger har økt noe som skyldes både økt lånegjeld, samt synkende folketall. Men gjeldsgraden mål mot driftsinntektene har blitt redusert til 72,7% for 2019. Grue kommune vil stå overfor noen større forventede investeringer i fremtiden, som brannstasjon, ombygging Grue hallen og evtnt mere institusjonsplasser med en aldrende befolkning. Grue kommune bør derfor vurdere hvor mye annen eiendom enn formålsbygg kommunen skal eie i fremtiden. Likevel er dette en høy lånegjeldsgrad, jfr. tommelfingerregelen som sier 50 %. Måltallet i overordnet styringskort er gjeldsgrad lavere enn 80 %. For øvrig må det tilføyes at kommunen har gjennomført prosessen med endret skolestruktur, samt investeringer på sykehjemmet med de investeringene dette medførte. Og vi står overfor noen store investeringer i fremtiden som brannstasjon og evtnt sykehjemsplasser.

4.4 Finansforvaltning

Finansforvaltningen har som overordnet formål å sikre en rimelig avkastning samt stabile og lave netto finansieringskostnader for kommunens aktiviteter innenfor definerte risikorammer.

Dette søkes oppnådd gjennom følgende delmål:

- Kommunen skal til enhver tid ha likviditet (inkludert trekkrettigheter/kassekreditt) til å dekke løpende forpliktelser.
- Plassert overskuddslikviditet skal over tid gi en god og konkurransedyktig avkastning innenfor definerte krav til likviditet og risiko, hensyntatt tidsperspektiv på plasseringene.

⁸ Langsiktig gjeld minus pensjonsforpliktelser, ubrukte lånemidler og utlån

Våre verdier: REAL – raushet – engasjement – anerkjennelse - likeverd

- Lånte midler skal over tid gi lavest mulig total kostnad innenfor definerte krav til refinansieringsrisiko og renterisiko, hensyntatt behov for forutsigbarhet i lånekostnader.
- Forvaltning av langsiktige finansielle aktiva skal gi en god langsiktig avkastning til akseptabel risiko, som over tid skal bidra til å gi kommunens innbyggere et best mulig tjenestetilbud.

4.4.1 Forvaltning av kortsiktig likviditet

Grue kommune har i realiteten liten ledig likviditet. Av bankinnskudd pr 31.12.19 utgjør 25,2% avsatte skattetrekkmidler

Plasseringer		
Aktiva klasse	Beløp	Fordeling
Bankinnskudd	29 709	99,3%
Bankinnskudd høyrente	0	0,0%
Sertifikater/pengemarkedsfond	0	0,0%
Aksjer og andeler	220	0,7%

Tabell 31

4.4.2 Forvaltning av lånegjeld

Tabellen viser total lånegjeld til investeringer fordelt på fast og flytende rente og långiver.

Tall i hele tusen		Lån pr 01.01.19		Lån pr 31.12.19	
Type gjeld		Beløp	Andel	Beløp	Andel
Sum lån med fastrente		78 507	27 %	185 326	63 %
Sum lån med flytende rente		217 736	73 %	109 524	37 %
Sum lån		296 243	100,0%	294 851	100,0%
Långiver		Lån pr 01.01.19		Lån pr 31.12.19	
KLP Kommunekreditt		113 279	38 %	109 793	37 %
Kommunalbanken		171 049	58 %	175 256	59 %
DnB		540	0,2%	0	0,0%
Husbanken		11 374	4 %	9 802	3 %
Sum		296 243	100,0%	294 851	100,0%
Husbanken startlån (selvfinansierende gjeld)		21 989		22 643	
Sum bokført langsiktig gjeld		318 232		317 494	

Tabell 32

Av lån til investeringer er 63 % (27 %) av gjelden fastrentelån og 37 % (73 %) av gjelden har flytende rente. Kommunens finansreglement sier at minst 25% av lånene skal være fastrentelån og minst 25% skal være lån til flytende rente.

Våre verdier: REAL – raushet – engasjement – anerkjennelse - likeverd

Livskraftig og levende.

Til kommunestyret i Grue kommune

Postboks 84, 2341 Løten
Telefon: 62 43 58 00
www.hedmark-revisjon.no
post@hedmark-revisjon.no
Org.nr.: 974 644 576 MVA
Bankgiro: 1822.46.49505

UAVHENGIG REVISORS BERETNING 2019

Uttalelse om revisjon av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert Grue kommunes årsregnskap som viser kr 305 039 097,70 til fordeling drift og et regnskapsmessig merforbruk/mindreforbruk på **kr 0**. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2019, driftsregnskap, investeringsregnskap og økonomiske oversikter for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir i det alt vesentlige en dekkende fremstilling av den finansielle stillingen ti Grue kommune per 31. desember 2019, og av resultatet for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i *Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av kommunen slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Kommunedirektøren er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon innhentet på datoen for denne revisjonsberetningen omfatter kommunens lovpålagte årsberetning, men inkluderer ikke årsregnskapet og revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon. Dersom vi hadde konkludert med at årsberetningen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende. Vi henviser for øvrig til avsnittet «Konklusjon om årsberetningen» under uttalelse om øvrige lovmessige krav.

Kommunedirektørens ansvar for årsregnskapet

Kommunedirektøren er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir en dekkende fremstilling i samsvar med lov, forskrift og god kommunal regnskapsskikk i Norge. Kommunedirektøren er også ansvarlig for slik intern kontroll han finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- * identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i årsregnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll.
- * opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av kommunens interne kontroll.
- * evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av kommunedirektøren er rimelige.
- * evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir en dekkende fremstilling.

Vi kommuniserer med kontrollutvalget og kommunedirektøren blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om budsjett

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at de disposisjoner som ligger til grunn for årsregnskapet i det alt vesentlige er i samsvar med budsjettvedtak, og at budsjettbeløpene i årsregnskapet stemmer med regulert budsjett.

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av kommunens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Kongsvinger, 12. juni 2020

Tommy Pettersen

oppdragsansvarlig regnskapsrevisor

Tove Brattli
regnskapsrevisor

Kopi: Kontrollutvalget
Formannskapet
Kommunedirektøren

KONTROLLUTVALGET I GRUE KOMMUNE

**Til kommunestyret i
Grue kommune**

Kontrollutvalgets uttalelse til Grue kommunes årsregnskap for 2019

Kontrollutvalget har i møtet den 23.6.20, sak 27/20, behandlet Grue kommunes årsregnskap for 2019. Grunnlaget for behandlingen har vært det avlagte årsregnskapet, rådmannens årsberetning og revisjonsberetningen, datert 12.6.20. Kontrollutvalgets uttalelse har i tillegg bygget på muntlige opplysninger som kom fram under behandlingen av saken i kontrollutvalgets møte.

Kontrollutvalget vil gi uttrykk for følgende:

- Kontrollutvalget har merket seg at Grue kommunes regnskap for 2019 er avlagt i balanse. Dette er en nedgang fra 2018, hvor det var et regnskapsmessig mindreforbruk på kr 4 213 053.
- Det er et positivt netto driftsresultat på kr 1 498 925, som også er en reduksjon fra 2018, hvor netto driftsresultat var kr 8 064 332. Brutto driftsresultat, som viser driftsinntekter minus driftsutgifter, var i 2019 negativt med kr 458 967, mens det i 2018 var positivt med kr 7 022 169. Dette har sammenheng med at sum driftsinntekter øker med kr 4 285 638 (1,02 %) mens sum driftsutgifter øker med kr 11 766 774 (2,85 %). Det er en negativ utvikling at driftsutgiftene øker mer enn driftsinntektene.
- Totalt viser driftsinntektene en merinntekt på kr 15 269 543 (3,74 %) i forhold til justert budsjett og 16 069 543 (3,94 %) i forhold til opprinnelig budsjett. Tilsvarende tall for driftsutgifter er et merforbruk på kr 25 534 044 (6,4 %) i forhold til justert budsjett og kr 28 059 544 (7,08 %) i forhold til opprinnelig budsjett. Det er redegjort for noe av avvikene i rådmannens årsberetning, men dette kunne nok vært mer utdypet.
- Investeringsregnskapet er avlagt i balanse. Det er ingen udekkede beløp knyttet til investeringsregnskapet i balansen.
- Netto lånegjeld er fortsatt forholdsvis høy i Grue, noe som kan få store konsekvenser ved en eventuell renteøkning og en ellers anstrengt økonomi.
- Ifølge kommuneloven § 14-7 skal årsberetningen bl.a. inneholde følgende:
 - d) tiltak som er iverksatt og tiltak som planlegges iverksatt for å sikre en høy etisk standard
 - e) den faktiske tilstanden når det gjelder kjønnslikestilling
 - f) hva kommunen eller fylkeskommunen gjør for å oppfylle arbeidsgivers aktivitetsplikt etter likestillings- og diskrimineringsloven § 26.
- Videre står det i koml. § 31-3:
 - a) Kommunedirektøren skal sørge for at administrasjonen er gjenstand for betryggende kontroll.
 - b) I årsberetningen skal det redegjøres for tiltak som er iverksatt og tiltak som planlegges iverksatt for å sikre betryggende kontroll med virksomheten.

Glåmdal sekretariat IKS

Kontrollutvalgssekretariat for kommunene Eidskog, Grue, Kongsvinger, Nord-Odal, Sør-Odal, Våler, Åsnes

Kontrollutvalget i Grue kommune

c) Kommunedirektøren skal rapportere til kommunestyret og fylkestinget om resultater fra statlig tilsyn minst én gang i året.

- I punkt 3.1 i kommunens årsberetning omtales internkontroll og tilsyn. Dette punktet er godt utdypet. Det er også en oversikt over gjennomførte tilsyn på side 26.. Under pkt. 3.4 sier rådmannen at de etiske retningslinjene, som også er bra beskrevet.

Under pkt. 2.3.3 er det lagt inn en del punkter om likestilling, men det er ikke så mye beskrevet hvilke tiltak som er iverksatt for å fremme likestilling.

- Rådmannen skal også ifølge koml. § 14-13 minst to ganger i året rapportere til kommunestyret om forvaltningen av finansielle midler og gjeld. I tillegg skal det legges fram en rapportering ved utgangen av hvert år «som viser utviklingen gjennom året og status ved utgangen av året». Dette er fulgt opp i Grue.

Ut over ovennevnte, og det som fremgår av saksfremlegget til kontrollutvalget i regnskapssaken og revisjonsberetningen av 12.6.20, har ikke kontrollutvalget merknader til Grue kommunes årsregnskap for 2019.

Grue, 23.6.20

Stein Bruno Langeland
leder av kontrollutvalget

Torgun M. Bakken
sekretariatsleder

Kopi: Formannskapet

Arkivsak-dok. 18/00032-38
Saksbehandler Nina Bolneset

Saksgang

Møtedato

Grue kontrollutvalg 2019-2023

23.06.2020

SAK G-28/20 KOMMUNENS ÅRSAVSLUTNINGSBREV 2019.

Forslag til vedtak/innstilling:

1. Kontrollutvalget følger opp årsavslutningsbrevet ved behandling av revisjonens interimrapportrapportering.
2. Kontrollutvalget tar for øvrig saken årsavslutningsbrev fra Hedmark Revisjon IKS til orientering.

Vedlegg:

1. Årsavslutningsbrev 2019.

Saksframstilling:

Hedmark Revisjon IKS har i brev av 12.6.20 sendt kommentarer til årsregnskapet for 2019 til kommunedirektør Ole Frode Mikkelsgård. Kontrollutvalget har fått kopi av brevet.

I årsavslutningsbrevet har revisjonen kommentert forhold som ikke påvirker revisjonsberetningen eller medfører nummerert brev, men som de mener at kommunen enten bør korrigere i 2020 eller som bør hensyntas i framtidige regnskaper. Det er ikke gitt nummerert brev til Grue kommunes regnskap i 2019.

Årsavslutningsbrevet blir ikke sendt kommunestyret sammen med årsregnskapet, ettersom brevet er stilet til kommunedirektøren og det ikke er bedt om noen skriftlig tilbakemelding.

Det er ganske mange punkter som er tatt opp i årsavslutningsbrevet, og det kan derfor være aktuelt å be om en orientering i forbindelse med revisjonens interimrapportering, for å se om forholdene er forbedret.

Det er gitt bemerkninger til:

Årsberetningen.

- Opprinnelig og regulert budsjett.
- Investeringsregnskapet (startlån, avslutning og skille mellom drift og investering).
- Investeringer/anleggsregister.
- Bundne fond.
- Dokumentasjon av balansen.

- Avstemming av skjema RF 1022B.
- Ressurskrevende tjenester.
- Noter.

Kontrollutvalget ser gjerne at kommunedirektøren er til stede under behandlingen.

Grue kommune
v/kommunedirektøren
Postboks 94
2261 Kirkenær

Postboks 84, 2341 Løten
Telefon: 62 43 58 00
www.hedmark-revisjon.no
post@hedmark-revisjon.no
Org.nr.: 974 644 576 MVA
Bankgiro: 1822.46.49505

Saksbeh.:
Tove Brattli

Direkte tlf.:
971 49387

Deres ref.:

Vår ref.:
1200/2019

Dato:
12.06.20

ÅRSVSLUTNINGSBREV 2019 – GRUE KOMMUNE

Vi har gjennomført revisjon av årsregnskapet for 2019. I den forbindelse ønsker vi å knytte noen kommentarer til det avlagte årsregnskapet.

Årsberetningen

GKRS nr 6 – (KRS) Noter og årsberetning har bestemmelser om redegjørelse for vesentlige budsjettavvik i kapittel 3.2.3. I punkt 1 står det: «*Det skal redegjøres for vesentlige avvik mellom regnskapsført beløp og regulert budsjett for de enkelte linjene i regnskapsskjema 1A og B og 2A og B.*

Når det gjelder regnskapsskjema 1B, så er det redegjort for budsjettavvik pr tjenesteområde (kostra-funksjoner som inngår i de ulike tjenesteområdene). Dette er ikke i henhold til det GKRS nr 6 krever. Vi aksepterer redegjørelsen pr tjenesteområde i 2019, siden vesentlige budsjettavvik er forklart samt at det er forklart budsjettavviket som er mellom budsjettavvik i regnskapsskjema 1B og budsjettavvik pr tjenesteområde. I 2020 må budsjettavvik forklares i forhold til gjeldende regnskapsskjema og ikke pr tjenesteområde. Hvis ikke vil det medføre forbehold i revisjonsberetningen. Det må også jobbes med å forbedre at redegjørelsen skal forklare årsakene til at budsjettavviket har oppstått og det skal opplyses om tiltak som er satt i verk for å forhindre budsjettavviket.

Opprinnelig budsjett

Vi har kontrollert at kommunestyrets vedtatte opprinnelig budsjett i vedtak den 10.12.2018 - KS-98/18 er korrekt i forhold til rådmannens forslag til budsjett av 05.11.2018 og kommunestyrets vedtatte budsjettendringer. Det fremkom en del avvik vedrørende driftsbudsjettet og noe avvik vedrørende investeringsbudsjettet som vi oversendte til økonomisjefen for avklaring.

Vi har fått forklart at en del av avvikene skyldes feil i rådmannens forslag til budsjett som det muntlig ble orientert om til formannskapet. Dette er ikke protokollert og derfor vanskelig å etterkontrollere. Hvis slike situasjoner skulle oppstå, er det viktig at all informasjon i budsjettprosessen framgår av møteprotokoller slik at budsjettgangen kan følges. I det alt vesentlige har vi fått verifisert utarbeidet opprinnelig budsjett.

Vi anbefaler, som tidligere år, kommunestyrets budsjettvedtak å bli tydeligere og at det må fremgå hva som er vedtatt med økonomisk konsekvens.

Regulert budsjett

For å kunne konkludere om regulert budsjett presenteres i årsregnskapet i tråd med kommunestyrets vedtak, kontrollerer vi budsjettendringer gjennom året.

Det er gjort administrativ budsjettendring nr 1/2019 som gjelder rebudsjettering fra 2018 til 2019 i investeringsbudsjettet. Lånemidler er økt med kr 3 581 000 og merverdiavgiftskompensasjon er økt med kr 506 000. Dette har økt finansiering med til sammen kr 4 087 000 som er økt budsjett på ulike prosjekter i 2019. Budsjettendringen er gjort i henhold til KS-098/18 punkt 2, siste setning: «Rådmannen gis fullmakt til rebudsjettering av investeringer fra 2018». I tillegg er det gjort administrativ budsjettendring nr 23/2019 som gjelder rebudsjettering fra 2019 til 2020 i investeringsbudsjettet. Lånemidler er redusert med kr 5 053 468 og merverdiavgiftskompensasjon er redusert med kr 580 044. Dette er redusert finansiering med til sammen kr 5 633 512 som er redusert budsjett på ulike prosjekter i 2019. Budsjettendringen er gjort i henhold til KS-121/19 punkt 3 siste setning: «Kommunedirektøren gis fullmakt til rebudsjettering av investeringer fra 2019».

Vi mener kommunestyret ikke kan gi slik generell fullmakt til rådmannen/kommunedirektøren i forhold til rebudsjettering av investeringer fra det ene året til det andre. Slik rebudsjettering skal vedtas av kommunestyret enten i opprinnelig budsjett eller ved regulering av budsjettet på nyåret.

I forskrift om årsbudsjett står det i § 11 Endringer i årsbudsjettet: «Det skal foretas endringer i årsbudsjettet når dette må anses påkrevd. Kommunestyret skal selv foreta de nødvendige endringer i årsbudsjettet».

Når kommunestyret gir en slik generell fullmakt til rådmannen uten beløpsmessige størrelser og uten angivelse i forhold til hvilke rammer (prosjektgrupper) det gjelder, kan det ikke sies at kommunestyret selv foretar de nødvendige endringer i årsbudsjettet.

Vi mener de foretatte budsjettendringer er i strid med kommuneloven § 45 Årsbudsjettet punkt 2: «Kommunestyret vedtar selv årsbudsjettet og endringer i dette» samt forskrift om årsbudsjett § 11.

De to budsjettendringene utgjør samlet sett for 2019 en effekt med redusert bruk av merverdiavgiftskompensasjon kr 74 044 og redusert bruk av lånemidler kr 1 472 468. Samlet sett en reduksjon i finansiering / investering i anleggsmidler på kr 1 546 512. Avslutningen av investeringsregnskapet for 2019 er ikke blitt påvirket av budsjettendringene. På bakgrunn av det siste, er forholdet ikke omtalt i årets revisjonsberetning.

Investeringsregnskapet – startlån – avslutning

I investeringsregnskapet er det bokført utlån av startlån med kr 2 426 000. Utlån av startlån er ikke budsjettet i 2019. Det er heller ikke gjennomført budsjettendring vedrørende startlån. Vi minner om at det må påses at utlån av startlån også budsjetteres hvis det skal foretas utlån.

I KS-098/18 står det i punkt 4: Rådmannen får fullmakt til å ta opp lån for videre utlån (startlån) på inntil kr 2 mill. Vi mener dette vedtaket i kommunestyret kan tolkes (kommunestyrets intensjon) slik at det er vedtatt å låne ut kr 2 mill. og bruke av startlån til

finansiering. Vi kan si at det er et vedtak, men at det er teknisk budsjett som mangler. I årsavslutningen foreslo vi for kommunen at det kunne foretas budsjettendringer i forhold til dette. Det ble ikke gjennomført. Bruk av lån viser derfor mer enn budsjettert bruk av lån.

Vi vurderer at det er vedtatt, men mangler budsjett, for utlån på kr 2 000 000. Det er lånt ut kr 2 426 000, dvs kr 426 000 mer. Dette er blitt finansiert med bruk av lånemidler startlån. Vi mener investeringsregnskapet skulle vært avsluttet med udekket kr 426 000 i 2019. Kommunestyret hadde da blitt informert om merutlånet på kr 426 000 ved å ta stilling til finansieringen i regnskapssaken for 2019.

Investeringsregnskapet – skille drift/investering

Vi har foretatt en vurdering av investeringsprosjekter i forhold til skille drift/investering opp mot KRS nr 4, avgrensningen mellom driftsregnskapet og investeringsregnskapet.

Grue kommune har betalt kr 415 470,60 vedrørende andel kunstgressbane til Grue IL og bokført dette i investeringsregnskapet. Vi har tatt opp med kommunen at det må avklares/dokumenteres om kommunen er eier av kunstgressbanen i en form for sameie med idrettslaget. Dersom kommunen er medeier antar vi at KRS nr 4, pkt 3.2 nr 12 kan anvendes og aktivering kan skje med avskrivning i forhold til levetid på kunstgressbanen i kommunen sitt regnskap. Vi har ikke fått framlagt noen dokumentasjon som sier at Grue kommune er medeier i kunstgressbanen i forhold til den andelen de har betalt. Dersom kommunen ikke er reell medeier er vederlaget å anse som tilskudd eller leie og skal bokføres i driftsregnskapet. Driftsregnskapet vil i tilfelle ha tilsvarende dårligere resultat/mindre avsatt til disposisjonsfond.

Etter vår gjennomgang av investeringsprosjekter interim, sendte vi en henvendelse til administrasjonen på en del prosjekt for å få en tilbakemelding på kommunens vurdering i forhold til KRS nr 4 for å kunne bokføre prosjektene i investeringsregnskapet. Vi har gått igjennom mottatte svar på henvendelsen. Oppsummert mener vi at kommunen fortsatt må jobbe med å bli tydeligere på hvilke anskaffelser som hører inn under henholdsvis driftsregnskapet og investeringsregnskapet og budsjettere samt bokføre utgiftene i det regnskapet de er hjemmehørende i. Det må jobbes med at det i årsbudsjettet/underdokumentasjon til budsjettet foreligger underliggende dokumenterte vurderinger og begrunnelser knyttet til det enkelte investeringsprosjekt i forhold til KRS nr 4. Dette innebærer spesielt at samlebudsjettering med «sekkeposter» som eksempelvis investeringsramme veg, diverse bygg/eiendom og IKT må budsjetteres og/eller begrunnes pr prosjekt/tiltak/fellesanskaffelse. Kommunen må påse at fellesanskaffelser begrunnes i forhold til kriteriene som gjelder for fellesanskaffelser. Vårt inntrykk er at «fellesanskaffelser» strekkes noe langt i forhold til kriteriene for dette i KRS nr 4.

Investeringer - anleggsregister

Erstatningsoppgjør

I følge regnskapsforskriften § 8, 5. ledd, skal anleggsmidler nedskrives til virkelig verdi i balansen ved verdifall som forventes ikke å være forbigående. Nedskrivningen skal reverseres i den utstrekning grunnlaget for nedskrivningen ikke lenger er til stede.

I følge KRS nr. 9 – Nedskrivning av anleggsmidler pkt. 3.3.3 b) vil f.eks. fysisk skade på bygget som er vesentlig, kreve nedskrivning av verdien. Videre legges det i pkt. 3.4.5 til grunn at gjenanskaffelseskost for et sammenlignbart anleggsmiddel gir best uttrykk for driftsmidlets bruksverdi. Se eksempel i standardens vedlegg 2.

Investeringer på prosjekt 6500 Veslekila vannlekkasje 2018 ble ikke aktivert. Vår vurdering er at dette skulle vært vurdert nedskrevet for skaden og at investeringen skulle vært aktivert. Vi fikk i 2018 opplyst at det ble pusset opp rett før vannlekkasjen og at dette er årsaken til at det ikke ble foretatt aktivering.

På prosjekt 6500 Veslekila er det i 2019 bokført investering med kr 1 253 460,33. Det er mottatt forsikringsoppgjør med kr 1 559 596,20. Netto på prosjektet er kr -306 135,87. Dette beløpet er nedskrevet i anleggsregisteret på anlegg F4152 Veslekila. Vi mener kommunen bør se på verdien på anlegget Veslekila slik at den blir i tråd med KRS nr 9.

Salg av anleggsmidler og nedskrivning i anleggsregisteret

Det er i investeringsregnskapet for 2019 bokført på konto 3670 Salg av fast eiendom med til sammen kr 2 327 963. Dette gjelder blant annet salg av boliger og hyttetomter/andre tomter. Det er ikke foretatt noen nedskrivning av bokførte verdier i anleggsregisteret i forhold til det som er solgt i 2019. Det må innføres tilfredsstillende rutiner for gjennomgang av alt salg hvert år med nødvendige nedskrivninger i anleggsregister/hovedbok i forhold til bokførte verdier.

Aktiveringer 2019 – avskrivningsgrupper/avskrivningstider

Vi har på stikkprøvebasis foretatt kontroll av årets aktiveringer med hensyn på hvilken avskrivningsgruppe de er aktivert i og vurdert avskrivningstiden som er satt. Vi har merknader til følgende:

Anlegg I1001 Kunstgress 2008 aktivert med kr 415 470,60 i 2019. Avskrivningstid 20 år. Se under investeringer – skille drift/investering i forhold til vår vurdering at dette burde vært bokført i driftsregnskapet ut i fra de svar vi har mottatt fra kommunen. Utover dette, stiller vi spørsmål ved om anlegg I1000 Kunstgress aktivert i 2007 med levetid 20 år, restverdi 31.12.19 kr 2 957 943, burde vært nedskrevet? Hvis det ved Grue stadion er kun en kunstgressbane og Grue IL har lagt nytt kunstgress i 2019, har vel ikke det som er aktivert i Grue kommune sitt regnskap fra tidligere noen verdi lenger og burde vært nedskrevet? Vi stiller derfor spørsmål ved om avskrivningstid på 20 år når det gjelder kunstgress er for lang tid i forhold til faktisk levetid.

Prosjekt 7003 Branntiltak. Her har økonomisjef Bakken skrevet i mail til revisjonen den 06.02.20 at prosjektet skal avskrives over 10 år. Vi har kontrollert aktiveringer på anlegg F2119-1 og anlegg F2117-3. Her ser det ut til at avskrivningstid er satt til hele 40 år. Vi mener avskrivningstid bør gås igjennom for alle anlegg til prosjekt 7003 Branntiltak før avskrivninger foretas i 2020.

Prosjekt 7003 Branntiltak har på funksjon 221 bokført til sammen kr 625 658,42. Dette er aktivert som komponent på anlegg F2117-3 Branntiltak førskole 2016. Aktiveringen her består hovedsakelig av nytt brannvarslingsanlegg til henholdsvis Solungen barnehage og Namnå barnehage. Vi mener det hadde vært mer naturlig å aktivere dette som komponent på selve byggene Solungen barnehage og Namnå barnehage.

Prosjekt 7068 Skilting kommunegården er lagt inn på gruppe K Parkeringsplasser, anlegg K102. Avskrivningstid 20 år. Funksjon ser ut til å være F130. Vi stiller spørsmål ved om denne skiltingen (som også er innendørs) hører hjemme i gruppe for parkeringsplasser og om avskrivningstid og funksjon er riktig.

Prosjekt 8001 Njårdsveg 11-13 Rehab og prosjekt 8003 Furustien 10 Rehab er begge lagt inn i gruppe F4 Utleiebygg og avskrivningstid er satt til 40 år. Vi mener kommunen ved rehabiliteringsprosjekter bør vurdere avskrivningstid i forhold til rest levetid på byggene.

Bundne fond

Vi har vurdert prosjektrengskaper med hensyn til korrekt avsetning og bruk av bundne midler.

Vi fant avvik som nå er forklart. På prosjekt 2730 Familieteam (RUS) har vi fått avklart at det mangler avsetning på kr 236 018.

Vi anbefaler forøvrig at alle inntekter og utgifter som vedrører prosjekter, føres gjennomgående med bruk av prosjektnummer i konteringen. På denne måten holder administrasjonen bedre kontroll på resultatdisponeringene på det enkelte fond.

Dokumentasjon av balansen

I følge bokføringsloven § 11 skal det foreligge dokumentasjon av alle balanseposter med mindre de er ubetydelige. Kommunen har i det vesentlige en god dokumentasjon. Elektronisk dokumentasjon som legges på område hvor vi har tilgang, har vist seg å være effektiviserende. Det er imidlertid noen forbedringspunkter;

- * Anleggsaksjer. Dokumentasjon av anskaffelseskost og vurdering mht. eventuell nedskrivingsplikt bør forbedres.
- * Utlån. Konto 22270102 bør dokumenteres med lånedokumenter/avtale.
- * Konto 23599188 Arb.giveravgift av avsatte feriepengar. Her bør rutiner vedrørende bruken av kontoen og avstemming forbedres.
- * Bundne fond bør dokumenteres med tilsagnsbrev pr bundet fondskonto. Dagens praksis er at dokumentasjon enten foreligger som en del av inntektsbilaget det året tilskuddet blir inntektsført eller som en del av avsetningsbilaget det året det avsettes til fondet. Praksisen innebærer at det vil kunne være utfordrende å vite hva slags bindinger det foreligger for fond som står urørt over flere år. Det kan også være utfordrende å finne igjen dokumentasjon når det er behov for det. Vi anbefaler derfor at tilsagnsbrevet skannes og lagres pr konto for bundet fond i det elektroniske arkivet.

Avstemming av skjema Lønns- og pensjonskostnader RF 1022B

Når det gjelder ulykkes- og gruppelivsforsikringer KLP og SPK, anbefaler vi at det opprettes egen konto for dette under kostraart 090 for å forenkle avstemmingen i RF 1022B.

Ressurskrevende tjenester

Vi har avgitt egen revisjonsuttalelse vedrørende kommunens krav til Helsedirektoratet vedrørende ressurskrevende tjenester for 2019.

Kommunen må se på følgende forhold vedrørende kravet som skal utarbeides i 2020:

- * Vurdere metoden for fratrekk egenfinansiert fravær.
- * Bringte vedtak bedre i samsvar med det som faktisk ytes av tjenester.

Noter

Vi har vurdert noteopplysningene i forhold til GKRS nr. 6 om noter og årsberetning. I forhold til kravene i standarden har vi følgende forbedringspunkter til noter:

- * Note 11 Langsiktig gjeld og betalt avdrag.
Det bør opplyses om fordelingen mellom gjeld hvor renter og avdrag finansieres av andre enn kommunen og gjeld hvor renter og avdrag finansieres av kommunens frie inntekter.
- * Note 13 Selvkosttjenester.
Det bør være med opplysninger om budsjettert eventuelt vedtatt dekningsgrad.
- * Note 15 Oversikt over investeringer.
Utformingen av denne noten bør vurderes for neste år. Her er det investeringsoversikt som viser årets brutto utgifter og tidligere års utgifter, samt vedtatte utgiftsrammer for større investeringsprosjekter det skal opplyses om.

Vi anbefaler at våre forbedringspunkter innarbeides fra 2020. Fra 2020 anbefaler vi også at kommunen gjennomgår alle sine noter i forhold til kravene i forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning kapittel 5.

Avsluttende kommentar

Utkast til årsavslutningsbrev ble oversendt administrasjonen for verifikasjon 07.06.20. Vi fikk tilbakemelding på dette den 10.06.20. På denne bakgrunn er dette årsavslutningsbrevet utarbeidet.

Når det gjelder forhold rapportert i vår interimsrevisjon viser vi til vår revisjonsrapport interim 2019 av 12.12.19.

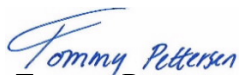
Vi har gjennom året bistått kommunen med bistand og veiledning ved forespørsel.

Etter endt revisjon av årsregnskapet for 2019 er vår vurdering at Grue kommune i det alt vesentlige har etablert rutiner som sikrer god intern kontroll, og at internkontrollen fungerer tilfredsstillende på de fleste områder.

Samlet sett har vår revisjon ikke avdekket vesentlige forhold som får konsekvenser for konklusjonen i vår revisjonsberetning.

Vi vil benytte anledningen til å takke for et godt samarbeid i året som har gått.

Kongsvinger, 12. juni 2020

Tommy Pettersen

oppdragsansvarlig regnskapsrevisor

Tove Brattli
regnskapsrevisor

Kopi:
Kontrollutvalget
Konst. økonomisjef/fagleder regnskap

Arkivsak-dok. 18/00062-100
Saksbehandler Nina Bolneset

Saksgang	Møtedato
Grue kontrollutvalg 2019-2023	23.06.2020

SAK G-29/20 SAMTALE MED KOMMUNEDIREKTØREN.

Forslag til vedtak/innstilling:

Kontrollutvalget tar samtalen med og redegjørelsene fra kommunedirektøren til orientering.

Vedlegg:

Ingen.

Saksframstilling:

Kontrollutvalget innkaller kommunedirektør Ole Frode Mikkelsgård til en samtale hvor vi kan diskutere generelle problemstillinger i Grue kommune. Kontrollutvalget ber om at kommunedirektøren orienterer om saker som han anser som relevante for kontrollutvalgets arbeid.

Det er visse faste punkter som gjennomgås i samtalen med kommunedirektøren:

- *Kontrollutvalget vil i hvert møte ha en rapportering fra kommunedirektøren om den økonomiske situasjonen i kommunen, inkludert viktige forhold i investeringsregnskapet.*
- *Eventuelle anmeldelser og varslinger siden forrige møte.*
- *Registrerte åpnede tilsynssaker (ikke ordinære varslede tilsyn) siden forrige møte (enhet, sak/tema (ikke navn)).*
- *Oppfølging av KS-saker.*
- *Sykefraværet i kommunen.*

I tillegg ber vi om at kommunedirektøren orienterer om:

- Beboerregnskaper, er det ingen slike i Grue kommune.
- Oppfølging informasjon om anbud på eksternt varslingsmottak.

Arkivsak-dok. 19/00001-19
Saksbehandler Nina Bolneset

Saksgang

Møtedato

Grue kontrollutvalg 2019-2023

23.06.2020

SAK G-30/20 YTTERLIGERE OPPFØLGING AV FORVALTNINGSREVISJON SYKEHJEMMET, JF. KU SAK 53/19.

Forslag til vedtak/innstilling:

Kontrollutvalget tar kommunedirektørens redegjørelser til orientering, og følger opp saken igjen innen 31.12.20.

Vedlegg:

1. Tilbakemelding fra kommunedirektøren (ettersendes).

Saksframstilling:

Kontrollutvalget behandlet i møtet 17.6.19 (sak 36/19) en forvaltningsrevisjonsrapport fra Hedmark Revisjon IKS knyttet til «Verdighet og kvalitet i sykehjemstjenestene ved Grue sykehjem». Saken ble deretter behandlet i kommunestyret 24.6.19, sak 047/19, med følgende vedtak, i tråd med kontrollutvalgets innstilling:

- a. Kommunestyret tar forvaltningsrevisjonsrapport «Verdighet og kvalitet i sykehjemstjenesten ved Grue sykehjem til orientering.»
- b. Kommunestyret ber administrasjonen følge opp rapportens anbefalinger.
- c. Kommunestyret ber administrasjonen vurdere en tilsvarende gjennomgang også på andre områder innen kommunen.
- d. Kommunestyret ber administrasjonen sørge for tilstrekkelig og riktig opplæring av de ansatte innen helse og omsorg.
- e. Kontrollutvalget innhenter tilbakemelding fra administrasjonen om hvordan anbefalingene og pkt. c) og d) ovenfor, er fulgt opp, innen 1.11.19.

Rapporten ligger her: <https://www.gs-iks.no/kontrollutvalgene/grue-kommune/> under «Revisjonsrapporter».

Revisjonen konkluderer bl.a. med følgende: Vi ser en rød tråd gjennom vårt arbeid der manglende helhetlige rutiner og styringssystemer går igjen. Det kan se ut som om sykehjemmet er drevet fra dag til dag, der det ikke er tid eller ressurser til å løfte blikket for å

se helheten. Dette har ført til at en ukultur har fått grobunn og at tjenesteytingen ikke alltid har vært av tilfredsstillende kvalitet.

I forhold til anbefalinger, pkt. 14 så sier revisjonen:

- Kommunen bør vurdere å utarbeide et helhetlig sett med rutiner og arbeidsbeskrivelser for sykehjemmet som blant annet sikrer:
 - Etterlevelse av kvalitetsforskriften
 - Tilgang på relevant informasjon til pårørende
 - Riktig føring av avvik
- Det bør gjennomføres systematiske internkontroller på sykehjemmet
- Det kan vurderes å legge mer arbeid i utarbeidelsen av risikovurderinger
- Det bør gjennomføres jevnlige brukerundersøkelser der man drar lærdom av resultatene
- Den planlagte gjennomgangen av turnusen bør gjennomføres

Under oppfølgingen i møtet 19.11.19 ble det sagt følgende under møtebehandlingen (det ble også gitt en skriftlig tilbakemelding fra kommunedirektøren, datert 8.11.19):

Kommunedirektøren orienterte om sin tilbakemelding.

- Det som er avdekket i forvaltningsrevisjon er ikke løst, men det jobbes med dette.
- Det jobbes også med en organisasjonsgjennomgang samtidig.
- Det er fokus på lederutvikling.
- De etiske retningslinjene skal revideres og følges opp.
- En endring av en organisasjonskultur vil kunne ta lang tid.
- Avvikshåndtering. Opplæringen er foreløpig ikke i gang, men det kommer.
- Det er ansatt kvalitetssikrere. De gjennomfører opplæring og veiledning.

Kontrollutvalget vedtok følgende:

- Kontrollutvalget tar kommunedirektørens tilbakemelding til orientering og vil følge opp saken igjen i det siste møte før sommerferien 2020.

Saken settes derfor opp igjen til behandling i møtet 23.6.20. vi har bedt om en skriftlig tilbakemelding innen 18.6.20, så svaret vil bli ettersendt.

Vi har bedt kommunedirektør Ole Frode Mikkelsgård komme og orientere i møtet.

Arkivsak-dok. 18/00199-13
Saksbehandler Nina Bolneset

Saksgang	Møtedato
Grue kontrollutvalg 2019-2023	23.06.2020

SAK G-31/20 YTTERLIGERE OPPFØLGING AV FORVALTNINGSREVISJON NAV, JF. KU SAK 29/19

Forslag til vedtak/innstilling:

Kontrollutvalget tar kommunedirektørens redegjørelser til orientering.

Vedlegg:

1. Tilbakemelding fra kommunedirektøren v/NAV-leder Thorvaldsen (3 dokumenter).

Saksframstilling:

Kontrollutvalget behandlet i møtet 28.8.18 (sak 45/18) en forvaltningsrevisjonsrapport fra Hedmark Revisjon IKS knyttet til *NAV Grue*. Saken ble deretter behandlet i kommunestyret 18.9.18, sak 076/18, med følgende vedtak, i tråd med kontrollutvalgets innstilling:

1. Kommunestyret tar forvaltningsrevisjonsrapporten om NAV Grue til orientering.
2. Kommunestyret ber administrasjonen følge opp rapportens anbefalinger.
3. Kontrollutvalget innhenter tilbakemelding fra administrasjonen om hvordan anbefalingene er fulgt opp, innen 1.5.19.

Rapporten ligger her: <https://www.gs-iks.no/kontrollutvalgene/grue-kommune/> under «Revisjonsrapporter».

I kapittel 8 Anbefalinger - sies det følgende:

Revisor gir sine anbefalinger med bakgrunn i de vurderinger og konklusjoner som er gjort i forvaltningsrevisjonen. Vi anbefaler at kommunen vurderer:

1. Hvordan man i forbindelse med planlegging og rapportering i større grad kan benytte målekriterier som kan måles. Videre hvordan en kan sikre god sammenheng mellom kommunens planlegging, de tiltak/målekriterier som benyttes ved NAV kontoret og den rapportering som gjøres. Eventuelt om det kan være hensiktsmessig å innføre årlige virksomhetsplaner for NAV kontoret slik kommunens samarbeidsavtale med NAV

Hedmark tilsier. En slik virksomhetsplan kan også inneholde et kapittel opplæring/kompetanseutvikling ved NAV kontoret.

2. Hvordan man kan sikre mere systematisk oppfølging og utvikling av internkontroll-tiltak ved NAV kontoret. Blant annet gjennom systematisk risikovurdering, evaluering og utvikling av internkontroll-tiltak og overvåkning av at internkontrollen fungerer.
3. Hvordan en kan oppnå et mer systematisk samarbeid mellom NAV kontoret og Solør barneverntjeneste.
4. Hvordan en i større grad kan sikre brukermedvirkning på systemnivå. Eksempelvis gjennom brukerutvalg, brukerundersøkelser eller gjennom løpende behandling av saker. Vi mener at brukermedvirkningen bør legges til rette slik at den er egnet til å kartlegge lokale behov, og at brukersynspunkter benyttes til læring og utvikling av tjenestene lokalt.
5. Å justere rutinebeskrivelsene sine slik at de tydelig ivaretar vurderinger med hensyn til brukerens behov for opplysninger/råd og veiledning, hjelp til å finne bolig, og koordinator/individuell plan.

Under oppfølgingen i møtet 7.5.19 ble det sagt følgende under møtebehandlingen (det ble også gitt en skriftlig tilbakemelding fra kommunedirektøren, datert 26.4.19):

I forhold til intern kontroll (pkt. 2) så sier rådmannen:

- Det jobbes med å utarbeide samarbeidsrutiner mellom kommunens enheter, og i denne forbindelse skal det også jobbe videre med systemer for internkontroll.

Det kan derfor være aktuelt å få en ny vurdering om dette punktet om ett års tid. For øvrig anses anbefalingene fulgt opp.

Kontrollutvalget vedtok følgende:

1. Kontrollutvalget tar rådmannens tilbakemelding til orientering.
2. Kontrollutvalget anser anbefalingene som delvis fulgt opp, og vil følge opp saken igjen i mai 2020.

Saken settes derfor opp igjen til behandling i møtet 23.6.20. NAV-leder Jan Atle Thorvaldsen har sendt 3 dokumenter for å beskrive oppfølgingen.

Vi har bedt kommunedirektør Ole Frode Mikkelsgård om å komme og orientere i saken og vi regner med at NAV-leder møter enten sammen med kommunedirektøren, eller om han møter i stedet for kommunedirektøren.

Internkontroll rutiner

Rutiner ved søknad om tjenester etter sosialtjenesteloven. (Rutine for saksbehandling og internkontroll)

Søknad

- Mottatt søknad tildes saksbehandler. Nav Grue mottar søknader digitalt (digisos) og på papir. Papirsøknad skannes inn i fagsystem.
- Dokumentasjon levert av søkerne, mottas digitalt og på papir. Dokumentasjon på papir skannes inn i fagsystem.
- Saksbehandler fatter vedtak med grunnlag i søknad og vedlagt dokumentasjon. Saksbehandler etterspør dokumentasjon der dette er mangelfullt.

Vedtak

- Vedtak fra saksbehandler legges til godkjenning hos leder (stedfortreder i leders fravær).
- Leder går gjennom sak og godkjenner saken når den er klar, returnere til saksbehandler de sakene som ikke er godt nok opplyst eller mangelfulle.

Utsending av vedtak

- Ny digital løsning sender vedtak digitalt til bruker. Brukere uten digital postkasse for vedtak i post sent fra sentral print. Sentral print er koblet til folkeregisteret og post sendes til folkeregister registrert adresse.

Utbetaling av økonomisk sosialhjelp (Rutine for utbetaling av økonomisk sosialhjelp og internkontroll)

- Utbetaling (remittering) utføres mandag, onsdag og fredag.
- Leder og stedfortreder i leders fravær, kan utføre remitteringen og anwise utbetalinger fra fagsystem. Bilag skrives ut og signeres.
- Bilag attesteres av annen saksbehandler etter kontroll før bilag levers til økonomiavdelingen i kommunen som overfører utbetalingen til bank.

Det kjøres ut en interkontroll rapport for hver måned, denne levers til økonomiavdelingen i kommunen som avstemmer regnskap mot utbetalinger foretatt i fagprogram.

Rapportering til kommune

- Månedrapportering. Det rapporteres til kommunen hver måned på budsjett og drift.
- Det er lagt inn egne måleindikatorer på nav sitt målekort som måler
 - o Prosentantall mottakere av økonomisk sosialhjelp av kommunens befolkning
 - o Prosentantall langtidsmottaker av økonomisk sosialhjelp (6 måneder eller mer)
 - o Prosentantall unge mottakere av økonomisk sosialhjelp (18 til og med 24)
 - o Prosentandelen av mottakere av økonomisk sosialhjelp med omsorg for barn

NAV Leder deltar på månedlige ledermøter i kommunen

- Tertialrapportering
- Det rapporteres på økonomi og prognose for året
- Årsrapport
Det rapporteres på resultat for hele inneværende år

NAV Grue har utarbeidet VPL

- NAV har egen virksomhetsplan der kommunale og statlige områder er innarbeidet

Samarbeidsavtale med BV

- NAV kontorene i Solør har i samarbeide med Solør barnevern utarbeidet en samarbeidsavtale

Samarbeidsavtale
mellom
Solør barneverntjeneste
og
NAV Våler, Åsnes og Grue

Administrert av:	Enhetsleder Solør barneverntjeneste	Versjon:	1/19
		Godkjent dato:	07.02.2019

Innholdsfortegnelse:

Formålet med avtalen

Taushetspliktregler

Regler om meldeplikt til barneverntjenesten

Rutiner for meldinger til barneverntjenesten

- Rutiner for melding når foreldrene samtykker
- Rutiner for melding når foreldrene ikke samtykker

Rutiner for tilbakemelding fra barneverntjenesten
til offentlig melder

Rutiner for samarbeide

- Rutiner for tverrfaglige møter
- Rutiner for samarbeid om enkeltsaker

Overføring av ungdom fra barnevernet til NAV

Evaluerings

Formålet med avtalen

Solør barneverntjeneste og NAV Våler, Åsnes og Grue ønsker med denne avtalen å inngå gode og forpliktende samarbeidsrelasjoner med hverandre.

Familier i våre kommuner har i mange sammenhenger behov for hjelp både fra barneverntjenesten og NAV.

I den forbindelse er det svært viktig å etablere gode samarbeidsrutiner mellom de kommunale instansene for å sikre at hjelpen som tilbys er mest mulig tjenlig for kommunens innbyggere.

Barneverntjenesten og NAV har særlig behov for gode samarbeidsrutiner i de tilfelle der ungdom, som har hatt tiltak fra barneverntjenesten, skal overføres fra barneverntjenesten til NAV.

Barneverntjenesten og NAV skal derfor avholde faste samarbeidsmøter hvor både samarbeidsrutinene og mer generelle problemstillinger kan drøftes.

Det vil også være nødvendig med samarbeid mellom barneverntjenesten og NAV i enkeltsaker. Formålet med denne avtalen er også å sikre at reglene om taushetsplikt, opplysningsrett og opplysningsplikt er kjent for begge instanser og at de blir etterlevet i samarbeidet om enkeltsaker.

Solør barneverntjeneste og NAV vil også ha behov for å samarbeide om felles forebyggende oppgaver til de beste for kommunens innbyggere, se Rundskriv Q-25/2005 "Barnevernet og det forebyggende arbeidet for barn og unge og deres familier" utgitt av Barne- og familiedepartementet og Handlingsplan mot fattigdom utgitt av Arbeids- og inkluderingsdepartementet. (Vedlegg til statsbudsjettet 2007).

I tillegg vises det til retningslinjer for samarbeid mellom NAV og barneverntjenesten, gjeldende fra 2017:

<https://www.nav.no/no/NAV+og+samfunn/Samarbeid/For+kommunen/Relatert+informasjon/Retningslinjer-samarbeid-barnevern-NAV>

Taushetsplikt og opplysningsplikt

- *For ansatte i barneverntjenesten*

Alle som utfører tjenester eller arbeid i barnevernet har taushetsplikt i henhold til barnevernloven § 6-7, jf. forvaltningsloven §§ 13-13 e. Taushetsplikten i barneverntjenesten er noe strengere enn den alminnelige forvaltningsmessige taushetsplikten. Se nærmere omtale av barnevernets taushetsplikt og opplysningsretten til barnevernet i Rundskriv Q-24, mars 2005.

- *For ansatte i NAV*

Partnerskapet mellom kommune og stat i NAV-kontoret består i utgangspunktet av to adskilte forvaltningsorgan underlagt ulike bestemmelser om taushetsplikt. Taushetsplikt for ansatte som utfører tjeneste eller arbeid for Arbeids- og velferdsetaten (statlige del NAV), er regulert i NAV-loven § 7. Taushetsplikt for ansatte som utfører tjeneste eller arbeid for kommunen etter sosialtjenesteloven, er regulert i sosialtjenesteloven § 44. NAV-loven § 16 åpner for saksbehandling og oppfølging på tvers av det formelle skillet mellom stat og kommune i NAV-kontoret.

- *Unntak fra taushetsplikten*

Taushetsplikt er en plikt til å tie om bestemte forhold, og en plikt til å hindre at uvedkommende får innsyn i slike forhold. Opplysninger som er taushetsbelagte skal i utgangspunktet ikke være tilgjengelige for andre enn personen som mottar opplysninger. For å kunne gi taushetsbelagte opplysninger videre, må det foreligge en lovhjemmel eller et samtykke som tillater det. Aktuelle lovhjemler er barnevernloven § 6-7 tredje ledd, NAV-lovens § 7 tredje ledd og sosialtjenestelovens § 44 tredje ledd. Selv om det er hjemmel for å utveksle opplysninger uten samtykke, bør det alltid først bes om samtykke, da man bør tilstrebe størst grad av åpenhet og samarbeid.

Hvis den som har krav på taushet samtykker i at opplysninger gjøres kjent for andre, oppheves taushetsplikten så langt samtykket gjelder. Dette er for eksempel aktuelt i samarbeid mellom barneverntjenesten og NAV-kontoret. Begge tjenester har anledning til å be om samtykke til samarbeid. Samtykket må være informert, uttrykkelig og frivillig.

Informert samtykke innebærer blant annet at personen skal ha fått og forstått hvem opplysninger kan hentes fra, hvem opplysninger kan gis til, hva slags opplysninger som kan innhentes eller gis videre, og konsekvensene av at opplysningene gis.

Et **uttrykkelig** samtykke innebærer at personen må ha gjort noe aktivt for å gi sitt samtykke, og samtykke bør gis skriftlig.

Frivillig samtykke innebærer at personen ikke kan pålegges å undertegne samtykkeerklæring, eller at samtykke gjøres til en forutsetning for å kunne få tjenester.

- *Opplysningsplikt*

Barnevernloven § 6-4 gjelder for NAV-kontoret, og handler om opplysningsplikt til barneverntjenesten. Det er i tillegg en egen bestemmelse i sosialtjenestelovens § 45 og i folketrygdloven § 25-11 som regulerer opplysningsplikt til barneverntjenesten. Opplysningsplikten er et selvstendig og personlig ansvar som påhviler den enkelte saksbehandler.

NAV-kontoret har:

- Oppmerksomhetsplikt om forhold som kan føre til tiltak fra barneverntjenesten.
- Opplysningsplikt til barneverntjenesten når det er grunn til å tro at barnet er utsatt for alvorlig omsorgssvikt, har vist vedvarende alvorlige atferdsvansker, eller når det er grunn til å tro at det er fare for utnyttelse av et barn til menneskehandel.
- Opplysningsplikt til barneverntjenesten etter pålegg fra barneverntjenesten.

Se nærmere omtale av opplysningsplikten i Rundskriv til sosialtjenesteloven (Hovednr. 35)

Rutiner for meldinger til barneverntjenesten

a. Rutiner for melding når foreldrene samtykker

Når ansatte i NAV er bekymret for et barns situasjon, skal bekymringen som hovedregel tas opp med barnets foreldre.

Dersom foreldrene samtykker, kan NAV sende melding om bekymring til barneverntjenesten i de mindre alvorlige tilfellene.

Dette betyr at NAV kan melde bekymring om et barns situasjon der det ikke foreligger en alvorlig bekymring om barnets omsorgssituasjon, men hvor det foreligger bekymring av mindre grad. NAV Våler, Åsnes og Grue har i disse tilfellene ikke opplysningsplikt, men en opplysningsrett til barneverntjenesten, dersom foreldrene samtykker.

Samtykket fra foreldrene opphever NAVs taushetsplikt, så langt samtykket rekker.

b. Rutiner for melding når foreldrene ikke samtykker

Når ansatte i NAV er alvorlig bekymret for et barns situasjon ved at det er grunn til å tro at barnet utsettes for mishandling eller omsorgsvikt eller at barnet har vist vedvarende alvorlige atferdsvansker, plikter NAV å melde fra til barneverntjenesten, jf. barnevernloven § 6-4 annet og tredje ledd og NAVloven § 8 – 8a.

I et slikt tilfelle oppstår det en opplysningsplikt for NAV til å melde sin bekymring til barneverntjenesten, uavhengig av om foreldrene samtykker eller ikke. Det er viktig at foreldre blir informert om at instansen vil melde fra om sin bekymring til barneverntjenesten, men NAV plikter å melde selv om foreldrene ikke samtykker.

En vil ikke alltid kunne følge prinsippet om å informere foreldrene på forhånd, spesielt tidlig i fasen ved mistanke om seksuelle overgrep mot barn. En viser i den forbindelse til Rundskriv Q-24, mars 2005 om Barnevernet og taushetsplikten, opplysningsplikten og opplysningsretten pkt. 5.4.2 "Foreldres rett til opplysninger i overgrepssaker" side 14 utgitt av Barne- og familiedepartementet.

Rutiner for tilbakemelding fra barneverntjenesten til offentlig melder

Barneverntjenesten har ikke adgang ut fra taushetsplikten til å gi NAV tilbakemelding om hvordan meldingen følges opp.

(se Rundskriv Q-24, mars 2005 om Barnevernet og taushetsplikten, opplysningsplikten og opplysningsretten side 22.)

Barneverntjenesten gir en generell tilbakemelding om at meldingen er mottatt og at saken vil bli fulgt opp i overensstemmelse med bestemmelsene i barnevernloven. Dersom det foreligger samtykke, kan Solør barneverntjeneste også formidle til NAV hvordan meldingen blir fulgt opp fra barneverntjenesten.

Rutiner for samarbeide

a. Rutiner for tverrfaglige møter på systemnivå

1. Barneverntjenesten og NAV skal ha minimum to faste møter i året på systemnivå. Det skrives referat fra møtene.
2. Tjenestene har årlige fellesmøter for ansatte.
3. Formålet med møtene er å utveksle erfaringer av mer generell karakter, evaluere samarbeidet, samarbeide om felles forebyggende oppgaver, i tillegg til å lære av hverandres erfaringer.

b. Rutiner for samarbeid med enkeltsaker

1. Barneverntjenesten og NAV skal ha møter om enkeltsaker etter behov.
2. Formålet med møtene er å diskutere felles saker til beste for barnet/ungdommen/foreldrene.
3. Barnet/ungdommen/foreldrene skal inviteres med på møtet.
4. Dersom barnet/ungdommen/foreldrene ikke ønsker å delta, skal saksbehandler på forhånd ha innhentet samtykke til at saken diskuteres.
5. Møteleder har ansvaret for at samtykke foreligger eller for at det foreligger et annet lovgrunnlag som opphever taushetsplikten.
6. Barnet/ungdommen/foreldrene skal som hovedregel orienteres om konklusjonene fra møtet.

Tjenester til ungdom mellom 18-23 år - overføring fra barnevern til NAV.

I god tid før ungdom med tiltak fra barnevernet fyller 18 år, skal barnevernet, i samarbeid med ungdommen, vurdere om det vil være behov for tiltak og oppfølging fra andre tjenester, deriblant NAV/Nav, etter avslutning av barneverntiltak.

Det forutsettes at ungdommen har gitt skriftlig informert samtykke til denne kontakten.

1. Så tidlig som mulig, helst innen 6 måneder før ungdommen fyller 18 år, tar barnevernet skriftlig kontakt med aktuelt NAV -kontor, og avtale et møte med kontaktpersonen på NAV. Skriftlig samtykke fra ungdommen legges ved henvendelsen til NAV. Saksbehandler skal i samråd med ungdommen avklare hvem som bør delta på møtet. Aktuelle deltakere kan være foreldre, institusjonspersonale, fosterforeldre, miljøarbeidere eller behandlere.
Jf.
<https://www.nav.no/no/NAV+og+samfunn/Samarbeid/For+kommunen/Relatert+informasjon/Retningslinjer-samarbeid-barnevern-NAV?kap=454606>

Ansvar: Saksbehandler i barneverntjenesten.

2. NAV oppretter sak på ungdommen og oppretter saksmappe allerede fra den første henvendelsen fra barneverntjenesten. Jf.
<https://www.nav.no/no/NAV+og+samfunn/Samarbeid/For+kommunen/Relatert+informasjon/Retningslinjer-samarbeid-barnevern-NAV?kap=454607>

Ansvar: Kontaktperson ved NAV

3. Det skal foreligge en tiltaksplan med forslag til mål og tiltak fremover og hvem som er ansvarlig for de ulike tiltakene. Tiltaksplanen skal være tidsbegrenset, og evalueringstidspunkt skal fremgå av planen.
Tiltaksplanen skal foreligge frem til avslutning av tiltak fra barnevernet.
Det må fremgå av tiltaksplanen at det er vurdert om ungdommen har krav på individuell plan, og ansvarlig for igangsetting av denne prosessen. (Jfr kommunens prosess for individuell plan).

Ansvar: Saksbehandler i barneverntjenesten.

I møtet lages det en avtale som beskriver ansvars og oppgavefordeling mellom barneverntjeneste og NAV frem mot avslutning av barneverntiltak.
(F.eks. oppfølging fra miljøterapeut ved NAV, oppfølging fra barnevernkonsulent, kontakt med Nav trygd og arbeid, skole, utleiende m.v.)
Det må gis informasjon om hva som forventes av ungdommen og hvilke krav som stilles fra NAV/andre tjenesters side.
Denne avtalen må være tilstrekkelig detaljert til at det ikke er rom for misforståelser. Avtalen undertegnes av ungdom/pårørende og representanter fra barneverntjeneste og NAV.

Ansvar: Ungdommen, eventuelt i samarbeid med pårørende, barnevernkonsulent og kontaktperson fra NAV

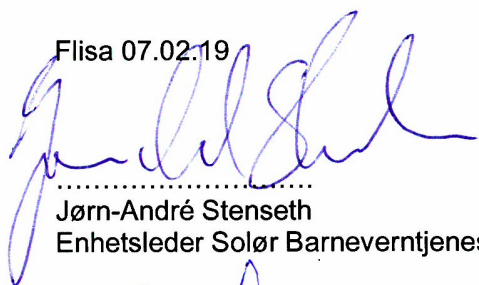
Jf.

<https://www.nav.no/no/NAV+og+samfunn/Samarbeid/For+kommunen/Relatert+informasjon/Retningslinjer-samarbeid-barnevern-NAV?kap=454608>

Evaluerings

Avtalen gjelder fra 01.01.2019 og evalueres minimum en gang pr år. Første gang februar 2020.

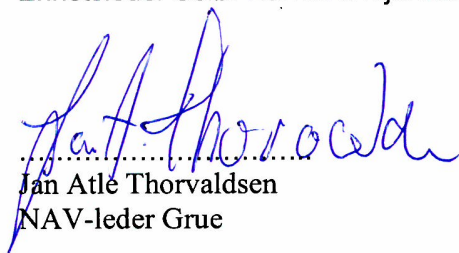
Flisa 07.02.19

Jørn-André Stenseth
Enhetsleder Solør Barneverntjeneste

Marianne Gjerdrum
NAV-leder Våler

Jan Atle Thorvaldsen
NAV-leder Grue

Knut Erik Skaret
NAV-leder Åsnes

Virksomhetsplan 2020 NAV Grue

Virksomhetsstrategien

Arbeid først	Pålitelig forvaltning	Aktive brukere	Kunnskapsrik samfunnsaktør	Løsningsdyktig organisasjon
--------------	-----------------------	----------------	----------------------------	-----------------------------

Prioriterte områder - langtidsplanen

Flere i arbeid	Bedre brukermøter	Økt kompetanse
----------------	-------------------	----------------

Hva ønsker vi å oppnå? - langtidsplanen

Økt sysselsetting gjennom et velfungerende arbeidsmarked og effektive virkemidler som gjør arbeid attraktivt	Brukere skal oppleve at møtet med NAV dekker behovene de har innen vårt oppdrag	NAV har kapasitet, kunnskap og virkemidler til å løse vårt oppdrag sammen med brukere og samarbeidspartnere
--	---	---

Delområder - langtidsplanen

Måltrettet samhandling med arbeidsgivere	Pålitelig forvaltning	Profesjonell tjenesteleverandør
Effektive virkemidler	Brukers behov dekkes gjennom gode brukerløp	Kunnskapsbasert utvikling
Økt inkludering av utsatte grupper på arbeidsmarkedet	Brukerne har en aktiv rolle i dialog med NAV	NAV er en attraktiv arbeidsplass

Virksomhetsplan 2020 NAV Grue- Utfordringer

Prioriterte områder - langtidsplanen

Flere i arbeid

Bedre brukermøter

Økt kompetanse

Prioriterte områder i Innlandet - utfordringer

Arbeidsgiverkontakt

Utfordring:

- Vi må skape flere og bedre relasjoner med arbeidsgivere
- Vi må få mer effekt av arbeidsgiverkontakten for våre personbrukere

Digitaliseringen

Utfordring:

- Ledere og medarbeidere må se mulighetene som følger av moderniseringen i NAV
- Vi må realisere gevinster som bidrar til bedre service og kvalitet i brukeroppfølgingen

Ledelse

Utfordring:

- Det må utøves ledelse som tydelig dreier NAV i ønsket retning
- Lederne må motivere og utvikle medarbeiderne til å utnytte de digitale løsningene til NAV

Ungdom

Utfordring:

- Ungdom under 30 år må sikres målrettet aktivitet mot utdanning eller arbeid

Arbeidsretting

Utfordring:

- Arbeidsrettingen må fremstå tydelig i vår brukerkontakt

Læring og utvikling

Utfordring:

- Store og samtidige endringer stiller krav til oppdatert kompetanse hos våre ansatte
- Opprettholde ett lavt sykefravær

Fremmedspråklige

Utfordring:

- Introduksjonsordningen må være arbeidsrettet og individuelt tilrettelagt
- Det må være en sammenheng mellom introduksjonsprogrammet og evt. videre oppfølging i regi av NAV

Sykefraværsoppfølging

Utfordring:

- Vi må følge opp de sykmeldte slik at vi får de raskere tilbake i arbeid

Virksomhetsplan 2020 NAV Grue- Tiltak

Prioriterte områder - langtidsplanen

Flere i arbeid

Bedre brukermøter

Økt kompetanse

NAV Grue

Organisering og fordeling av arbeidsoppgaver

Team 1 (inkl. flyktningeteam)	Team 2	Team 3
Team 1 har ansvar for oppfølging av brukere på standard og situasjonsbestemt innsats. Håndterer økonomisk sosialhjelp, med vedtaksskriving. Håndterer brukere på KVP som har sammensatte utfordringer. Håndterer flyktninger og deres behov for oppfølging. Teamet har også ansvar for mottaket.	Team 2 har ansvar for oppfølging av brukere med tilpasset innsats, varig innsats og sykemeldte. Håndterer brukere på AAP, KVP og brukere i gruppen, med behov for økonomisk sosialhjelp.	Team 3 har ansvar for oppfølging av arbeidssøkere. Team 3 bruker tiltakene arbeidstrening og lønnstilskudd aktivt for å få flere ut i aktivitet og jobb. Team 3 har tett kontakt med bedrifter, og skal holde seg oppdatert på arbeidsmarkedet. Samarbeide i markedsteam i Kongsvinger regionen.
Økonomisk rådgiver Økonomisk rådgiver har ansvar for økonomisk råd og veiledning, gjeldsrådgivning og oppfølging av forvaltnings kontoer. Økonomisk rådgiver jobber på tvers av team. Samarbeider med rådgiverteam i Kongsvinger regionen.		

Virksomhetsplan 2020 NAV Grue- Tiltak

Prioriterte områder - langtidsplanen

Flere i arbeid

Bedre brukermøter

Økt kompetanse

Prioriterte områder – tiltak «Flere i arbeid» Ungdom

Frist og ansvar

Utfordring:

- Ungdom under 30 år må sikres en individuelt tilpasset aktivitet mot utdanning eller arbeid

NAV Grue har en stor gruppe unge ledige med lav utdanning, lite arbeidserfaring. Gruppen ønsker å jobbe lokalt og er lite mobile.

I deler av ungdomsgruppa ser vi manglende ferdigheter i å lese utlyste stillingsannonser og utforming og skriving av søknad.

Grue har en del unge enslige forsørgere.

Gruppen er vanskelig å motivere for skolegang.

Føring fra NAV Innlandet:

- Ungdom under 30 år skal gis en særskilt prioritering
- NAV-kontoret må etablere et godt samarbeid med lokal helsetjeneste for personer med psykiske helseproblemer og rusmiddelproblemer

Tiltak NAV Grue:

- Alle nye brukere skal ha kartleggingssamtale innen en uke. Samtalen skal være i form av et fysisk møte.
- Langtidssosialhjelpsmottakere (over 6 mnd.) med sosialhjelp som hovedinntekt skal prioriteres for helhetlig, samordna oppfølging. Det bør vurderes om KVP er formålstjenlig.
- Etablere faktagrunnlag om ungdom under 30 år – hente ut informasjon om brukergruppa.
- Bistå for å øke kompetanse som arbeidssøkere, CV skriving, lesing av utlysning og søknadsskriving.
- Leder gjennomfører porteføljegjennomgang med alle veiledere for å sikre at alle veiledere har full oversikt.

Team 1, 2 og 3

Virksomhetsplan 2020 NAV Grue- Tiltak

Prioriterte områder - langtidsplanen

Flere i arbeid

Bedre brukermøter

Økt kompetanse

Prioriterte områder – tiltak «Flere i arbeid» Ungdom

Frist og ansvar

Utfordring:

- Ungdom under 30 år må sikres en individuelt tilpasset aktivitet mot utdanning eller arbeid

Føring fra NAV Innlandet:

- Ungdom under 30 år skal gis en særskilt prioritering og det skal rapporteres ukentlig i operativt styringsverktøy
- NAV-kontoret må etablere et godt samarbeid med lokal helsetjeneste for personer med psykiske helseproblemer og rusmiddelproblemer

Tiltak NAV Grue:

- For ungdom som er uten aktivitet pga. behandling, skal det innen 4 uker gjennomføres møte mellom NAV, ungdom og behandler for å planlegge arbeidsretting/utdanning. Dokumenteres
- NAV Grue har en egen ungdomskontakt.
- Ungdomskontakten deltar i faste møter med rådgiver fra Solør videregående skole og OT-veileder.
- Ungdomskontakten deltar i regelmessige SLT-møter.

Virksomhetsplan 2020 NAV Grue- Tiltak

Prioriterte områder - langtidsplanen

Flere i arbeid

Bedre brukermøter

Økt kompetanse

Prioriterte områder – tiltak «Flere i arbeid» Langtidsledige

Frist og ansvar

Utfordring:

- NAV Grue har en gruppe langtidsledige med lite formell kompetanse .
- Gruppen er lite motiverte for mobilitet.
- Arbeidserfaring er begrenset til få områder.

Føring fra NAV Innlandet:

- Langtidsledige skal sikres en tetter oppfølging der brukeres behov vurderes på nytt.
- Oppfølging med nye veiledningssamtaler hvor formålet er å finne nye jobbmuligheter og motivere til ytterlige jobbsøk.

Tiltak NAV Grue:

- Ved hjelp av hyppige gruppemøter for langtidsledige som mottar dagpenger og/eller sosialstønad håper vi å kunne oppfylle målet om forsterket oppfølging av denne gruppen. For å få flest mulig langtidsledige tilbake til arbeid må det fokuseres på mobilitet (da det lokale arbeidsmarkedet er begrenset) samt styrke den enkelte på muligheten innenfor andre typer arbeid.
- Ny vurdering av innsatsbehov og oppfølging av dagpengemottakere innen 6 mnd. Veiledningssamtale er nødvendig for å sikre en god vurdering.
- Alle som har 6 mnd igjen av dagpengene.
- Arbeidsledige uten dagpengerett skal følges opp, behovsvurderes og motiveres for jobbsøk og mobilitet. Denne gruppen er ofte sosialhjelpsmottakere og det blir da viktig å tenke vilkårsbruk.
- Påse at mottakere av sosialhjelp som er arbeidssøkere også er registrert i Modia med bruk av aktivitetsplan

Team 3

I samarbeid mellom team 1 og 3

Team 1

Virksomhetsplan 2020 NAV Grue- Tiltak

Prioriterte områder - langtidsplanen

Flere i arbeid

Bedre brukermøter

Økt kompetanse

Prioriterte områder – tiltak «Flere i arbeid» Arbeidsgiverkontakt

Frist og ansvar

Utfordring:

- Vi må skape flere og bedre relasjoner med arbeidsgivere
- Vi må få mer effekt av arbeidsgiverkontakten for våre brukere

Føring fra NAV Innlandet:

- NAV-kontoret og Arbeidslivssenteret skal sammen støtte opp under arbeidsgivers inkluderingsinnsats
- Virkemiddelbruken skal vris mot tiltak som reduserer arbeidsgivers risiko ved å ansette utsatte grupper på arbeidsmarkedet og som har dokumentert effekt på deltakernes jobbmuligheter

Tiltak NAV Grue

- Vi må sette mer fokus på målrettet arbeidsgiverkontakt.
- Yte aktiv bistand ved rekrutterings behov
- Vi må være aktive deltakere i markedsteam i Kongsvinger regionen.
- Gjennom markedsarbeidet må vi bli bedre kjent med det lokale markedet slik at vi kan hente ut muligheter som finnes både i forhold til arbeidstrening, men også med tanke på ordinære jobb.

Team 3

(informasjon om bedrifters behov for rekruttering eller mulighet for tiltaksplass som motas gjennom syfo eller oppfølging av person i tiltak , deles med tem 3)

Virksomhetsplan 2020 NAV Grue- Tiltak

Prioriterte områder - langtidsplanen

Flere i arbeid

Bedre brukermøter

Økt kompetanse

Prioriterte områder – tiltak «Flere i arbeid» Sosialhjelpsmottakere

Frist og ansvar

Utfordring:

- Store utgifter til økonomisk sosialhjelp
- God oppfølging av aktivitetsplikten

Føring fra Grue kommune:

Tiltak NAV Grue:

- Styrke internkontrollen
- Felles gjennomgang med veileder om arbeidsretting. Det er viktig at arbeidsretting også er en del av oppfølging i forhold til mottakere av sosialhjelp.
- Sosialhjelpsmottakere skal i hovedsak være registrert i Modia og aktivitetsplanen benyttes for å sikre større overgang til arbeid
- Kommunen er ansvarlig for å lage et tiltak som gir aktivitet for sosialhjelpsmottakere.
- Aktiv bruk av vilkårsetting for å styrke motivasjonen mot arbeidssøking.
- Øke fokus på unge sosialhjelpsmottaker og bruken av aktivitetsplikt.

Løpende

Tett samarbeide mellom team 1 og 3

Virksomhetsplan 2020 NAV Grue- Tiltak

Prioriterte områder - langtidsplanen

Flere i arbeid

Bedre brukermøter

Økt kompetanse

Prioriterte områder – tiltak «Flere i arbeid» Nedsatt arbeidsevne AAP og KVP

Frist og ansvar

Utfordring:

- Utfordringer i Grue kan være problemer med å finne egnet sted for arbeidsutprøving hos ordinære arbeidsgivere.
- Det kan også være en utfordring med ventetider hos tiltaksarrangører.
- Dette kan føre til lite arbeidsretting i aktivitetsplan

Føring fra NAV Innlandet:

- For å understøtte helsegevinsten av arbeid og aktivitet må arbeidet med å styrke og målrette den arbeidsrettete oppfølgingen fortsette.
- Den arbeidsrettede tanken må også være til stede i arbeidet med oppfølging av deltaker på KVP.
- Leder må ha porteføljegjennomgang regelmessig og følge opp medarbeidere for å sørge for arbeidsretting

Tiltak NAV Grue:

- Aktivitetsplaner og innhold drøftes i ukentlig fagteam . Dette for å gi hverandre støtte og for felles læring.
- Fagteam drøfter inngangsvilkår, forlenging og aktivitetsplanens innhold. Dette gjelder for både AAP og KVP.
- Det gjennomføres porteføljesamtaler jevnlig for å følge opp arbeidsretting i oppfølgingen.

Team 2 og leder – løpende

Leder – løpende

Virksomhetsplan 2020 NAV Grue- Tiltak

Prioriterte områder - langtidsplanen

Flere i arbeid

Bedre brukermøter

Økt kompetanse

Prioriterte områder – tiltak «Flere i arbeid» Fremmedspråklige (integrering)

Frist og ansvar

Utfordring:

- Introduksjonsordningen må være arbeidsrettet og individuelt tilrettelagt
- Det må være en sammenheng mellom introduksjonsprogrammet og evt. videre oppfølging i regi av NAV
- Grue kommune har bosatt en stor andel flyktninger fra landgruppe 3 de siste årene. Dette er i hovedsak personer som forsørger store familier, har lav utdanning (de fleste har ikke fullført grunnskole), lite arbeidserfaring og deres norskkunnskaper etter endt introduksjonsprogram tilfredsstillende ikke arbeidsmarkedets krav.
- Det finnes få tiltak tilpasset flyktninger som ikke snakker godt norsk. Kravet er gjerne A2-B1, noe de færreste klarer i løpet av to år i intro programmet.
- Flertallet av de voksne i denne gruppa er over 30 år.

Føring fra NAV Innlandet:

- NAV skal tidlig inn i introduksjonsprogrammet og samarbeide tett om den enkelte deltaker

Tiltak NAV Grue:

- Deltakere i introduksjonsprogrammet lærer om jobbsøk og CV.
- Arbeidstrening brukes som et aktivt tiltak for å skaffe referanse, bedre språket, samt få vist seg fram som arbeidstakere. Etter endt introduksjonsprogram.
- Bosatte flyktninger får opplæring i å nyttiggjøre seg av nav.no (sende meldekort, bruke aktivitetsplanen aktivt).
- God dokumentasjon fra introduksjonsperioden (notater, planer) sikrer helhetlige kvalifiserende løp. Det skal være fokus på arbeidsretting i all oppfølging.
- NAV Grue gir deltakere ekstra språkopplæring dersom dette er nødvendig for yrkesrettet aktivitet.
- NAV Grue gir deltakere muligheten til å ta grunnskole og nødvendig utdanning dersom de mangler dette fra hjemlandet.

Integreringskonsulent og team 1.

Virksomhetsplan 2020 NAV Grue- Tiltak

Prioriterte områder - langtidsplanen

Flere i arbeid

Bedre brukermøter

Økt kompetanse

Prioriterte områder – tiltak «Flere i arbeid» Sykefraværsoppfølging

Frist og ansvar

Utfordring:

- Vi må følge opp de sykmeldte slik at vi får de raskere tilbake i arbeid
- Ha fokus på aktivitetskrav

Føring fra NAV Innlandet:

- Ressursene skal målrettes mot de sykmeldte der vi kan utgjøre en forskjell, herunder avholde D2 tidligere i sykefraværet ved behov
- Kontoret skal ha en arena for drøfting av enkeltsaker

Tiltak NAV Grue:

- NAV Grue må i fagteam vurdere i hvilke saker ekstrainsatsen skal settes inn for å sikre gode resultater.
- Fortsatt drøfting av aktivitetsplikten ved 8 uker og drøfting av fokus på D2 i ukentlig fagteam
- Vi skal fortsette med saksdrøfting med ROL når vi er usikre i sak eller der vi vurderer unntak fra aktivitet
- Det jobbes med ny organisering av sykefraværsoppfølgingen for kommunalt ansatte i Kongsvingerregionen.

Team 2
Løpende

Det jobbes med utforming av rutiner osv. Det forventes å tre i kraft i løpet av våren.

Virksomhetsplan 2020 NAV Grue - Tiltak

Prioriterte områder i langtidsplanen

Flere i arbeid

Bedre brukermøter

Økt kompetanse

Prioriterte områder – tiltak «Bedre brukermøter» Digitaliseringen

Frist og ansvar

Utfordring:

- Ledere og medarbeidere må se mulighetene som følger av moderniseringen i NAV.
- Vi må realisere gevinster som bidrar til bedre service og kvalitet i brukeroppfølgningen.

Føring fra NAV Innlandet:

- Ansatte må sikres kompetanse i bruken av de digitale tjenestene og ta de i bruk etter hvert som de blir tilgjengelige.
- Lederne må initiere og iverksette effektivisering av arbeidsprosesser og ta ut gevinster som følge av nye digitale løsninger.

Tiltak NAV Grue:

- Kartlegge opplæringsbehov blant ansatte. Utarbeide opplegg for opplæring i forlengelse av dette .
- Tilrettelegge for webinarne. Disse legges inn som fast møtepunkt for kontoret hver torsdag .
- Avdelingsvis drøfting av endret arbeidsutførelse på bakgrunn av digitale løsninger.
- Digisos er innført

Leder
Løpende

en gang pr uke

ferdig

Virksomhetsplan 2020 NAV Grue - Tiltak

Prioriterte områder i langtidsplanen

Flere i arbeid

Bedre brukermøter

Økt kompetanse

Prioriterte områder – tiltak «Bedre brukermøter» Arbeidsretting

Frist og ansvar

Arbeidsretting Utfordring: Arbeidsrettingen må fremstå tydelig i vår brukerkontakt	Føring fra NAV Innlandet: - Tilbudet må styrkes og målrettes for brukere med AAP - Veilednings- og inkluderingskompetansen til våre ansatte skal styrkes	Tiltak NAV Grue: - Porteføljegjennomgang med fokus på inkluderingskompetanse og arbeidsretting med den enkelte veileder - Inkluderingskompetanse som tema i fagmøter - planlegge tiltak for kompetanseheving på inkluderingskompetanse, - Avholde felles drøftingsmøter med rådgivende lege vedr. AAP /uføre for å sikre at rest arbeidsevne utnyttes - Tidlig fokus på arbeidsretting samtidig med behandling. Følges opp i porteføljegjennomgang og i fagmøter	løpende
--	--	---	---------

Virksomhetsplan 2020 NAV Grue - Tiltak

Prioriterte områder i langtidsplanen

Flere i arbeid

Bedre brukermøter

Økt kompetanse

Prioriterte områder – tiltak «Bedre brukermøter» Arbeidsretting

Frist og ansvar

Utfordring:

- Arbeidsrettingen må fremstå tydelig i vår brukerkontakt

Føring fra NAV Innlandet:

- Veilednings- og inkluderingskompetansen til våre ansatte skal styrkes

Tiltak Inkluderingskompetanse NAV Grue:

- Henviser til veileder til alle nyansatte
- Oppfriskningskurs, MI – den profesjonelle samtalen.
- Work-shop inkluderingskompetanse og MI
- målgruppe: arbeidsrettet brukeropfølging

Gjennomført i 2019 i samarbeide med NAV Åsnes

Virksomhetsplan 2020 NAV Grue - Tiltak

Prioriterte områder i langtidsplanen

Flere i arbeid

Bedre brukermøter

Økt kompetanse

Prioriterte områder – tiltak «Økt kompetanse»

Frist og ansvar

Utfordringer:

- God kompetanse på virkemidler
- God veiledningskompetanse og inkluderingskompetanse

Føring fra NAV Innlandet:

- Økt kompetanse er et viktig virkemiddel for å sikre at NAV's medarbeidere har de kunnskaper og ferdigheter som skal til for å få mennesker i arbeid og skape gode brukeropplevelser.

Tiltak for økt kompetanse ved NAV Grue:

- Sette inn de nødvendige opplærings tiltak som vi finner nødvendig underveis.
- Se til at nyansatt får delta på "ny i nav".
- Fortsette med intern opplæring, dette i vår avsatte tid for opplæring den første onsdagen hver måned.
- Det er ett viktig tiltak å kartlegge de behov for opplæring som er i kontoret for å sikre at rette opplæringstiltak settes inn.
- Opplæring i nye digitale løsninger
- Opplæring i lovendring og lovforståelse, forskrifter og rundskriv

Gjennomføre gjennom hele året

Arkivsak-dok. 19/00029-4
Saksbehandler Nina Bolneset

Saksgang

Møtedato

Grue kontrollutvalg 2019-2023

23.06.2020

SAK G-32/20 REVURDERING AV KONTROLLUTVALGETS BESTILLING AV FORVALTNINGSREVISJON.

Forslag til vedtak/innstilling:

1. Kontrollutvalget viser til kommunestyrevedtak 042/20 og bestiller en prosjektplan fra Hedmark Revisjon IKS med utgangspunkt i kommunens varslingsrutiner.
2. Prosjektplanen legges fram i neste møte.

Vedlegg:

1. KS-vedtak 042/20.
2. KU-sak G-15/20.
3. KU-sak G-22/20.

Saksframstilling:

Kontrollutvalget behandlet den 11.2.20, sak 8/20 en bestilling av forvaltningsrevisjon knyttet til personalforvaltning/kompetanse. Prosjektplanen ble behandlet i sak G-15/20 (se vedlegg 2). Etter signal fra ordfører ble saken sendt til kommunestyret for godkjenning av endring av planen (se vedlegg 3). Kommunestyret behandlet saken den 8.6.20, sak 042/20 og gikk ikke inn for kontrollutvalgets forslag (se vedlegg 1). Kommunestyret vedtok følgende:

1. Foreslått prosjekt i sak 042/20 vedtas ikke.
2. Kommunestyret ber Kontrollutvalget få på plass en forvaltningsrevisjon på om varslingsaker vi har i kommunen blir fulgt opp iht vårt politiske vedtak om hvordan varslingsaker skal håndteres.
3. Tidligere vedtak om at Kontrollutvalget kan omprioritere prosjekter er å forstå slik at de gjelder vedtatte prosjekter tatt opp i Årsplanen og forelegges Kommunestyret for godkjenning.
4. Nye forslag til prosjekter kan vedtas av Kommunestyret eller foreslås av Kontrollutvalget som skal godkjennes av Kommunestyret

At et kommunestyret ikke går inn for et forslag fra kontrollutvalget, er ikke uvanlig, men at de tar fra kontrollutvalgets muligheten til å gjøre omprioriteringer i bestillinger av forvaltningsrevisjon, er mer uvanlig. Det er ikke uvanlig at det er behov for andre gjennomganger, enn det som går fram av en plan, det skjer stadig vekk, men slik det nå er vedtatt i Grue, må først saken til kommunestyret til behandling, og det vil da fort gå et par måneder før en bestilling kan iverksettes. Dette blir en veldig ineffektiv behandling, men kontrollutvalget må selvsagt bare rette seg etter det.

I KS-sak 042/20 ble det lagt fram et benkeforslag om at det skulle bestilles en forvaltningsrevisjon knyttet til kommunens varslingsrutiner. Vi har ikke noe annet å forholde oss til, enn det som går fram av vedtaket. Vi regner med at kommunestyret har god grunn til å bestille en slik gjennomgang, og det er viktig at kommunestyret får en rapport med svar på det de ønsker skal belyses. Det som er antydnet, er en forvaltningsrevisjon på "om varslingssaker hvi har kommunen blir fulgt opp iht vårt politiske vedtak om hvordan varslingssaker skal håndteres".

Når det gjelder varslingsrutiner, så er det klare regler i arbeidsmiljøloven (kap. 2A) som håndterer dette. Når det gjelder plikten til å utarbeide rutiner, så står det følgende i § 2A-6:

§ 2 A-6. Plikt til å utarbeide rutiner for intern varslingsrutine

- 1) Virksomheter som jevnlig sysselsetter minst fem arbeidstakere, plikter å ha rutiner for intern varslingsrutine. Også virksomheter med færre ansatte skal ha slike rutiner dersom forholdene i virksomheten tilsier det.
- 2) Rutinene skal utarbeides i tilknytning til virksomhetens systematiske helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid, jf. § 3-1, i samarbeid med arbeidstakerne og deres tillitsvalgte.
- 3) Rutinene skal ikke begrense arbeidstakers rett til å varsle.
- 4) Rutinene skal være skriftlige og minst inneholde
 - a. en oppfordring til å varsle om kritikkverdige forhold
 - b. fremgangsmåte for varslingsrutine
 - c. fremgangsmåte for arbeidsgivers saksbehandling ved mottak, behandling og oppfølging av varslingsrutine.
- 5) Rutinene skal være lett tilgjengelig for alle arbeidstakere i virksomheten.

Kontrollutvalget behandlet i møte 7.5.19 (sak 31/19) en sak om "Etikk og varslingsrutiner i kommunen". Det var en sak som ble behandlet i alle 7 kontrollutvalgene denne våren. Under kontrollutvalgets behandling i Grue, ble det sagt følgende:

Det ble vedtatt varslingsrutiner i mars 2018 (i administrasjonsutvalget). Denne rutinen inneholder også punkter om eventuelle varslingsrutiner mot rådmannen og ordføreren. Det er eget varslingssekretariat, Campell & co.

Pr. i dag har ikke kommunen en egen varslingsplakat. Men det ligger varslingsrutiner på kommunens intranett. Kommunen har etiske retningslinjer, som ble vedtatt i 2011 og retningslinjer for bruk av sosiale medier. Disse sendes sekretariatet som videresender dette til kontrollutvalget.

I ettertid er vi kjent med at det har vært lyst ut anbud i vår region, for å ha et felles eksternt varslingsmottak, som ikke samtidig er rådgiver for kommunen (Campell & Co). Vi antar at Grue også har deltatt i dette anbudet.

Etter det vi da har forstått, så har kommunen egne varslingsrutiner, men spørsmålet vil da sannsynligvis være om de blir fulgt.

Vi har søkt i NKRFs forvaltningsrevisjonsregister¹ og funnet noen rapporter som omhandler etikk og varslingsrutiner. Vi tar med et par eksempler her, så kan kontrollutvalget vurdere om noen av disse er aktuelle.

¹ <https://www.nkrf.no/forvaltningsrevisjonsregisteret>

- 1) Opplever ansatte og ledere i Grimstad kommune at arbeidsgiver aktivt bidrar til at ytringsfrihet og varsling blir en naturlig del av virksomhetens arbeidsmiljøarbeid?
 - 2) Har Grimstad kommune i tilstrekkelig grad rutiner som legger til rette for at ansatte kan varsle om kritikkverdige forhold og har ansatte og ledere i Grimstad kommune kjennskap til disse?
 - 3) Har ansatte og ledere tillit til at Grimstad kommune kan ivareta varslere i tråd med de kravene som fremgår av arbeidsmiljøloven?
 - 4) I hvilken grad opplever ansatte og ledere i Grimstad kommune at det er rom for å ytre seg om forhold på arbeidsplassen som kan oppfattes å være kritikkverdige?
-
- 1) Er Ringerike kommunes etiske retningslinjer kjent og forankret hos de ansatte?
 - 2) Har Ringerike kommune fungerende systemer som legger til rette for åpenhet, en god ytringskultur og muligheten for varsling?
 - 3) Har Ringerike kommune tilstrekkelige tiltak for å sikre betryggende kontroll og høy etisk standard i virksomheten?

Kontrollutvalget vil deretter be Hedmark Revisjon IKS legge fram en prosjektplan i neste møte. Når prosjektplanen foreligger (det første ordinære møtet er da 8.9.20), får kontrollutvalget ta stilling til om de vil sende den til kommunestyret til endelig vedtak, for å være sikre på at problemstillingene er slik kommunestyret ønsker.

Arkiv: FE - 033
 Arkivsaksmappe: 17/659
 Saksbehandler: Lill Kristin Fjeld
 Dato: 28.05.2020

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
042/20	Kommunestyret	08.06.2020

Prosjekt personalforvaltning/kompetanse

Innstilling:

Kontrollutvalget rå kommunestyret til å fatte slikt

v e d t a k:

Kommunestyret slutter seg til kontrollutvalgets vurdering om at prosjektet Personalforvaltning/kompetanse skal gjennomføres i tråd med kontrollutvalgets vedtak i sak 15/20.

Vedlegg i saken:

28.05.2020 Prosjektplan - Personalforvaltning Grue kommune

Kommunestyret 08.06.2020:

Behandling:

Prosjekt personalforvaltning/kompetanse, foreslått av Niels Ferdinand Rolsdorph, Høyre

1. Foreslått prosjekt i sak 042/20 vedtas ikke
2. Kommunestyret ber Kontrollutvalget få på plass en forvaltningsrevisjon på om varslingsaker vi har i kommunen blir fulgt opp iht vårt politiske vedtak om hvordan varslingsaker skal håndteres
3. Tidligere vedtak om at Kontrollutvalget kan omprioritere prosjekter er å forstå slik at de gjelder vedtatte prosjekter tatt opp i Årsplanen og forelegges Kommunestyret for godkjenning.
4. Nye forslag til prosjekter kan vedtas av Kommunestyret eller foreslås av Kontrollutvalget som skal godkjennes av Kommunestyret

Representant Rolsdorps forslag ble vedtatt med 16 mot 3 stemmer.

Kontrollutvalgets innstilling falt med 3 mot 16 stemmer.

KS- 042/20 Vedtak:

1. Foreslått prosjekt i sak 042/20 vedtas ikke
2. Kommunestyret ber Kontrollutvalget få på plass en forvaltningsrevisjon på om varslingsaker vi har i kommunen blir fulgt opp iht vårt politiske vedtak om hvordan varslingsaker skal håndteres
3. Tidligere vedtak om at Kontrollutvalget kan omprioritere prosjekter er å forstå slik at de gjelder vedtatte prosjekter tatt opp i Årsplanen og forelegges Kommunestyret for

godkjenning.

4. Nye forslag til prosjekter kan vedtas av Kommunestyret eller foreslås av Kontrollutvalget som skal godkjennes av Kommunestyret

Saksopplysninger:

Det ble tatt opp en sak under eventuelt, jf. KU-sak 17/20.

Spørsmålet var om kontrollutvalget har gått ut over sine fullmakter ved å bestille et annet prosjekt enn det som går fram av vedtatt plan for forvaltningsrevisjon.

Kommunestyret vedtok plan for forvaltningsrevisjon i sak 103/16:

- a. a. Kommunestyret vedtar plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2017-2020, og slutter seg til de prioriteringene som går fram av planen.
- b. b. Kontrollutvalget vurderer behovet for en revidering av planen i 2018.
- c. c. Kontrollutvalget delegeres myndighet til å gjøre endringer i prioriteringen, jf. planen kapittel 2.4.

I plan for forvaltningsrevisjon som det er henvist til, står det følgende i pkt. 2.4:

Hvis forutsetningene skulle endre seg, kan kontrollutvalget gjøre endringer i planen. Årsaken til endringen rapporteres til kommunestyret.

Ordfører mener at når kommunestyret sier at kontrollutvalget kan gjøre endringer i prioriteringen, så betyr dette kun endring i rekkefølgen i den vedtatte planen. Dette er ikke helt i tråd med det som står i pkt. 2.4, og det er henvist til planens pkt. 2.4 i vedtaket. Pkt. 2.4 er også gjentatt i den reviderte planen for forvaltningsrevisjon, som ble vedtatt i kommunestyret i sak 005/19.

Det kan være flere forhold som gjør at kontrollutvalget ønsker å gjøre endringer i planen, og kontrollutvalget i Grue har funnet at dette er ønskelig nå, da de mener det er behov for en gjennomgang av HR-området, foran det som er vedtatt i planen. Det ble gitt noen eksempler på dette under behandlingen av saken i kontrollutvalget.

Når det er sagt, er kommunestyret overordnet kontrollutvalget, og dersom kommunestyret mener at prosjektet om personalforvaltning ikke bør prioriteres nå, så står de fritt til å pålegge kontrollutvalget å velge et annet prosjekt, eks. IKT-prosjektet. Det kan derfor være greit å sende saken til kommunestyret for å be om en avklaring.

Ordfører nevnte at det var planer om en administrativ omorganisering i Grue kommune, og det ville være veldig uheldig at det ble gjennomført en forvaltningsrevisjon på HR-området nå. Dette kan være et argument for at prosjektet bør utsettes, mener han.

Kontrollutvalget ser ikke at det er gjort noen formelle feil i denne saken, men ettersom det er stilt spørsmål ved saken, mener kontrollutvalget likevel at det er greit å sende saken til kommunestyret, som tar endelig stilling til om prosjektet skal gjennomføres, eller om kommunestyret heller ønsker at kontrollutvalget gjenopptar prosjektet om IKT-sikkerhet. Kontrollutvalget foreslår uansett at prosjektene om Folkehelse og GDPR avventes til det legges fram en felles bestilling i flere av kommunene.

Prosjektplanen knyttet til Personal/kompetanse legges ved saken til kommunestyret.

Votering:

Det ble lagt fram følgende forslag til vedtak:

Kontrollutvalget sender saken til kommunestyret med følgende forslag til vedtak:

- Kommunestyret slutter seg til kontrollutvalgets vurdering om at prosjektet Personalforvaltning/kompetanse skal gjennomføres i tråd med kontrollutvalgets vedtak i sak 15/20.

Dette ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Kontrollutvalget sender saken til kommunestyret med følgende forslag til vedtak:

- Kommunestyret slutter seg til kontrollutvalgets vurdering om at prosjektet Personalforvaltning/kompetanse skal gjennomføres i tråd med kontrollutvalgets vedtak i sak 15/20.

Vurdering:**Økonomiske konsekvenser:**

Glåmdal sekretariat IKS

SAKSUTSKRIFT

Arkivsak-dok. 20/00005-1
Saksbehandler Nina Bolneset

Sak G-15/20 Prosjektplan forvaltningsrevisjon-Personalforvaltning/kompetanse.

Saksgang	Møtedato	Saknr
1 Grue kontrollutvalg 2019-2023	15.04.2020	15/20

Grue kontrollutvalg 2019-2023 har behandlet saken i møte 15.04.2020 sak 15/20

Saksframstilling:

Kontrollutvalget bestilte i forrige møte (11.2.20) en prosjektplan forvaltningsrevisjon knyttet til Personalforvaltning/kompetanse, se vedlegg 1. Prosjektet var ikke i tråd med vedtatt revidert plan for forvaltningsrevisjon for 2019-2020. Det er henvist feil under møtebehandlingen, der var det henvist til plan for selskapskontroll. Slik skulle det stått:

Når det gjelder å bestille forvaltningsrevisjon utenom plan, så ble følgende vedtatt i kommunestyret (sak 103/16) under behandlingen av plan for forvaltningsrevisjon for 2017-2020:

1. Kommunestyret vedtar plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2017-2020, og slutter seg til de prioriteringene som går fram av planen.
2. Kontrollutvalget vurderer behovet for en revidering av planen i 2018.
3. Kontrollutvalget delegeres myndighet til å gjøre endringer i prioriteringen, jf. planen kapittel 2.4.

Den reviderte planen for forvaltningsrevisjon ble behandlet i kommunestyret i sak 005/19, med følgende vedtak:

- Kommunestyret vedtar revidert plan for forvaltningsrevisjon for 2019-2020 med de prioriteringene som går fram av plan for forvaltningsrevisjon, pkt. 2.

Selv om det ikke er presisert i den reviderte planen, ble det under behandlingen av den opprinnelige planen vedtatt at kontrollutvalget kunne gjøre endringer i planen. Ettersom ingen av de to prosjektene som sto for tur i den reviderte planen, var aktuell akkurat nå (fellesprosjekter), valgte kontrollutvalget å gjøre endringer i planen.

Nå foreligger prosjektplanen, jf. vedlegg 2. Revisjonen foreslår følgende problemstillinger:

Problemstilling 1:

Har Grue kommune en tydelig rolle- og ansvarsfordeling knyttet til personalforvaltning?

Problemstilling 2:

Har Grue kommune rutiner og reglement som sikrer at ansettelsessaker blir gjennomført i henhold til anbefalte retningslinjer og gjeldende regelverk?

Problemstilling 3:

I hvilken grad etterlever kommunens ledelse rutiner og reglement for å sikre at ansettelsessaker blir gjennomført i henhold til anbefalte retningslinjer og gjeldende regelverk?

Prosjektet foreslås gjennomført innen en ramme på 250 timer og startes opp våren 2020 med planlagt ferdigstillelse i løpet av høsten 2020.

Møtebehandling

Forvaltningsrevisor Kari Gjelsnes orienterte om prosjektplanen.

Kontrollutvalget diskuterte saken og kom fram til at de problemstillingene som er skissert dekker det som er ønskelig å finne ut:

Problemstilling 1:

Har Grue kommune en tydelig rolle- og ansvarsfordeling knyttet til personalforvaltning?

Problemstilling 2:

Har Grue kommune rutiner og reglement som sikrer at ansettelsessaker blir gjennomført i henhold til anbefalte retningslinjer og gjeldende regelverk?

Problemstilling 3:

I hvilken grad etterlever kommunens ledelse rutiner og reglement for å sikre at ansettelsessaker blir gjennomført i henhold til anbefalte retningslinjer og gjeldende regelverk.

Votering

Det ble ikke lagt fram noe annet forslag til vedtak med unntak av at det legges inn at kontrollutvalget får en rapportering underveis (nytt pkt. 4). Dette ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Kontrollutvalget viser til revidert plan for forvaltningsrevisjon for Grue kommune for 2019-2020 og vedtar oppstart av et forvaltningsrevisjonsprosjekt knyttet til *Personalforvaltning/kompetanse*.
2. Prosjektet har følgende problemstillinger:
 - 1) **Har Grue kommune en tydelig rolle- og ansvarsfordeling knyttet til personalforvaltning?**
 - 2) **Har Grue kommune rutiner og reglement som sikrer at ansettelsessaker blir gjennomført i henhold til anbefalte retningslinjer og gjeldende regelverk?**

- 3) **I hvilken grad etterlever kommunens ledelse rutiner og reglement for å sikre at ansettelsessaker blir gjennomført i henhold til anbefalte retningslinjer og gjeldende regelverk?**
3. Hvis det i løpet av gjennomgangen avdekkes andre problemstillinger som bør undersøkes nærmere, tas dette opp med kontrollutvalget.
 4. Kontrollutvalget får en rapportering underveis i gjennomgangen.
 5. Prosjektet gjennomføres innenfor en ressursramme på 250 timer og kontrollutvalget ber om at endelig rapport ferdigstilles i løpet av høsten 2020.
 6. Kontrollutvalget gir sekretariatet fullmakt til å følge opp prosjektet på vegne av utvalget. Hvis det er vesentlige endringer i forhold til tidsplanen eller andre forhold, legger sekretariatsleder saken fram for kontrollutvalget.

SAK G-15/20 PROSJEKTPLAN FORVALTNINGSREVISJON- PERSONALFORVALTNING/KOMPETANSE.

Forslag til vedtak/innstilling:

1. Kontrollutvalget viser til revidert plan for forvaltningsrevisjon for Grue kommune for 2019-2020 og vedtar oppstart av et forvaltningsrevisjonsprosjekt knyttet til *Personalforvaltning/kompetanse*.
2. Prosjektet har følgende problemstillinger:
 - 1) **Har Grue kommune en tydelig rolle- og ansvarsfordeling knyttet til personalforvaltning?**
 - 2) **Har Grue kommune rutiner og reglement som sikrer at ansettelsessaker blir gjennomført i henhold til anbefalte retningslinjer og gjeldende regelverk?**
 - 3) **I hvilken grad etterlever kommunens ledelse rutiner og reglement for å sikre at ansettelsessaker blir gjennomført i henhold til anbefalte retningslinjer og gjeldende regelverk?**
3. Hvis det i løpet av gjennomgangen avdekkes andre problemstillinger som bør undersøkes nærmere, tas dette opp med kontrollutvalget.
4. Prosjektet gjennomføres innenfor en ressursramme på 250 timer og kontrollutvalget ber om at endelig rapport ferdigstilles i løpet av høsten 2020.
5. Kontrollutvalget gir sekretariatet fullmakt til å følge opp prosjektet på vegne av utvalget. Hvis det er vesentlige endringer i forhold til tidsplanen eller andre forhold, legger sekretariatsleder saken fram for kontrollutvalget

Vedlegg:

1. KU-sak 8/20.
2. Prosjektplan forvaltningsrevisjon Personalforvaltning/kompetanse.

RETT UTSKRIFT
DATO 15.april.2020
Torgun M. Bakken

Glåmdal sekretariat IKS

SAKSUTSKRIFT

Arkivsak-dok. 18/00102-24
Saksbehandler Nina Bolneset

Sak G-22/20 Eventuelt.

Saksgang	Møtedato	Saknr
1 Grue kontrollutvalg 2019-2023	12.05.2020	22/20

Grue kontrollutvalg 2019-2023 har behandlet saken i møte 12.05.2020 sak 22/20**Møtebehandling**

Det ble tatt opp en sak under eventuelt, jf. KU-sak 17/20.

Spørsmålet var om kontrollutvalget har gått ut over sine fullmakter ved å bestille et annet prosjekt enn det som går fram av vedtatt plan for forvaltningsrevisjon.

Kommunestyret vedtok plan for forvaltningsrevisjon i sak 103/16:

- a. Kommunestyret vedtar plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2017-2020, og slutter seg til de prioriteringene som går fram av planen.
- b. Kontrollutvalget vurderer behovet for en revidering av planen i 2018.
- c. Kontrollutvalget delegeres myndighet til å gjøre endringer i prioriteringen, jf. planen kapittel 2.4.

I plan for forvaltningsrevisjon som det er henvist til, står det følgende i pkt. 2.4:

Hvis forutsetningene skulle endre seg, kan kontrollutvalget gjøre endringer i planen. Årsaken til endringen rapporteres til kommunestyret.

Ordfører mener at når kommunestyret sier at kontrollutvalget kan gjøre endringer i prioriteringen, så betyr dette kun endring i rekkefølgen i den vedtatte planen. Dette er ikke helt i tråd med det som står i pkt. 2.4, og det er henvist til planens pkt. 2.4 i vedtaket. Pkt. 2.4 er også gjentatt i den reviderte planen for forvaltningsrevisjon, som ble vedtatt i kommunestyret i sak 005/19.

Det kan være flere forhold som gjør at kontrollutvalget ønsker å gjøre endringer i planen, og kontrollutvalget i Grue har funnet at dette er ønskelig nå, da de mener det er behov for en gjennomgang av HR-området, foran det som er vedtatt i planen. Det ble gitt noen eksempler på dette under behandlingen av saken i kontrollutvalget.

Når det er sagt, er kommunestyret overordnet kontrollutvalget, og dersom kommunestyret mener at prosjektet om personalforvaltning ikke bør prioriteres nå, så står de fritt til å pålegge

kontrollutvalget å velge et annet prosjekt, eks. IKT-prosjektet. Det kan derfor være greit å sende saken til kommunestyret for å be om en avklaring.

Ordfører nevnte at det var planer om en administrativ omorganisering i Grue kommune, og det ville være veldig uheldig at det ble gjennomført en forvaltningsrevisjon på HR-området nå. Dette kan være et argument for at prosjektet bør utsettes, mener han.

Kontrollutvalget ser ikke at det er gjort noen formelle feil i denne saken, men ettersom det er stilt spørsmål ved saken, mener kontrollutvalget likevel at det er greit å sende saken til kommunestyret, som tar endelig stilling til om prosjektet skal gjennomføres, eller om kommunestyret heller ønsker at kontrollutvalget gjenopptar prosjektet om IKT-sikkerhet. Kontrollutvalget foreslår uansett at prosjektene om Folkehelse og GDPR avventes til det legges fram en felles bestilling i flere av kommunene.

Prosjektplanen knyttet til Personal/kompetanse legges ved saken til kommunestyret.

Votering

Det ble lagt fram følgende forslag til vedtak:

Kontrollutvalget sender saken til kommunestyret med følgende forslag til vedtak:

- Kommunestyret slutter seg til kontrollutvalgets vurdering om at prosjektet Personalforvaltning/kompetanse skal gjennomføres i tråd med kontrollutvalgets vedtak i sak 15/20.

Dette ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

Kontrollutvalget sender saken til kommunestyret med følgende forslag til vedtak:

- Kommunestyret slutter seg til kontrollutvalgets vurdering om at prosjektet Personalforvaltning/kompetanse skal gjennomføres i tråd med kontrollutvalgets vedtak i sak 15/20.

SAK G-22/20 EVENTUELT.

Forslag til vedtak/innstilling:

Saken legges frem uten forslag til vedtak.

Vedlegg:

1. Prosjektplan forvaltningsrevisjon Personalforvaltning.

RETT UTSKRIFT
DATO 12.mai.2020
Torgun M. Bakken
sekretariatsleder

Arkivsak-dok. 18/00004-54
Saksbehandler Nina Bolneset

Saksgang

Møtedato

Grue kontrollutvalg 2019-2023

23.06.2020

SAK G-33/20 OPPDRAGSANSVARLIG FORVALTNINGSREVISORS VURDERING AV UAVHENGIGHET.

Forslag til vedtak/innstilling:

Kontrollutvalget tar oppdragsansvarlig forvaltningsrevisors egenvurdering av uavhengighet for Grue kommune for 2020 til orientering.

Vedlegg:

1. Oppdragsansvarlig revisors vurdering av uavhengighet for Grue kommune for 2020, oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor Magnus Michaelsen.

Saksframstilling:

Ifølge forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 19 skal oppdragsansvarlig revisor hvert år legge fram en skriftlig egnevaluering av sin uavhengighet til kontrollutvalget.

I møtet 12.5.20 sak 21/20 behandlet kontrollutvalget uavhengighetserklæringer for de oppdragsansvarlige forvaltningsrevisorene i Hedmark Revisjon IKS. I ettertid har oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor Laila Irene Stenseth sluttet og ny oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor er Magnus Michaelsen. Uavhengighetserklæring for ham legges derfor fram i dette møtet.

Kontrollutvalget i Grue kommune
v/ Glåmdal sekretariat IKS
Pb 900
2226 Kongsvinger

Postboks 84, 2341 Løten
Telefon: 62 43 58 00
www.hedmark-revisjon.no
post@hedmark-revisjon.no
Org.nr.: 974 644 576 MVA
Bankgiro: 1822.46.49505

Saksbeh.:
Magnus Michaelsen

Direkte tlf.:
928 08 925

Deres ref.:

Vår ref.:
1200/2020

Dato:
27.5.2020

Vurdering av oppdragsansvarlig revisors uavhengighet i forhold til Grue kommune 2020.

Innledning

I følge Forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 19 skal oppdragsansvarlig revisor hvert år, og ellers ved behov, avgi en skriftlig egenvurdering av sin uavhengighet til kontrollutvalget. Krav til uavhengighet og objektivitet gjelder også for revisors medarbeidere, men det er kun oppdragsansvarlige revisorer som plikter å legge fram en skriftlig vurdering for kontrollutvalget. De øvrige revisorer som har arbeidsoppgaver tilknyttet Grue kommune fyller ut egne skjemaer som arkiveres for det enkelte oppdrag.

Lovgivningsmessige krav til revisors uavhengighet

Følgende fremgår av forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 17:

Den som foretar revisjon for en kommune eller fylkeskommune kan ikke ivareta revisjons- og kontrolloppdrag for kommunen eller fylkeskommunen dersom revisor eller dennes nærstående har en slik tilknytning til revidert eller kontrollert virksomhet, dens ansatte eller tillitsmenn, at dette kan svekke revisors uavhengighet og objektivitet. Som nærstående regnes

- a) Ektefelle eller samboer og deres søsken.
- b) Slektninger i rett oppstigende eller nedstigende linje og deres ektefeller eller samboere.
- c) Søsken og deres ektefeller eller samboere.
- d) Slektninger i rett oppstigende eller nedstigende linje til revisorens ektefelle eller samboer.

Det samme gjelder dersom det foreligger særegne forhold som er egnet til å svekke tilliten til revisors uavhengighet og objektivitet ved gjennomføring av oppgavene. Ansettelse som revisor i kommunen eller fylkeskommunen, eller i en interkommunal samarbeidsordning, medfører ikke i seg selv at revisoren mangler nødvendig uavhengighet og objektivitet.

Krav til uavhengighet er nærmere spesifisert i forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 18 pkt. a-d:

- Revisor kan etter denne forskrift ikke inneha andre stillinger hos kommunen eller i virksomhet som kommunen deltar i eller er eier i, ved siden av revisoroppdraget.

- Revisor kan ikke være medlem av styrende organer i virksomhet som kommunen deltar i eller er eier i. Unntaket er virksomhet som utfører revisjon i kommunen.
- Revisor kan ikke delta i, eller ha funksjoner i annen virksomhet hvis det kan føre til at vedkommendes interesser kommer i konflikt med interessene til oppdragsgiverne eller på annen måte er egnet til å svekke tilliten til den som foretar revisjon.

I tillegg er det følgende begrensninger ved gjennomføring av oppgaver, jf. forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 18 pkt. e-g:

- Revisor kan ikke utføre rådgivnings- eller andre tjenester for kommunen hvis dette er egnet til å svekke revisorens uavhengighet og objektivitet.
- Revisor kan ikke yte tjenester som hører inn under den reviderte virksomhetens egne ledelses- og kontrolloppgaver
- Revisor kan ikke opptre som fullmektig for den reviderte virksomheten, unntatt ved bistand i skattesaker etter domstolloven.

Oppdragsansvarlig revisors vurdering av uavhengighet

Punkt 1: Ansettelsesforhold	<i>Jeg har ikke ansettelsesforhold i andre stillinger enn i Hedmark Revisjon IKS.</i>
Punkt 2: Medlem i styrende organer	<i>Jeg er ikke medlem av styrende organ i noen virksomhet som Grue kommune deltar i.</i>
Punkt 3: Delta eller inneha funksjoner i annen virksomhet, som kan føre til interessekonflikt eller svekket tillit	<i>Jeg deltar ikke i eller innehar funksjoner i annen virksomhet som kan føre til interessekonflikt eller svekket tillit til rollen som revisor.</i>
Punkt 4: Nærstående	<i>Jeg har ikke nærstående som har tilknytning til Grue kommune som har betydning for uavhengighet og objektivitet.</i>
Punkt 5: Rådgivnings- eller andre tjenester som er egnet til å påvirke revisors habilitet	<i>Før slike tjenester utføres vil det bli foretatt en vurdering av rådgivningens eller tjenestens art i forhold til revisors uavhengighet og objektivitet. Dersom vurderingen konkluderer med at utøvelse av slik tjeneste kommer i konflikt med bestemmelsen i forskriften § 18 pkt. e, skal revisor ikke utføre tjenesten. Hvert enkelt tilfelle må vurderes særskilt.</i> <i>Revisor besvarer løpende spørsmål/henvendelser som er å betrakte som veiledning og bistand og ikke revisjon. Paragrafen sier at også slike veiledninger må skje med varsomhet og på en måte som ikke binder opp revisors senere revisjons- og kontrollvurderinger.</i>

	<i>Jeg har ikke ytet rådgivnings- eller andre tjenester overfor Grue kommune som kommer i konflikt med denne bestemmelsen.</i>
Punkt 6: Tjenester under kommunens egne ledelses- og kontrolloppgaver	<i>Jeg har ikke ytet tjenester overfor Grue kommune som hører inn under kommunens egne ledelses- og kontrolloppgaver.</i>
Punkt 7: Opptre som fullmektig for den revisjonspliktige	<i>Jeg opptrer ikke som fullmektig for Grue kommune.</i>
Punkt 8: Andre særegne forhold	<i>Jeg kjenner ikke til andre særegne forhold som er egnet til å svekke tilliten til uavhengighet og objektivitet.</i>

Med hilsen

Magnus Michaelsen

Magnus Michaelsen
oppdragsansvarlig
forvaltningsrevisor

Arkivsak-dok. 18/00102-27
Saksbehandler Nina Bolneset

Saksgang

Møtedato

Grue kontrollutvalg 2019-2023

23.06.2020

SAK G-34/20 EVENTUELT.

Forslag til vedtak/innstilling:

Saken legges frem uten forslag til vedtak.

Vedlegg:

Ingen.

Saksframstilling:

Arkivsak-dok. 18/00103-29
Saksbehandler Nina Bolneset

Saksgang	Møtedato
Grue kontrollutvalg 2019-2023	23.06.2020

SAK G-35/20 EVALUERING AV KONTROLLUTVALGETS MØTE.

Forslag til vedtak/innstilling:

Kontrollutvalget tar saken til etterretning.

Vedlegg:

Ingen.

Saksframstilling:

Kontrollutvalget tar en evaluering av møtet. Hva var bra og hva kan eventuelt gjøres bedre?

Er det saker/informasjon/endringer som skal inn i tiltaksplanen? Eventuelle spørsmål til de som skal orientere i neste møte.